

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/25-01/2
URBROJ: 613-01-03-3-25-10
Zagreb, 19. kolovoza 2025.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Ministarstvo
poljoprivrede,
šumarstva i
ribarstva
za 2024.**

S A D R Ź A J

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O MINISTARSTVU	6
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	6
	Sustav unutarnjih kontrola	8
	Planiranje i izvršenje plana	9
	Financijski izvještaji	12
	Projekti financirani u 2024.	24
	Javna nabava	31
III.	REVIZIJA ZA 2024.	33
	Ciljevi i područja revizije	33
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	33
	Metode i postupci revizije	34
	Nalaz za 2024.	36
	Provedba naloga i preporuka	64

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2024.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Ministarstva sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, prihodi, rashodi, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2024. te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Ministarstva za 2024. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Radi evidentiranja imovine u vlasništvu Republike Hrvatske u poslovnim knjigama Ministarstva, društvo Hrvatske šume d.o.o. je u siječnju 2025. te Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu u ožujku 2025. (nakon roka za predaju financijskih izvještaja za 2024.) dostavio Ministarstvu podatke o vrijednosti šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske kojima gospodare u ukupnom iznosu od 9.887.882.210,28 eura (Hrvatske šume d.o.o. u iznosu od 9.848.894.815,00 eura te Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu u iznosu od 38.987.395,28 eura). Iako je Ministarstvo podatke o vrijednosti šuma u vlasništvu Republike Hrvatske kojima gospodari društvo Hrvatske šume d.o.o. zaprimilo prije roka za predaju financijskih izvještaja za 2024., nije u poslovnim knjigama evidentiralo ni u financijskim izvještajima za 2024. iskazalo vrijednost šuma.

U poslovnim knjigama Ministarstva pojedini poslovni događaji nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana, što je utjecalo na strukturu rashoda te vrijednost imovine i vlastitih izvora iskazanih u financijskim izvještajima.

Rashodi za licence za razdoblje korištenja do godine dana u iznosu od 260.932,35 eura evidentirani su u poslovnim knjigama te iskazani u financijskim izvještajima u okviru rashoda za nabavu dugotrajne nefinancijske imovine umjesto u okviru materijalnih rashoda. Zbog navedenog, imovina i vlastiti izvori su koncem 2024. više iskazani u Bilanci u navedenom iznosu.

Ukupna potraživanja na koncu 2024., prije obračuna ispravka vrijednosti, iskazana su u financijskim izvještajima u iznosu od 341.815.194,94 eura, od čega se vrijednosno najznačajnija odnose na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 277.270.059,79 eura. Potraživanja za prihode poslovanja nisu cjelovita jer u glavnoj knjizi nisu evidentirana ni u financijskim izvještajima za 2024. iskazana potraživanja za naknadu za korištenje općekorisnih funkcija šuma (OKFŠ). Poslove obračuna i naplate naknade za OKFŠ obavlja Ministarstvo. Ministarstvo je na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja ustrojilo pomoćnu knjigovodstvenu evidenciju obveznika plaćanja naknade za OKFŠ po godinama i pojedinom obvezniku plaćanja, obračunanim akontacijama i rokovima dospijeća te izvršenim uplatama. Ministarstvo je na temelju podataka iz pomoćne knjigovodstvene evidencije ustrojilo Registar obveznika plaćanja naknade za općekorisne funkcije šuma u elektroničkom obliku, koji sadrži podatke o obveznicima plaćanja naknade, iznosu godišnje naknade, odnosno zaduženja akontacije naknade i uplate. U navedenom Registru su iskazana ukupna zaduženja za 2024. u iznosu od 25.452.265,95 eura i uplate u iznosu od 18.503.144,76 eura. Potraživanja od obveznika plaćanja naknade za OKFŠ za zadužena neuplaćena sredstva u iznosu od 6.949.121,19 eura nisu evidentirana u glavnoj knjizi ni iskazana u financijskim izvještajima koncem 2024.

Ministarstvo nije u glavnoj knjizi evidentiralo te u financijskim izvještajima iskazalo, u okviru izvanbilančnih zapisa, potencijalna potraživanja koja u sljedećim razdobljima, uz ispunjenje određenih ugovornih uvjeta, mogu postati stvarna potraživanja. Navedena potencijalna potraživanja, koja su koncem 2024. iznosila 17.433.392,35 eura, odnose se na naknade za zakup prava lova u iznosu od 11.924.261,44 eura te naknade za koncesije prava lova na državnim otvorenim lovištima u iznosu od 5.509.130,91 euro.

Potraživanja od 7 699 korisnika potpora u poljoprivredi koja koncem 2024. ukupno iznose 30.264.040,08 eura i obveze prema 13 926 korisnika potpora u poljoprivredi (fizičkim i pravnim osobama s osnove isplate potpora) koje koncem 2024. ukupno iznose 3.344.948,76 eura popisane su po dužnicima i vjerovnicima u pojedinačnim iznosima. Za navedena potraživanja nije utvrđeno jesu li potraživanja dospjela te nisu utvrđeni dani kašnjenja u naplati. Nadalje, za potraživanja od korisnika potpora u poljoprivredi nisu prikupljene informacije koje su poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja te nije dano mišljenje o sumnjivim i spornim potraživanjima, kao i nenaplativim te zastarjelim potraživanjima. Popis obveza prema korisnicima potpora u poljoprivredi ne sadrži podatke jesu li obveze dospjele, nisu utvrđeni dani kašnjenja u podmirenju obveza i razlozi kašnjenja. Obveze za kredite i zajmove u iznosu od 30.260.800,32 eura nisu popisane po vjerovnicima u pojedinačnim iznosima. (točka 4. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Ministarstva za 2024. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Ministarstvo vodi Registar evidencije ugovora i naplate za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu i Pravilnika o Registru evidencije ugovora i naplate za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske. Registar je elektronička baza podataka i elektronička evidencija svih ugovora za sve oblike zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske te je sastavni dio aplikacije za vođenje evidencije državnog poljoprivrednog zemljišta e-DPZ. U Registar podatke upisuju subjekti upisa (Ministarstvo, jedinice lokalne samouprave odnosno Grad Zagreb te jedinice područne (regionalne) samouprave) koji u ime Republike Hrvatske zaključuju ugovore. Ministarstvo je obvezno provjeriti upis svih podataka u Registru. Ukupno je u e-DPZ koncem 2024. uneseno 21 595 ugovora i dodataka ugovora koji obuhvaćaju 40 113,88 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske koje je dano u zakup, koncesiju ili na korištenje izravnom pogodbom. Za preostalih 83 756,87 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske koje je dano na korištenje subjekti upisa nisu unijeli ugovore. Ministarstvo u 2024. nije jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u elektroničkom obliku slalo obavijesti o nepotpunim i/ili netočnim podacima radi dopune i/ili ispravka podataka.

Iako je omogućen unos ugovora, e-DPZ ne sadrži evidenciju naplate po ugovorima, odnosno podatke o plaćanju po svim oblicima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske i korisnicima, a trebao bi sadržavati.

Ministarstvo vodi sustav označavanja i registracije držanih kopnenih životinja koji obuhvaća vrste i broj goveda, ovaca, koza, svinja, kopitara te drugih vrsta kopnenih životinja u skladu s Delegiranom uredbom (EU) 2019/2035, u skladu s člancima 108. i 110. Uredbe (EU) 2016/429, Provedbenom uredbom (EU) 2021/520, Provedbenom uredbom (EU) 2021/963 i odredbama Zakona o zdravlju životinja. Odredbama članka 113. Zakona o zdravlju životinja, između ostalog, propisano je da će pojedine provedbene propise iz navedenog Zakona donijeti ministar nadležan za veterinarstvo u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu navedenog Zakona. S obzirom na to da je navedeni Zakon objavljen u Narodnim novinama 23. prosinca 2022. i stupio je na snagu osmog dana od dana objave odnosno 31. prosinca 2022., provedbene propise trebalo je donijeti do konca 2024.

Do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.) Ministarstvo nije donijelo provedbene propise (pravilnike) koji se odnose na provedbu označavanja i registracije, identifikacijske dokumente, dokumente o premještanju, dokumente za označavanje i sljedivost držanih kopnenih životinja i drugih životinja, način registracije ovaca i koza, rokove, sredstva označavanja te primjenu izuzeća, način i rokove označavanja i registracije držanih kopitara, način označavanja i registracije držanih svinja te način označavanja i registracije drugih držanih kopnenih životinja. (točka 1. Nalaza)

- U Središnji registar državne imovine, pod korisničkom oznakom Ministarstva, uneseni su podaci za 172 nekretnine. Za sve nekretnine uneseni su nepotpuni podaci o adresi nekretnine, zemljišnoknjižnom stanju i katastarskom stanju nekretnine. Podaci o nazivu nekretnine, pojavnom obliku, vrsti imovine i površini nekretnina nisu uneseni. Najvećim dijelom u Središnji registar državne imovine uneseni su podaci o nekretninama koje nisu u vlasništvu Ministarstva niti Ministarstvo raspolaže odnosno upravlja navedenim nekretninama. Ministarstvo tijekom 2024. nije poduzelo aktivnosti u cilju unosa ispravnih podataka u Središnji registar državne imovine. (točka 7. Nalaza)

Obveze Ministarstva

Ministarstvo je obvezno pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Djelokrug Ministarstva utvrđen je odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (Narodne novine 85/20, 21/23 i 57/24). Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove u području poljoprivrede, ribarstva, šumarstva, ruralnog razvoja, gospodarenja i raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, poljoprivredne politike, organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, tržišnih i strukturnih potpora u poljoprivredi, prehrambene i duhanske industrije i veterinarstva. Propisuje uvjete i mjere iz područja biljne proizvodnje i agroekologije, zaštite biljnih sorti i priznavanja sorti poljoprivrednog bilja, promet i primjenu gnojiva i poboljšivača tla, biljnog zdravstva, stavljanja na tržište i uporabe sredstava za zaštitu bilja, održive uporabe pesticida i ostataka pesticida u hrani, uzgoja uzgojno valjanih životinja, proizvodnje i prometa grožđa, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina.

Također, propisuje mjere upravljanja i gospodarenja biološkim bogatstvima mora i slatkih voda; određuje i kontrolira ribolovni napor; određuje granice između unutarnjeg i vanjskog ribolovnog mora, granice ribolovnih zona; propisuje namjene, vrste i količine ribolovnih alata i opreme u ribolovu; propisuje i uvjete za uzgoj ribe i drugih vodenih organizama, uvjete za obavljanje ribolova i uvjete za priznavanje organizacija proizvođača u ribarstvu, propisuje uvjete za stavljanje na tržište proizvoda ribarstva te uspostavlja i razvija informacijski sustav ribarstva za sve korisnike u dijelu ribarstva i akvakulture.

Obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na šumarstvo, preradu drva i proizvodnju namještaja i lovstvo, zaštitu šuma, uređivanje imovinskopravnih poslova na šumi i šumskom zemljištu, međunarodne sporazume u dijelu koji se odnose na šumarstvo; šumarsku ekologiju, zaštitu šuma od elementarnih nepogoda i antropogenih utjecaja, požara, očuvanje šumskih genetskih izvora i šumskog reprodukcijskog materijala. Provodi i koordinira mjere ruralnog razvoja, razvitka seoskog prostora, ekološke i održive poljoprivrede, poljoprivrednog zadrugarstva i drugih oblika udruživanja u poljoprivredi i ribarstvu, promicanja autohtonih proizvoda, marketinške pripreme poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja. Uređuje pravne odnose na poljoprivrednom zemljištu, obavlja poslove raspolaganja, uređenja, okrupnjavanja, zaštite i promjene namjene poljoprivrednog zemljišta te određene imovinskopravne poslove na poljoprivrednom zemljištu, kao i postupke komasacije u skladu s posebnim zakonima i druge poslove iz područja politike poljoprivrednog zemljišta.

Nadalje, obavlja sve poslove za poljoprivredno i šumsko zemljište koje se prema prostornom planu nalazi izvan obuhvata građevinskog područja, a za koje je aktom za provedbu prostornih planova utvrđen obuhvat zahvata i/ili određeno formiranje građevne čestice ili smještaj jedne ili više građevina na građevnoj čestici radi izgradnje infrastrukture (vodovoda, odvodnje otpadnih voda – kanalizacije, plinovoda, električnih i ostalih vodova, naftovoda, eksploatacije mineralnih sirovina, asfaltnih baza, betonara i drugih građevina u funkciji obrade mineralnih sirovina unutar određenih eksploatacijskih polja), reciklažnih dvorišta za građevinski otpad s pripadajućim postrojenjima, proizvodnih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije, građevina namijenjenih poljoprivrednoj proizvodnji, građevina namijenjenih gospodarenju u šumarstvu i lovstvu, vojnih lokacija i građevina za potrebe obrane. Provodi mjere poticajne politike u poljoprivredi i ribarstvu sukladno zakonodavnom okviru zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) i ribarstvene politike EU-a, uređuje i koordinira sufinanciranje poljoprivrede, ribarstva i prerade poljoprivrednih proizvoda proračunskim sredstvima.

Osim toga, obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na zdravstvenu ispravnost, higijenu, kvalitetu i označavanje hrane, hrane za životinje, sprječavanje nastajanja otpada od hrane, uspostavu i provedbu sustava kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode i organizaciju službenih kontrola. Također, obavlja poslove otkrivanja, nadziranja, sprječavanja pojave i širenja, kontrole, suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti životinja i zoonoza u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije, uključujući hranu za životinje, zaštite životinja, druge poslove veterinarskog javnog zdravstva, organizacije veterinarske djelatnosti, reguliranja veterinarske profesije i veterinarske zaštite okoliša te dostavu informacija prema Europskoj komisiji i nadležnim tijelima drugih država. Obavlja inspekcijske poslove u području ribarstva. Koordinira i usklađuje hrvatsku poljoprivrednu politiku i politiku ruralnog razvoja s odgovarajućim politikama EU-a u dijelu koji se odnosi na poljoprivredu, prehranu, ruralni razvoj i ribarstvo, provodi projekte iz fondova i programa EU-a i ostalih oblika međunarodne pomoći.

Sudjeluje s ministarstvom nadležnim za upravljanje državnom imovinom u poslovima upravljanja i raspolaganja dionicama i poslovnim udjelima trgovačkih društava koji čine državnu imovinu u vlasništvu Republike Hrvatske te u pogledu trgovačkih društava koja se pretežno bave djelatnostima iz područja propisane nadležnosti ovoga Ministarstva.

Obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela EU-a u područjima iz njegove nadležnosti te druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim propisima.

Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti su pomoći, prihodi iz državnog proračuna, vlastiti prihodi te ostali prihodi za posebne namjene.

Unutarnje ustrojstvo, nazivi upravnih organizacija i drugih unutarnjih ustrojstvenih jedinica, njihov djelokrug i način upravljanja, okvirni broj državnih službenika i namještenika te druga pitanja od značaja za rad Ministarstva uređeni su Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (Narodne novine 97/20, 104/21, 102/23, 22/24 i 72/24).

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Samostalna služba za akreditaciju agencije za plaćanja za poljoprivredne fondove Europske unije, Samostalni sektor za unutarnju reviziju, Glavno tajništvo, Uprava za financijske poslove i javnu nabavu, Uprava za poljoprivredno zemljište, biljnu proizvodnju i tržište, Uprava za potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju, Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane, Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije, Uprava za poljoprivrednu politiku, EU i međunarodnu suradnju, Uprava ribarstva, Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane te Samostalni sektor za drugostupanjski upravni postupak.

Početkom 2024. Ministarstvo je imalo 849 zaposlenika, a koncem 2024. imalo je 840 zaposlenika.

Zakonska predstavница Ministarstva od 20. srpnja 2019. do 17. svibnja 2024. bila je ministrica mr. sc. Marija Vučković, a od 17. svibnja 2024. do 18. siječnja 2025. zakonski predstavnik bio je potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar Josip Dabro, mag. cin. Od 18. siječnja 2025. do 10. veljače 2025. osoba ovlaštena za obavljanje poslova ministra na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske bio je državni tajnik Ministarstva Tugomir Majdak, dipl. inž. agr. Zakonski predstavnik Ministarstva od 11. veljače 2025. je potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar David Vlajčić, univ. mag. iur.

Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19), Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16), Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23) te Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19).

Prema odredbama članaka 4. i 13. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva.

Odredbom članka 12. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru propisano je da odgovorna osoba institucije uspostavlja upravljanje rizicima kao cjelovit proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve te poduzimanje potrebnih mjera radi smanjenja rizika. Ministarstvo je u prosincu 2018. ustrojilo registar rizika kojim je definirano 111 rizika. Registar sadrži posebne ciljeve, vrstu i kratak opis rizika, procjenu značajnosti rizika te procjenu vjerojatnosti nastanka rizika.

Izjavom o fiskalnoj odgovornosti odgovorna osoba, čelnik institucije, na godišnjoj razini izvještava o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola. Za 2024. sastavljene su dvije Izjave o fiskalnoj odgovornosti, prva za razdoblje od 1. siječnja do 17. svibnja 2024., koju je u postupku primopredaje dužnosti (u svibnju 2024.) potpisala ministrica Marija Vučković te druga za razdoblje od 18. svibnja do 31. prosinca 2024., koju je u siječnju 2025. potpisao potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar Josip Dabro.

Prema Izjavama o fiskalnoj odgovornosti za 2024. (Obrazac 1b), u sustavu unutarnjih kontrola utvrđene su slabosti i nepravilnosti koje mogu utjecati na zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava. Slabosti i nepravilnosti utvrđene su na temelju popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti u području planiranja i izvršavanja financijskog plana, računovodstva te upravljanja imovinom. Sastavljen je plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti s popisom aktivnosti koje je potrebno poduzeti, rokovima provedbe i odgovornim osobama za otklanjanje slabosti i nepravilnosti te Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenima prethodne godine.

Unutarnju reviziju u Ministarstvu provodi Samostalni sektor za unutarnju reviziju koji, između ostalog, daje stručna mišljenja i ima savjetodavnu ulogu u cilju poboljšanja poslovanja Ministarstva te institucija iz nadležnosti Ministarstva, procjenjuje sustav unutarnjih kontrola u svrhu upravljanja rizicima te daje preporuke u svrhu postizanja veće učinkovitosti i djelotvornosti sustava.

Odredbama Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva iz listopada 2024., u Samostalnom sektoru za unutarnju reviziju sistematizirano je 12 radnih mjesta, od čega je u vrijeme obavljanja revizije (travanj 2025.) popunjeno osam radnih mjesta, uključujući načelnika Sektora.

Godišnji plan Samostalnog sektora za unutarnju reviziju za 2024. sastavljen je u prosincu 2023. na temelju Strateškog plana Samostalnog sektora za unutarnju reviziju za razdoblje 2024. – 2026. U njemu su sadržane aktivnosti unutarnje revizije u vezi s ostvarivanjem ciljeva jedinice za unutarnju reviziju iz Strateškog plana te su određeni ciljevi, opseg i resursi potrebni za obavljanje svake pojedinačne revizije za 2024. Godišnjim planom planirano je obaviti 12 revizija.

Prema Godišnjem izvješću o radu za 2024. godinu Samostalnog sektora za unutarnju reviziju, sastavljenom u siječnju 2025., sve planirane revizije su obavljene. Prema mišljenju unutarnje revizije, sustav unutarnjih kontrola, za područja koja su bila revidirana, zadovoljavajući je uz stanovite nedostatke te su dane preporuke za poboljšanje procesa.

Za upravljanje i kontrolu plaćanja potpora koristi se Integrirani administrativni i kontrolni sustav (dalje u tekstu: IAKS). Ministarstvo je donijelo više odluka, uputa i procedura koje se odnose na razna područja poslovanja Ministarstva. Tijekom 2024. Ministarstvo je, između ostalog, primjenjivalo sljedeće unutarnje akte: Pravilnik o postupku provođenja jednostavne nabave, Proceduru stvaranja ugovornih obveza u postupcima nabave u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ribarstva te Pravilnik o korištenju automobila u službene svrhe.

Ministarstvo je na temelju odredbi članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22) na mrežnim stranicama objavilo zakone i druge propise koji se odnose na područje rada Ministarstva, program rada, izvješće o poslovanju, financijska izvješća, financijski plan, informacije o postupcima javne nabave, informacije o unutarnjem ustrojstvu te druge dokumente koji se odnose na rad Ministarstva. Također, sastavljeno je Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2024. i dostavljeno je povjereniku za informiranje u propisanom roku.

U skladu s odredbama Etičkog kodeksa državnih službenika (Narodne novine 40/11 i 13/12) koji je bio na snazi do 25. siječnja 2025., kada je stupio na snagu Etički kodeks državnih službenika (Narodne novine 8/25), Ministarstvo je u srpnju 2024. imenovalo povjerenicu za etiku. Poveznica na Etički kodeks državnih službenika objavljena je na mrežnim stranicama Ministarstva.

Planiranje i izvršenje plana

Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu (Narodne novine 149/23), donesenim u prosincu 2023., planirana su sredstva za Ministarstvo u iznosu od 1.146.630.495,00 eura. Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu (Narodne novine 125/24), donesenim u listopadu 2024. te preraspodjelama po odlukama Vlade Republike Hrvatske i ministra financija iz ožujka, srpnja, kolovoza, studenoga i prosinca 2024., financijski plan Ministarstva smanjen je za 6.923.402,00 eura ili 0,6 % te iznosi 1.139.707.093,00 eura.

U odnosu na početni financijski plan, vrijednosno značajnije smanjena su sredstva za provedbu aktivnosti Strateški plan 2023. – 2027. – Ruralni razvoj za 77.145.003,00 eura ili 33,2 %, kapitalnog projekta Unapređenje sustava za restrukturiranje poljoprivrednog zemljišta i komasaciju – NPOO za 10.900.010,00 eura ili 99,1 % te aktivnosti ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda za 10.136.534,00 eura ili 57,9 %.

Vrijednosno značajnije povećana su sredstva za provedbu kapitalnog projekta Uspostava mreže logističke infrastrukture za jačanje proizvodno tržišnog lanca u sektoru voća i povrća – NPOO za 39.000.000,00 eura ili 219,2 %, aktivnosti Program za ribarstvo i akvakulturu za 32.301.798,00 eura ili 53,3 % te kapitalnog projekta Programi državnih i *de minimis* potpora i sufinanciranje infrastrukture za razvoj poljoprivrede za 14.895.023,00 eura ili 647,6 % u odnosu na početni financijski plan.

Vrijednosno najznačajniji izvor financiranja planiranih rashoda su pomoći iz Europskog poljoprivrednog jamstvenog fonda (dalje u tekstu: EPJF) u iznosu od 394.466.688,00 eura. Drugi vrijednosno značajniji planirani izvori financiranja su pomoći iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (dalje u tekstu: EPFRR) u iznosu od 298.254.316,00 eura, opći prihodi i primici u iznosu od 202.765.842,00 eura, sredstva učešća za pomoći u iznosu od 98.220.474,00 eura, prihodi iz fonda Mehanizam za oporavak i otpornost u iznosu od 62.604.990,00 eura te prihodi iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (dalje u tekstu: EFPR) u iznosu od 58.183.798,00 eura.

Financijskim planom Ministarstva planirana su sredstva za financiranje sedam programa: Poljoprivreda u iznosu od 566.678.585,00 eura, Ruralni razvoj u iznosu od 359.024.967,00 eura, Ribarstvo u iznosu od 109.746.413,00 eura, Veterinarstvo i sigurnost hrane u iznosu od 37.886.380,00 eura, Upravljanje poljoprivredom, ribarstvom i ruralnim razvojem u iznosu od 36.836.417,00 eura, Gospodarenje i zaštita šumskih resursa, lovišta i divljači u iznosu od 25.534.331,00 euro te Poticanje razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja u iznosu od 4.000.000,00 eura.

Vrijednosno značajnija sredstva planirana su za provedbu aktivnosti Strateški plan 2023. – 2027. – Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima u iznosu od 374.805.237,00 eura ili 32,9 % ukupno planiranih sredstava, Strateški plan 2023. – 2027. – Ruralni razvoj u iznosu od 154.909.532,00 eura ili 13,6 %, ZPP – Mjere ruralnog razvoja u iznosu od 148.091.408,00 eura ili 13,0 %, Program za ribarstvo i akvakulturu u iznosu od 92.952.778,00 eura ili 8,2 % te kapitalnog projekta Uspostava mreže logističke infrastrukture za jačanje proizvodno tržišnog lanca u sektoru voća i povrća – NPOO u iznosu od 56.792.990,00 eura ili 5,0 % planiranih sredstava.

Prema podacima iz državne riznice, rashodi Ministarstva u 2024. izvršeni su u iznosu od 1.033.622.758,15 eura, što je 106.084.334,85 eura ili 9,3 % manje od plana. Vrijednosno značajnija sredstva utrošena su za provedbu aktivnosti Strateški plan 2023. – 2027. – Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima u iznosu od 372.543.175,68 eura, Strateški plan 2023. – 2027. – Ruralni razvoj u iznosu od 152.598.922,62 eura, ZPP – Mjere ruralnog razvoja u iznosu od 127.869.401,30 eura te Program za ribarstvo i akvakulturu u iznosu od 84.910.356,79 eura.

U skladu s odredbama članka 38. Zakona o proračunu (Narodne novine 144/21), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno za 2025. i 2026. Prema spomenutim projekcijama planirani su rashodi za 2025. u iznosu od 1.193.274.588,00 eura te za 2026. u iznosu od 928.361.230,00 eura.

Hrvatski sabor je u veljači 2022. donio Strategiju poljoprivrede do 2030. (Narodne novine 26/22) (dalje u tekstu: Strategija), kojom je utvrđena vizija razvoja, strateški ciljevi i prioriteti hrvatske poljoprivrede te aktivnosti za njihovo ostvarenje. Vizija razvoja poljoprivrednog sektora predviđa proizvodnju većih količina hrane visoke kvalitete po konkurentnim cijenama, održivo upravljanje prirodnim resursima u uvjetima klimatskih promjena, doprinos poboljšanju kvalitete života i povećanje zaposlenosti u ruralnim područjima.

Vizija razvoja poljoprivrednog sektora oblikovana je putem četiri strateška cilja: povećanje produktivnosti i otpornosti poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene, jačanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora, obnova ruralnog gospodarstva i unaprjeđenje uvjeta života u ruralnim područjima te horizontalni cilj – poticanje inovacija u poljoprivredno-prehrambenom sektoru. Strateški ciljevi su razrađeni u dva ili više specifičnih ciljeva koji bi trebali zadovoljiti 15 ključnih potreba poljoprivredno-prehrambenog sektora i ruralnih područja Republike Hrvatske.

Na temelju Strategije Ministarstvo je izradilo Strateški plan ZPP-a, kojim se raspoređuje korištenje sredstava za financiranje intervencija u razdoblju od 2023. do 2027. Strateški plan ZPP-a predstavlja temeljni dokument za korištenje sredstava europskih poljoprivrednih fondova uz nacionalni doprinos. Strateškim planom ZPP-a utvrđena je 81 intervencija uz Tehničku pomoć (19 izravnih intervencija, 23 sektorske intervencije i 39 ruralnih intervencija). Ukupna raspoloživa sredstva prema različitim tipovima intervencija za provođenje Strateškog plana ZPP-a iznose 3.746.439.452,00 eura, od čega se na sredstva iz europskih poljoprivrednih fondova odnosi 3.384.877.748,00 eura, a na sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske 361.561.704,00 eura. Navedenim Strateškim planom ZPP-a definirano je devet specifičnih ciljeva i međusektorski (horizontalni) cilj, koji su usklađeni sa specifičnim ciljevima ZPP-a na razini EU-a te su povezani s tri opća cilja (Podupiranje i jačanje zaštite okoliša, uključujući bioraznolikost i djelovanja u području klime te doprinos postizanju ciljeva Unije u području okoliša i klime, uključujući njezine obveze u okviru Pariškog sporazuma; Poticanje pametnog, konkurentnog, otpornog i diversificiranog sektora poljoprivrede kojim se osigurava dugoročna sigurnost opskrbe hranom te Jačanje socioekonomske strukture ruralnih područja).

Ministarstvo je u studenome 2020. donijelo Provedbeni program Ministarstva poljoprivrede za razdoblje od 2021. do 2024. godine (dalje u tekstu: Provedbeni program), u kojem su navedene mjere koje Ministarstvo planira provesti do konca 2024. u cilju ostvarenja ciljeva iz Programa Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2020. – 2024. Provedbeni program, između ostalog, sadrži 69 mjera čiji je cilj pružiti odgovore na izazove i razvojne potrebe iz osam područja: Poljoprivredno zemljište, biljna proizvodnja i tržište; Potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju; Stručna podrška razvoju poljoprivrede i ribarstva; Veterinarstvo i sigurnost hrane; Šumarstvo, lovstvo i drvna industrija; Poljoprivredna politika, EU i međunarodna suradnja; Ribarstvo te Stočarstvo i kvaliteta hrane. Pet mjera je u cijelosti provedeno do početka 2024. te su za provedbu tijekom 2024. preostale 64 mjere za koje je utvrđeno 127 pokazatelja rezultata mjera. Do konca 2024. provedena je 41 mjera, a u tijeku je provedba 19 mjera koje se provode kontinuirano kao redovna aktivnost. Od dvije mjere se odustalo jer nije bilo realizacije vezano za programe pomoći sektoru voćarstva i povrćarstva te sektoru govedarstva i svinjogojstva. Nadalje, mjera Provođenje stručnog nadzora uzgoja drvenastih kultura kratkih ophodnji nije pokrenuta jer poljoprivrednici nisu iskazali interes za provedbu navedene mjere zbog čega nije podnesen niti jedan zahtjev za nadzor kultura kratke ophodnje. Također, mjera Osiguranje lovišta nije provedena jer su postupci javne nabave usluga osiguranja u slučaju naleta divljači na vozila poništeni.

Mjere su definirane u svrhu ostvarenja osam prioritetnih ciljeva: Očuvanje radnih mjesta i socijalna sigurnost; Ulaganje u obrazovanje, znanost i istraživanje; Prostorni razvoj i turizam u funkciji održivog razvoja; Razvoj sporta, kulture i medija; Samodostatnost u hrani i nisko ugljična energetska tranzicija; Povećanje produktivnosti i konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora; Gospodarski oporavak i poslovno okruženje te Smanjenje otpada od hrane. Sastavni dio Provedbenog programa je tablični prikaz koji uključuje: naziv i svrhu provedbe mjere, procjenu troška provedbe pojedine mjere, poveznicu s izvorima financiranja, okvir za praćenje provedbe koji se sastoji od ključne točke ostvarenja za svaku mjeru, rokove provedbe te pokazatelje rezultata za svaku mjeru s definiranim početnim i ciljnim vrijednostima za svaku godinu provedbe.

Koncem veljače 2025. sastavljeno je Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa za 2024. godinu, kojim je pobliže opisan napredak u provedbi svake pojedine mjere planirane Provedbenim programom te je utvrđeno da se planirane mjere koje se provode kontinuirano kao redovna aktivnost provode planiranom dinamikom. Ciljne vrijednosti za 2024. ostvarene su za 87 ili 68,5 % pokazatelja rezultata mjera.

Godišnjim planom rada za 2024., koji je Ministarstvo donijelo u prosincu 2023., definirane su aktivnosti koje će se provesti u cilju realizacije mjera sadržanih u Provedbenom programu Ministarstva te su utvrđeni rokovi i nadležne ustrojstvene jedinice za provedbu aktivnosti.

U Godišnjem izvještaju o radu za 2024. godinu, koji je Ministarstvo donijelo u travnju 2025., iskazani su podaci o izvršenju planiranih aktivnosti u 2024. usmjerenih na ostvarenje mjera definiranih u Provedbenom programu Ministarstva.

Prema podacima iz Godišnjeg izvještaja o radu Ministarstva za 2024. godinu, od 283 planirane aktivnosti za ostvarenje mjera prikazanih prema ustrojstvenim jedinicama Ministarstva, provedeno je 258 aktivnosti ili 91,2 %.

Financijski izvještaji

Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji predani su Ministarstvu financija u elektroničkom obliku putem aplikacije Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika (aplikacija RKPFI) u propisanom roku te su objavljeni na mrežnim stranicama Ministarstva.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 1.054.647.800,32 eura, što je 48.676.312,25 eura ili 4,4 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	422.141.831,48	349.071.013,61	82,7
2.	Prihodi od imovine	2.088.679,02	2.150.610,26	103,0
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	23.116.190,98	27.675.556,31	119,7
4.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povratu po protestiranim jamstvima	42.149,91	44.055,05	104,5
5.	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	655.935.261,18	675.706.565,09	103,0
Ukupni prihodi		1.103.324.112,57	1.054.647.800,32	95,6

Vrijednosno su najznačajniji prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza ostvareni u iznosu od 675.706.565,09 eura, koji čine 64,1 % ukupnih prihoda za 2024. Preostali prihodi ostvareni su u ukupnom iznosu od 378.941.235,23 eura te čine 35,9 % ukupnih prihoda.

Prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvareni su u iznosu od 349.071.013,61 euro, što je 73.070.817,87 eura ili 17,3 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Na navedeno smanjenje najvećim dijelom utjecali su prihodi iz EPFRR-a, odnosno smanjenje dinamike odobravanja provedbenih mjera/intervencija u okviru programa Ruralni razvoj. Najvećim dijelom odnose se na tekuće i kapitalne pomoći od institucija i tijela EU u iznosu od 348.796.364,46 eura.

Tekuće i kapitalne pomoći od institucija i tijela EU najvećim dijelom odnose se na pomoći iz EPFRR-a u iznosu od 264.371.996,29 eura, EFPR-a u iznosu od 53.723.364,17 eura te pomoći iz Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od 29.346.227,94 eura.

Vrijednosno značajnije tekuće i kapitalne pomoći iz EPFRR-a u iznosu od 257.202.926,36 eura doznačene su za provedbu aktivnosti Strateški plan 2023. – 2027. – Ruralni razvoj u iznosu od 122.082.292,81 euro, ZPP – Mjere ruralnog razvoja u iznosu od 105.507.210,09 eura te ZPP – Instrument europske unije za oporavak (EURI) u iznosu od 29.613.423,46 eura. Bespovratne potpore za poljoprivredu i ruralni razvoj dodjeljuju se korisnicima potpora od 2014. Program ruralnog razvoja u okviru zajedničke poljoprivredne politike bio je namijenjen za razdoblje od 2014. do 2020., ali se s provedbom nastavilo do konca 2022., s tim da se plaćanja za ugovorene projekte mogu provesti u naredne tri godine. Početkom 2023. započelo se s provedbom novog programskog razdoblja koje će trajati do 2027., u kojem se primjenjuje novi strateški dokument – Strateški plan zajedničke poljoprivredne politike. U novom programskom razdoblju na raspolaganju su sredstva iz EU proračuna u ukupnom iznosu od 3.384.877.748,00 eura namijenjena za izravna plaćanja u iznosu od 1.873.851.185,00 eura, ruralni razvoj u iznosu od 1.458.079.005,00 eura i sektorske potpore u iznosu od 52.947.558,00 eura, a plaćanja se mogu provoditi do 2029.

Tekuće i kapitalne pomoći iz EFPR-a namijenjene su za provedbu aktivnosti Program za ribarstvo i akvakulturu u iznosu od 52.794.304,17 eura te aktivnosti Praćenje biološkog bogatstva mora u iznosu od 929.060,00 eura.

U okviru Mehanizma za oporavak i otpornost vrijednosno najznačajnija sredstva doznačena su za provedbu kapitalnog projekta Uspostava mreže logističke infrastrukture za jačanje proizvodno tržišnog lanca u sektoru voća i povrća – NPOO u iznosu od 28.151.768,61 euro.

Prihodi od imovine ostvareni su u iznosu od 2.150.610,26 eura, a odnose se na prihode od zakupa prava lova/lovozakupnine u iznosu od 1.775.615,47 eura te prihode od naknada koncesije prava lova na državnim otvorenim lovištima u iznosu od 374.994,79 eura.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada ostvareni su u iznosu od 27.675.556,31 euro, što je 4.559.365,33 eura ili 19,7 % više u odnosu na prethodnu godinu. Na navedeno povećanje najvećim dijelom utjecali su prihodi ostvareni prema propisima o šumarstvu, odnosno prihodi iz naknade za korištenje općekorisnih funkcije šuma (dalje u tekstu: naknada za OKFŠ). Vrijednosno značajniji prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada ostvareni su iz naknade za OKFŠ u iznosu od 24.128.110,61 euro, naknada u ribarstvu koje se plaćaju kod izdavanja ribičkih dozvola, dozvola za sportski ribolov na moru te za troškove provođenja ribarskih ispita u iznosu od 3.224.534,16 eura.

Prihodi iz naknade za OKFŠ ostvareni su na temelju odredbi Zakona o šumama (Narodne novine 68/18, 115/18, 98/19, 32/20, 145/20, 101/23 i 36/24). Odredbama članaka 64. i 65. navedenog Zakona, između ostalog, propisano je da se financijska sredstva potrebna za održivo gospodarenje šumama i šumskim zemljištem osiguravaju iz naknade za OKFŠ. Pravne i fizičke osobe koje su obveznici poreza na dobit te fizičke osobe koje su obveznici poreza na dohodak, a u Republici Hrvatskoj obavljaju registriranu djelatnost i ostvaruju ukupni godišnji prihod i primitak veći od 7.500.000,00 kn plaćaju naknadu za OKFŠ u visini od 0,024 % od ukupnog prihoda ili ukupnog primitka, i uplaćuju se u državni proračun za namjene iz članka 68. Zakona o šumama tromjesečno i po završnom računu. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o šumama (Narodne novine 36/24) koji je stupio na snagu u travnju 2024., iznos od 7.500.000,00 kn zamijenjen je iznosom od 995.421,06 eura te je snižena stopa na temelju koje se utvrđuje naknada za OKFŠ s 0,024 % na 0,015 % ukupnog prihoda ili primitka.

U 2024. uplaćena je u državni proračun naknada za OKFŠ u ukupnom iznosu od 35.120.786,74 eura. Na temelju Sporazuma o financiranju poslova razminiranja šuma i šumskog zemljišta zaključenih s Ministarstvom unutarnjih poslova za 2023. i 2024. u ožujku 2023. i ožujku 2024., sredstva su doznačena Ministarstvu unutarnjih poslova u iznosu od 10.992.642,45 eura. Hrvatskoj vatrogasnoj zajednici doznačena je razlika po konačnom obračunu za 2023. u iznosu od 33,68 eura te su prihodi Ministarstva iskazani u iznosu od 24.128.110,61 euro.

Prema odredbama članka 9. Pravilnika o postupku, načinu ostvarivanja prava i načinu korištenja sredstava naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma, Hrvatska vatrogasna zajednica ostvaruje pravo na korištenje sredstava od naknada za OKFŠ za namjenu iz članka 3., stavka 2., točke 3. navedenog Pravilnika, sklapanjem sporazuma o financiranju vatrogasne djelatnosti. Radi ostvarivanja navedenog prava Hrvatska vatrogasna zajednica bila je dužna do 31. ožujka 2024. pri Ministarstvu pokrenuti postupak zaključenja sporazuma čiji sastavni dio čini program opremanja i osposobljavanja vatrogasnih organizacija. Ministarstvo je dužno Hrvatskoj vatrogasnoj zajednici na njezin zahtjev doznačiti prikupljena sredstva od naknada za OKFŠ, u roku od 30 dana od zaprimljenog zahtjeva. U 2024. Hrvatska vatrogasna zajednica nije pokrenula postupak zaključenja sporazuma zbog čega najmanje 20,0 % od ukupno prikupljenih sredstava naknade za OKFŠ odnosno 7.024.157,35 eura nije izdvojeno za financiranje vatrogasne djelatnosti.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga u iznosu od 44.055,05 eura odnose se na prihode od internog kafića u iznosu od 42.355,05 eura i prihode od zakupa dijela prostora u poslovnoj zgradi u Zagrebu, Ulica grada Vukovara 78, za postavljanje bankomata u iznosu od 1.700,00 eura.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza ostvareni su u iznosu od 675.706.565,09 eura, a odnose se na prihode iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja u iznosu od 674.284.974,60 eura te prihode iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 1.421.590,49 eura. Od ukupno ostvarenih prihoda za financiranje rashoda poslovanja u iznosu od 674.284.974,60 eura, za financiranje isplata korisnicima potpora u poljoprivredi doznačeno je 576.756.880,30 eura ili 85,5 %. Najveći dio sredstava u iznosu od 387.838.022,57 eura doznačen je za izravna plaćanja u poljoprivredi, od čega se na sredstva EPJF-a odnosi 373.405.928,77 eura, a na prihode iz državnog proračuna 14.432.093,80 eura. Izravna plaćanja se financiraju iz nacionalnih sredstava, a nakon odobravanja isplaćenih troškova, sredstva se refundiraju iz EPJF-a u visini priznatih troškova. Sredstva EPJF-a u iznosu od 373.405.928,77 eura doznačena su za provedbu aktivnosti Strateški plan 2023. – 2027. – Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima u iznosu od 372.543.175,68 eura i aktivnost ZPP – Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima u iznosu od 862.753,09 eura. Godišnja financijska omotnica za izravna plaćanja iz Strateškog plana iznosi 374.770.237,00 eura, odnosno u razdoblju 2023. – 2027. iznosi 1.873.851.185 eura. Intervencije u okviru izravnih plaćanja obuhvaćaju proizvodno nevezane i proizvodno vezane potpore. Za izravna plaćanja u poljoprivredi iz državnog proračuna doznačeno je 14.432.093,80 eura, od čega je za plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima na temelju jedinstvenog zahtjeva za plaćanje doznačeno 14.330.052,71 euro ili 99,3 %. Za sufinanciranje mjera ruralnog razvoja doznačeno je 48.773.579,79 eura, a za sufinanciranje mjera iz Operativnog programa u ribarstvu doznačeno je 30.828.806,07 eura.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 1.032.786.161,95 eura, što je 67.761.027,01 euro ili 6,2 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u eurima

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	23.768.343,08	30.052.592,43	126,4
2.	Materijalni rashodi	46.967.146,71	52.315.101,16	111,4
3.	Financijski rashodi	77.269,24	71.490,14	92,5
4.	Subvencije	773.073.885,28	665.942.683,46	86,1
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	48.283.297,25	69.580.425,24	144,1
6.	Ostali rashodi	204.379.948,99	211.863.041,41	103,7
7.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3.997.298,41	2.960.828,11	74,1
Ukupni rashodi		1.100.547.188,96	1.032.786.161,95	93,8
Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)		1.103.324.112,57	1.054.647.800,32	95,6
Višak prihoda		2.776.923,61	21.861.638,37	787,3

Vrijednosno značajnije ostvareni su rashodi za subvencije u iznosu od 665.942.683,46 eura, koji čine 64,5 % ukupnih rashoda te ostali rashodi u iznosu od 211.863.041,41 euro, koji čine 20,5 % ukupnih rashoda. Preostali rashodi iznose 154.980.437,08 eura i čine 15,0 % ukupnih rashoda i izdataka.

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu od 30.052.592,43 eura odnose se na brutoplaće u iznosu od 25.205.592,10 eura (od čega se na redovni rad odnosi 25.005.277,99 eura, a prekovremeni rad 200.314,11 eura), doprinose na plaće u iznosu od 4.041.912,04 eura te ostale rashode za zaposlene (jubilarne nagrade, darovi za djecu, otpremnine, naknade za bolest, invalidnost i smrtni slučaj, regres za godišnji odmor, božićnice i drugo) u iznosu od 805.088,29 eura.

U odnosu na 2023., rashodi za zaposlene veći su za 6.284.249,35 eura ili 26,4 %, najvećim dijelom zbog povećanja osnovice za obračun plaća i povećanja iznosa materijalnih prava zaposlenika.

Materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 52.315.101,16 eura, a vrijednosno najznačajniji odnose se na rashode za usluge u iznosu od 46.730.666,09 eura.

U okviru rashoda za usluge, vrijednosno značajniji rashodi odnose se na zdravstvene i veterinarske usluge u iznosu od 32.511.011,46 eura, intelektualne i osobne usluge u iznosu od 3.267.784,55 eura, računalne usluge u iznosu od 2.650.595,62 eura te usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 2.249.537,40 eura.

Vrijednosno značajniji rashodi za zdravstvene i veterinarske usluge u ukupnom iznosu od 32.192.020,96 eura ostvareni su za provedbu aktivnosti Zdravstvena zaštita životinja u iznosu od 23.906.994,83 eura, Koncesionar – usluga sakupljanja i uklanjanja nusproizvoda u iznosu od 7.008.967,00 eura i tekućeg projekta Usluga evidentiranja premještanja životinja u računalnoj aplikaciji VETIS u iznosu od 1.276.059,13 eura.

Vrijednosno značajniji rashodi za zdravstvene i veterinarske usluge u okviru aktivnosti Zdravstvena zaštita životinja ostvareni su za obavljene usluge uzorkovanja krvi životinja u iznosu od 4.646.667,18 eura (program bruceloza, bedrenica, goveda, konji, magarci, perad i druge životinje), veterinarske usluge u provedbi mjera za suzbijanje afričke svinjske kuge u iznosu od 4.065.871,15 eura, tuberkulinizaciju monotest goveda i ovaca u iznosu od 3.273.435,32 eura, oralnu vakcinaciju lisica u iznosu od 2.495.883,40 eura te laboratorijske usluge u iznosu od 1.562.817,24 eura.

Rashodi za intelektualne i osobne usluge najvećim dijelom odnose se na tekući projekt Nacionalna inventura šumskih resursa Republike Hrvatske za terensku procjenu i izmjeru na primjerenim površinama, procjenu površine šuma i načina uporabe zemljišta te procjenu sadržaja ugljika u tlu u iznosu od 1.023.847,19 eura i aktivnost Program za ribarstvo i akvakulturu u iznosu od 653.221,62 eura (od čega se na uslugu istraživanja za ocjenu utjecaja ribarstva na morska staništa te praćenje ulova u rekreacijskom i sportskom ribolovu na moru odnosi 435.847,50 eura).

Vrijednosno najznačajniji rashodi za računalne usluge odnose se na obavljanje poslova podrške sustavu nadzora potrošnje plinskog ulja za namjene u poljoprivredi, ribolovu i akvakulturi u iznosu od 1.498.814,35 eura te za uslugu održavanja, proširenu podršku, *helpdesk* korisnicima i nadogradnju informacijskog sustava Jedinstvenog registra domaćih životinja u iznosu od 350.834,75 eura.

Vrijednosno značajniji rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja odnose se na usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata u iznosu od 964.791,01 euro te ostale usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 631.316,35 eura. Vrijednosno najznačajnije usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata odnose se na usluge tehničkog održavanja, preventivne protupožarne zaštite i vatrogastva u poslovnim objektima na lokacijama Ulica grada Vukovara 78, Planinska ulica 2a i 2b te Ilica 101 u iznosu od 753.518,36 eura.

Vrijednosno najznačajnije ostale usluge tekućeg i investicijskog održavanja odnose se na održavanja VMS uređaja za prijenos podataka s ribarskih plovila u iznosu od 252.078,53 eura te uslugu redovnog održavanja i servisiranja službenih plovila Ministarstva u iznosu od 178.606,56 eura.

Rashodi za subvencije ostvareni su u iznosu od 665.942.683,46 eura, a najvećim dijelom odnose se na potpore poljoprivrednicima (izravna plaćanja) u iznosu od 386.810.377,60 eura, mjere ruralnog razvoja u iznosu od 148.242.265,74 eura, izvanredne mjere pomoći u poljoprivredi u iznosu od 27.023.158,89 eura, izvanrednu pomoć proizvođačima zbog elementarnih nepogoda i nepovoljnih događaja u iznosu od 20.598.276,86 eura, program državnih i *de minimis* potpora i sufinanciranje infrastrukture za razvoj poljoprivrede u iznosu od 16.782.843,66 eura te mjere ruralnog razvoja iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. za koje korisnici podnose jedinstveni zahtjev za potporu u iznosu od 15.683.180,94 eura (Mjera 10 – Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene u iznosu od 11.565.822,42 eura, Mjera 11 – Ekološki uzgoj u iznosu od 3.995.499,59 eura i Mjera 14 – Dobrobit životinja u iznosu od 121.858,93 eura). U odnosu na prethodnu godinu, rashodi za subvencije manji su za 107.131.201,82 eura ili 13,9 %, najvećim dijelom zbog promjene dinamike isplate mjera temeljem jedinstvenog zahtjeva za 2024.

Rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna ostvareni su u iznosu od 69.580.425,24 eura. U odnosu na 2023. veći su za 21.297.127,99 eura ili 44,1 %, najvećim dijelom zbog povećanja rashoda za pomoći temeljem prijenosa EU sredstava jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za ulaganja u ruralnim, otočnim i priobalnim područjima. Vrijednosno značajniji rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna odnose se na pomoći temeljem prijenosa EU sredstava u iznosu od 45.668.580,56 eura te pomoći unutar općeg proračuna u iznosu od 11.673.992,04 eura.

U okviru rashoda za pomoći temeljem prijenosa EU sredstava, vrijednosno značajniji rashodi odnose se na potpore za mjere ruralnog razvoja (podmjere/operacije) koje se financiraju iz EPFRR-a na temelju Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020. u iznosu od 31.417.565,96 eura te sredstva EFPR-a doznačena jedinicama lokalne samouprave, obrazovnim i predškolskim ustanovama za prihvatljive operacije u okviru mjere III.2 – Odabir i odobravanje lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu u iznosu od 7.223.517,65 eura te sredstva Mehanizma za oporavak i otpornost doznačena Osječko-baranjskoj županiji za ulaganja u izgradnju regionalnog distribucijskog centra za voće i povrće u iznosu od 4.998.187,70 eura.

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 211.863.041,41 euro, a vrijednosno značajniji odnose se na kapitalne pomoći u iznosu od 175.528.315,36 eura i tekuće donacije u iznosu od 20.357.278,46 eura.

Kapitalne pomoći najvećim dijelom odnose se na aktivnost ZPP – Mjere ruralnog razvoja u iznosu od 76.938.450,85 eura, aktivnost Program za ribarstvo i akvakulturu u iznosu od 60.016.759,22 eura, kapitalni projekt Uspostava mreže logističke infrastrukture za jačanje proizvodno tržišnog lanca u sektoru voća i povrća u iznosu od 23.117.487,15 eura te aktivnost ZPP – Instrument EU-a za oporavak (EURI) namijenjen za financiranje mjera ruralnog razvoja (uz primjenu postojećih pravila koja su bila na snazi u razdoblju od 2014. do 2020.) u iznosu od 13.899.521,88 eura.

U okviru aktivnosti ZPP – Mjere ruralnog razvoja, vrijednosno značajnija sredstva kapitalnih pomoći odobrena su fizičkim i pravnim osobama za prihvatljive operacije u okviru Mjere 4 – Ulaganja u fizičku imovinu u iznosu od 46.368.101,93 eura, Mjere 8 – Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma u iznosu od 14.258.729,30 eura te Mjere 6 – Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja u iznosu od 6.683.856,35 eura.

U okviru aktivnosti Program za ribarstvo i akvakulturu, kapitalne pomoći najvećim dijelom odobrene su gospodarskim subjektima u ribarstvu kao potpora za trajni prestanak ribolovnih aktivnosti, odnosno trajno povlačenje ribarskog plovila iz gospodarskog ribolova na moru uništavanjem ili prenamjenom ribarskog plovila u druge djelatnosti izvan gospodarskog ribolova u iznosu od 19.864.506,28 eura, privremeni prestanak ribarskih aktivnosti u iznosu od 13.675.566,05 eura te za aktivnosti vezane za stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture (Mjera IV.3.) u iznosu od 9.598.753,74 eura.

Vrijednosno značajnije tekuće donacije odnose se na sredstva potpore doznačena Hrvatskom lovačkom savezu za naknadu štete nastale od naleta vozila na divljač u iznosu od 8.091.635,10 eura, lokalnim akcijskim grupama u ruralnom razvoju za provedbu lokalnih razvojnih strategija u iznosu od 4.614.243,81 euro te lokalnim akcijskim grupama u ribarstvu u iznosu od 4.055.608,28 eura.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 2.960.828,11 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na ulaganja u računalne programe u iznosu od 1.843.202,13 eura te nabavu licenci u iznosu od 617.413,78 eura.

Vrijednosno najznačajnija ulaganja u računalne programe u iznosu od 1.053.808,75 eura odnose se na uspostavu informacijskog sustava sljedivosti hrane u iznosu od 616.877,50 eura, nadogradnju sustava Jedinstvenog registra domaćih životinja portalom ePosjednik u iznosu od 223.125,00 eura te nabavu usluge nadogradnje sustava Upisnik kućnih ljubimaca u iznosu od 213.806,25 eura.

Vrijednosno najznačajnija ulaganja u licence odnose se na nabavu licenci za korištenje Microsoft softverskih proizvoda i usluga u iznosu od 260.932,35 eura te licenci za korištenje sigurnosnih sustava za nadzor mrežnog prometa u iznosu od 248.347,55 eura.

Ministarstvo je iskazalo višak prihoda za 2024. u iznosu od 21.861.638,37 eura. Preneseni višak prihoda i primitaka iz prijašnjeg razdoblja iznosi 9.952.117,89 eura te višak prihoda i primitaka raspoloživ u narednom razdoblju iznosi 31.813.756,26 eura.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2024., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 355.696.225,23 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2024.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2024.

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	26.887.764,38	23.711.364,53	88,2
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	1.733,88	4.962,53	286,2
1.2.	Građevinski objekti	7.980.227,89	7.867.394,26	98,6
1.3.	Postrojenja i oprema	7.773.225,33	5.641.855,93	72,6
1.4.	Prijevozna sredstva	8.743.074,23	6.879.394,58	78,7
1.5.	Druga nefinancijska imovina	2.389.503,05	3.317.757,23	138,8
2.	Financijska imovina	300.550.799,71	331.984.860,70	110,5
2.1.	Novčana sredstva	511.014,84	366.666,50	71,8
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	17.018.760,32	21.277.956,99	125,0
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	40.558.502,77	39.721.845,87	97,9
2.4.	Potraživanja za prihode poslovanja	240.229.236,93	267.971.660,61	111,5
2.5.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	2.233.284,85	2.646.730,73	118,5
	Ukupno imovina	327.438.564,09	355.696.225,23	108,6
3.	Obveze	46.507.865,52	42.887.313,03	92,2
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	10.754.341,51	12.151.310,65	113,0
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	152.582,52	475.202,06	311,4
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	35.600.941,49	30.260.800,32	85,0
4.	Vlastiti izvori	280.930.698,57	312.808.912,20	111,3
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	327.438.564,09	355.696.225,23	108,6
	Izvanbilančni zapisi	728.371.563,32	970.599.677,09	133,3

Koncem 2024. vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora veća je za 28.257.661,14 eura ili 8,6 % u odnosu na početak godine. Najvećim dijelom u iznosu od 27.742.423,68 ili 11,5 % povećana su potraživanja za prihode poslovanja.

Građevinski objekti iskazani koncem 2024. u iznosu od 7.867.394,26 eura odnose se na poslovnu zgradu Ministarstva na adresi Planinska ulica 2a i 2b u iznosu od 7.279.318,72 eura, uredski prostor na adresi Ilica 101 u iznosu od 392.896,18 eura te sajamski prostor u Gudovcu u iznosu od 195.179,36 eura.

Vrijednost postrojenja i opreme koncem 2024. iskazana je u iznosu od 5.641.855,93 eura, a vrijednosno značajnija odnosi se na četiri uzgojna kaveza za plavoperajnu tunu u iznosu od 1.287.612,54 eura, računala i računalnu opremu u iznosu od 973.032,78 eura te mjerne i kontrolne uređaje u iznosu od 848.777,88 eura.

Prijevozna sredstva u iznosu od 6.879.394,58 eura odnose se na plovila u iznosu od 4.421.846,91 euro, prijevozna sredstva u zračnom prometu u iznosu od 2.326.601,00 euro te prijevozna sredstva u cestovnom prometu u iznosu od 130.946,67 eura.

Vrijednosno najznačajnija druga nefinancijska imovina koncem 2024. odnosi se na ulaganja u računalne programe u iznosu od 2.874.475,37 eura, od čega se na uspostavu informacijskog sustava sljedivosti hrane odnosi 584.085,83 eura, portal E-poljoprivreda 427.524,11 eura te na informacijski sustav Vetis (aplikacija razvijena u cilju uspostave informatičke podrške za poslovne procese, upisnike i baze podataka nužne za obavljanje dnevnih zadataka zaposlenika Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane) 325.145,58 eura.

Ukupna financijska imovina koncem 2024. iskazana je u iznosu od 331.984.860,70 eura. Odnosi se na potraživanja u iznosu od 328.971.463,47 eura, rashode budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu od 2.646.730,73 eura (najvećim dijelom odnose se na obračunane brutoplaće za prosinac 2024. u iznosu od 2.503.643,17 eura) te novac na računima kod Hrvatske narodne banke u iznosu od 366.666,50 eura, od čega se na sredstva na računu za povrat neosnovano isplaćene potpore odnosi 366.059,35 eura.

Ukupna potraživanja na koncu 2024., prije obračuna ispravka vrijednosti, iskazana su u iznosu od 341.815.194,94 eura. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 277.270.059,79 eura, potraživanja za dane zajmove u iznosu od 43.267.178,16 eura, depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo u iznosu od 21.277.956,99 eura.

Proveden je ispravak vrijednosti potraživanja u ukupnom iznosu od 12.843.731,47 eura te su na koncu 2024. nakon ispravka vrijednosti iskazana ukupna potraživanja u iznosu od 328.971.463,47 eura. Ispravak vrijednosti odnosi se na ispravak vrijednosti potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 9.298.399,18 eura te ispravak vrijednosti danih zajmova u iznosu od 3.545.332,29 eura.

Potraživanja za prihode poslovanja (prije ispravka vrijednosti) u iznosu od 277.270.059,79 eura odnose se na potraživanja za pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 220.112.118,41 euro, potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena u nadležni proračun u iznosu od 38.905.870,08 eura, potraživanja za prihode od imovine u iznosu od 11.194.897,58 eura, potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu od 3.809.590,86 eura te potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode u iznosu od 3.247.582,86 eura.

Potraživanja za pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna odnose se na potraživanja od Europske komisije za refundaciju sredstava iz EPJF-a u iznosu od 216.404.327,12 eura te za refundaciju drugih pomoći EU u iznosu od 3.707.791,29 eura, od čega se na refundaciju sredstava za zdravstvenu zaštitu životinja vezano za Program oralnog cijepljenja lisica u Republici Hrvatskoj odnosi 3.673.195,38 eura. Zemlja članica EU-a mora imati rezervirana financijska sredstva za EU projekte koji se financiraju iz izvora 55 – Refundacije iz pomoći EU, a koriste se kod EU projekata koji se prvotno financiraju iz nacionalnih sredstava. Nakon odobravanja isplaćenih troškova projekta, EU sredstva se refundiraju iz EU fondova u visini priznatih troškova. Tako su, na primjer, u studenome i prosincu 2024. povučena sredstva iz državnog proračuna za izravna plaćanja u poljoprivredi i mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda u iznosu od 216.404.327,12 eura, a nakon što je podnesen zahtjev za refundaciju, iz EU proračuna sredstva su doznačena početkom 2025.

Potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena u nadležni proračun iskazana su u iznosu od 38.905.870,08 eura, a vrijednosno značajnija odnose se na potraživanja od državnog proračuna za uplaćena sredstva od prihoda za posebne namjene u iznosu od 36.812.290,91 euro te potraživanja za pomoći EU u iznosu od 1.713.318,73 eura.

U okviru potraživanja od državnog proračuna za prihode za posebne namjene u iznosu od 36.812.290,91 euro, vrijednosno značajnija potraživanja odnose se na naplaćene naknade od OKFŠ-a u iznosu od 29.366.054,56 eura, naknade za zakup prava lova na državnim otvorenim lovištima/lovozakupnine u iznosu od 4.395.020,12 eura, naknade koje se uplaćene kod registracije sredstava za zaštitu bilja vezano za provedbu Nacionalnog programa monitoringa ostataka pesticida u hrani u iznosu od 781.342,59 eura te naknade za koncesije prava na lov na državnim otvorenim lovištima u iznosu od 374.994,79 eura.

U okviru potraživanja za prihode od imovine, vrijednosno značajnija potraživanja odnose se na potraživanja od korisnika potpora u poljoprivredi za zakonske zatezne kamate obračunane nakon isteka roka za povrat utvrđenog odlukama o povratu i rješenjima poljoprivredne inspekcije u iznosu od 5.212.035,35 eura, potraživanja za obračunane kamate po odobrenim zajmovima u prošlim godinama iz proračunskih sredstava u iznosu od 4.606.040,50 eura te potraživanja za obračunanu naknadu za osnovano pravo služnosti na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske u iznosu od 1.310.419,38 eura.

Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade koncem 2024. iskazana su u iznosu od 3.809.590,86 eura, a vrijednosno značajnija potraživanja odnose se na potraživanja za koja su pokrenuti postupci prisilne naplate putem nadležnog državnog odvjetništva u iznosu od 3.262.247,80 eura i potraživanja od korisnika potpora u poljoprivredi za povrat nenamjenski utrošenih sredstava po rješenjima poljoprivredne inspekcije izdanim za nacionalna plaćanja u iznosu od 497.232,99 eura.

Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode iskazana su u iznosu od 3.247.582,86 eura, a vrijednosno značajnija potraživanja odnose se na obračunane administrativne kazne/sankcije korisnicima potpora u poljoprivredi primijenjene kod odobravanja mjera ruralnog razvoja koje se isplaćuju na temelju jedinstvenog zahtjeva za plaćanje u iznosu od 2.368.875,06 eura te izravnih plaćanja u iznosu od 573.908,93 eura.

Potraživanja za dane zajmove (prije ispravka vrijednosti) na koncu 2024. iskazana su u iznosu od 43.267.178,16 eura. Odnose se na potraživanja za sredstva doznačena Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (dalje u tekstu: HBOR) za realizaciju Financijskog instrumenta Investicijski krediti za ruralni razvoj i Financijskog instrumenta obrtna sredstva u iznosu od 35.600.941,49 eura te potraživanja za glavnice zajmova odobrenih u prošlim godinama iz proračunskih sredstava (za koja analitičke evidencije o potraživanjima i naplatu potraživanja u korist državnog proračuna obavljaju poslovne banke) u iznosu od 7.666.236,67 eura.

U razdoblju od 2018. do 2022. za provedbu Financijskog instrumenta Investicijski krediti za ruralni razvoj i Financijskog instrumenta obrtna sredstva doznačena su HBOR-u sredstva u iznosu od 268.235.294,12 kn (prema fiksnom tečaju konverzije 35.600.941,49 eura), od čega su sredstva u iznosu od 30.260.800,32 eura doznačena iz EPFRR-a, a sredstva učešća za pomoći u iznosu od 5.340.141,17 eura. Sredstva su najvećim dijelom doznačena radi financiranja novih dugoročnih investicija malih i srednjih poduzetnika koji djeluju u poljoprivrednom, prerađivačkom i šumarskom sektoru. U provedbi Financijskog instrumenta Investicijski krediti za ruralni razvoj sudjeluje HBOR, kao upravitelj sredstava i poslovne banke putem kojih se zaprimaju zahtjevi za kredit te samostalno procjenjuju poduzetnika i njegovo ulaganje (investiciju) u skladu s Programom ruralnog razvoja. Prema podacima poslovnih banaka, do konca 2024. ukupno su odobrena 273 kredita u iznosu od 34.304.452,37 eura, od čega je 260 kredita odobreno u okviru provedbe Mjere 4 – Ulaganja u fizičku imovinu u iznosu od 32.407.371,45 eura, što čini 91,0 % ukupno doznačenih sredstava.

U okviru potraživanja za glavnice zajmova odobrenih u prošlim godinama iz proračunskih sredstava (za koja analitičke evidencije o potraživanjima i naplatu potraživanja u korist državnog proračuna obavljaju poslovne banke) iskazanih koncem 2024. u iznosu od 7.666.236,67 eura, vrijednosno najznačajnija potraživanja odnose se na potraživanja od deset županija za sredstva udružena prošlih godina u okviru provedbe Programa kreditiranja razvitka poljoprivrede u iznosu od 5.410.706,13 eura, od čega se na dospjela potraživanja od Međimurske županije odnosi iznos od 1.290.729,31 euro. U razdoblju od 2001. do 2003. županijama je iz Fonda za razvitak poljoprivrede na ime udruživanja sredstava za realizaciju Programa kreditiranja razvitka poljoprivrede doznačeno 147.660.000,00 kn (prema fiksnom tečaju konverzije 19.597.849,89 eura). Županije su osigurale 99.244.733,00 kn (prema fiksnom tečaju konverzije 13.172.039,68 eura) te je formiran kreditni portfelj u iznosu od 246.904.733,00 kn (prema fiksnom tečaju konverzije 32.769.889,57 eura). Od ukupno dodijeljenih 19.597.849,89 eura, u proračun je do konca 2024. uplaćeno 14.187.143,76 eura te preostali dug županija iznosi 5.410.706,13 eura.

Potraživanja za depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo iskazana su u iznosu od 21.277.956,99 eura, a vrijednosno značajnija potraživanja odnose se na potraživanja od korisnika potpora u poljoprivredi za nenamjensko korištenje sredstava u iznosu od 18.759.496,38 eura te potraživanja za dane predujmove iz EU fondova lokalnim akcijskim grupama (LAG) za provedbu intervencije 77.06. Potpora LEADER (CLLD) pristupu iz Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. u iznosu od 2.497.541,55 eura. Potraživanja od korisnika potpora u poljoprivredi za nenamjensko korištenje sredstava evidentirana su na temelju odluka o povratu koje se izdaju za slučaj počinjenih nepravilnosti ili administrativne pogreške, a odnose se na povrat sredstava iz EU fondova u iznosu od 16.909.816,10 eura (EPFRR-a u iznosu od 12.307.146,36 eura, EPJF-a u iznosu od 2.490.255,63 eura, Instrumenta pretpristupne pomoći IPA, Komponenta V. IPARD u iznosu od 1.035.753,55 eura, EFPR-a u iznosu od 648.641,83 eura i Instrumenta EU-a za oporavak u iznosu od 428.018,73 eura) te povrat nacionalnih potpora u iznosu od 1.849.680,28 eura.

Prema podacima iz Balance, dospjela potraživanja (prije ispravka vrijednosti) koncem 2024. iznose 18.974.974,76 eura, a odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 15.429.333,29 eura i potraživanja za dane zajmove u iznosu od 3.545.641,47 eura. Od ukupno dospjelih potraživanja koncem 2024., do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.) naplaćena su potraživanja u iznosu od 518.872,83 eura.

Ukupne obveze koncem 2024. iskazane u iznosu od 42.887.313,03 eura odnose se na obveze za kredite i zajmove u iznosu od 30.260.800,32 eura, obveze za rashode poslovanja u iznosu od 12.151.310,65 eura te obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 475.202,06 eura.

Obveze za kredite i zajmove od institucija i tijela EU u iznosu od 30.260.800,32 eura odnose se na obveze za zajmove od institucija i tijela EU na temelju Sporazuma o financiranju iz 2018. te dodatka Sporazumu iz listopada 2022., koji su zaključili Ministarstvo (upravljačko tijelo), Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (akreditirana agencija za plaćanja) i HBOR (provoditelj financijskog instrumenta). Navedenim dodatkom Sporazumu Ministarstvo je zadužilo HBOR da, u skladu sa Zaključkom Vlade Republike Hrvatske o mjerama za pomoć gospodarstvu uslijed pandemije bolesti COVID-19, provodi i upravlja financijskim instrumentima Investicijski krediti za ruralni razvoj i Obrtna sredstva za ruralni razvoj.

Ukupno su planirana sredstva za provedbu navedenih financijskih instrumenata u iznosu od 268.235.294,12 kn (prema fiksnom tečaju konverzije 35.600.941,49 eura), od čega se na iznos sufinanciranja iz EPFRR-a odnosi 228.000.000,00 kn (prema fiksnom tečaju konverzije 30.260.800,32 eura), a na sufinanciranje iz državnog proračuna 40.235.294,12 kn (prema fiksnom tečaju konverzije 5.340.141,17 eura). Krajnji primatelji financijskog instrumenta bile su fizičke ili pravne osobe te organizirane skupine fizičkih ili pravnih osoba koje obavljaju poljoprivrednu djelatnost na poljoprivrednom gospodarstvu, uključujući i proizvođačke grupe/organizacije, iz sektora primarne poljoprivredne proizvodnje, prerađivačke industrije i šumarstva.

Obveze za rashode poslovanja iskazane su u iznosu od 12.151.310,65 eura, a vrijednosno značajnije odnose se na obveze za materijalne rashode u iznosu od 5.816.271,50 eura, obveze za zaposlene u iznosu od 2.534.250,45 eura, subvencije u iznosu od 2.352.199,39 eura, kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći u iznosu od 669.948,10 eura, obveze proračunskih korisnika za povrat u proračun u iznosu od 376.450,28 eura te obveze za jamčevne pologe koje su u državni proračun uplatili korisnici mjera potpora u iznosu od 372.218,44 eura.

Obveze za materijalne rashode iskazane su u iznosu od 5.816.271,50 eura, a vrijednosno značajnije odnose se na provedbu aktivnosti Zdravstvena zaštita životinja u iznosu od 3.367.172,72 eura (veterinarske preglede), Administracija i upravljanje u iznosu od 754.231,33 eura te Koncesionar – usluga sakupljanja i uklanjanja nusproizvoda u iznosu od 545.796,26 eura.

Obveze za zaposlene u iznosu od 2.534.250,45 eura odnose se na obračunanu plaću, doprinose i ostale rashode zaposlenika za prosinac 2024., podmirene u siječnju 2025.

Obveze za subvencije iskazane u iznosu od 2.352.199,39 eura odnose se na obveze za subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora u iznosu od 1.281.094,31 euro te obveze za subvencije trgovačkim društvima, zadrugama, poljoprivrednicima i obrtnicima iz EU sredstava u iznosu od 1.071.105,08 eura. Na obveze za subvencije koje se financiraju iz proračuna odnosi se 1.127.338,94 eura, sredstva EPJF-a 975.470,85 eura te sredstva EPFRR-a 249.389,60 eura.

Vrijednosno najznačajnije obveze za subvencije na koncu 2024. odnose se na aktivnost Državne potpore u ribarstvu za štete koje uzrokuju zaštićeni morski sisavci (dupini) u iznosu od 836.964,34 eura.

Obveze za kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći najvećim dijelom u iznosu od 516.484,44 eura odnose se na obveze za kapitalne pomoći u provedbi mjere II.10 Akvakultura koja osigurava usluge zaštite okoliša u okviru aktivnosti Program za ribarstvo i akvakulturu.

Vrijednosno najznačajnije obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 455.771,25 eura odnose se na obveze za obavljena ulaganja u računalne programe u okviru kapitalnog projekta Digitalna transformacija poljoprivrede – NPOO.

Prema podacima iz Bilance, od ukupno iskazanih obveza na koncu 2024. u iznosu od 42.887.313,03 eura, na dospjele obveze odnosi se 1.246.187,55 eura, a na nedospjele obveze 41.641.125,48 eura. Do konca travnja 2025. podmirene su dospjele obveze u iznosu od 748.154,91 euro.

Koncem 2024. iskazani su izvanbilančni zapisi u iznosu od 970.599.677,09 eura, što je 242.228.113,77 eura ili 33,3 % više u odnosu na početak godine. Vrijednosno značajnije povećanje izvanbilančnih zapisa odnosi se na obveze na temelju zaključenih ugovora te ovjerenih rashoda upravljačkog tijela i tijela za ovjeravanje iz aktivnosti Program za ribarstvo i akvakulturu koji su na koncu 2024. veći za 124.120.741,53 eura te na intervenciju 77 Suradnja u okviru provođenja Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. u iznosu od 97.337.123,25 eura, a kojih nije bilo na početku 2024.

Vrijednosno značajniji izvanbilančni zapisi odnose se na potencijalne obveze na temelju zaključenih ugovora u iznosu od 855.804.694,49 eura (od čega se na obveze na temelju zaključenih ugovora iz aktivnosti Program za ribarstvo i akvakulturu odnosi 474.375.850,67 eura, na potencijalne obveze na temelju zaključenih ugovora za mjere iz Programa ruralnog razvoja i EURI fonda (Instrument Europske unije za oporavak) 360.587.115,66 eura, a na obveze prema zaključenim ugovorima o nabavi roba, radova i usluga 20.841.728,16 eura), instrumente osiguranja plaćanja kao jamstvo izvršenja ugovorenih poslova u iznosu od 60.086.303,48 eura, nadoknadu sredstava od EU-a iz Programa ruralnog razvoja u iznosu od 29.161.580,10 eura te potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku u iznosu od 25.456.448,00 eura.

Vrijednosno značajniji izvanbilančni zapisi za obveze na temelju zaključenih ugovora za nabavu roba, radova i usluga odnose se na ugovore za nabavu plovila ribarske inspekcije u iznosu od 6.403.500,00 eura, usluga praćenja bioloških bogatstava mora u sklopu Nacionalnog plana prikupljanja podataka u ribarstvu Republike Hrvatske u 2025. u iznosu od 2.526.618,35 eura, usluga izrade II. Nacionalne inventure šumskih resursa Republike Hrvatske u iznosu od 821.202,47 eura, usluga izrade prijedloga Projekta komasacije i usluga provedbe komasacije na području grada Novske u iznosu od 935.100,00 eura te održavanje informacijske infrastrukture Ministarstva poljoprivrede i informatičku podršku službenicima na terenu u iznosu od 697.293,00 eura.

Vrijednosno značajnije potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku odnose se na dva spora radi naknade štete u vezi s provedbom Mjere 4 – Ulaganja u fizičku imovinu u iznosu od 9.466.670,70 eura, naknadu štete u provedbi izravnih potpora i IAKS mjera ruralnog razvoja u iznosu od 3.184.631,89 eura te naknadu štete zbog nedodjele zemljišta prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 20/18, 115/18, 98/19 i 57/22) u iznosu od 2.906.505,41 euro.

Projekti financirani u 2024.

Sredstva Ministarstva planirana su u 2024. u ukupnom iznosu od 1.139.707.093,00 eura, od čega su vrijednosno značajnija planirana za provedbu programa Poljoprivreda u iznosu od 566.678.585,00 eura, Ruralni razvoj u iznosu od 359.024.967,00 eura te Ribarstvo u iznosu od 109.746.413,00 eura. Sredstva za provedbu programa planirana su u okviru 42 aktivnosti, 25 tekućih te 19 kapitalnih projekata.

Prema podacima iz državne riznice, sredstva Ministarstva utrošena su u 2024. u ukupnom iznosu od 1.033.622.758,15 eura, od čega za provedbu aktivnosti u iznosu od 895.692.901,10 eura, tekućih projekata u iznosu od 73.097.798,05 eura te kapitalnih projekata u iznosu od 64.832.059,00 eura.

Revizijom su, u okviru programa Poljoprivreda, obuhvaćeni tekući projekt Izvanredne mjere pomoći u poljoprivredi, kapitalni projekt Uspostava mreže logističke infrastrukture za jačanje proizvodno tržišnog lanca u sektoru voća i povrća – NPOO te tekući projekt Izvanredna pomoć proizvođačima zbog elementarnih nepogoda i nepovoljnih događaja. Kriterij za odabir navedenih projekata bila je financijska značajnost te informacije iz medija.

– Tekući projekt Izvanredne mjere pomoći u poljoprivredi

Za tekući projekt Izvanredne mjere pomoći u poljoprivredi planirani su rashodi u iznosu od 35.940.508,00 eura, a ostvareni su u iznosu od 33.815.577,45 eura, što je 2.124.930,55 eura ili 5,9 % manje od plana. Ostvareni rashodi financirani su iz općih prihoda i primitaka državnog proračuna, a vrijednosno značajniji odnose se na rashode za subvencije poljoprivrednicima i obrtnicima u iznosu od 27.212.758,89 eura te rashode za naknade šteta pravnim i fizičkim osobama u iznosu od 6.556.835,62 eura.

Ukupni rashodi u iznosu od 33.815.577,45 eura ostvareni su na temelju provedbe 27 programa u ukupnom iznosu od 32.959.296,73 eura te na temelju dvije odluke Vlade Republike Hrvatske u ukupnom iznosu od 856.280,72 eura.

Vrijednosno najznačajniji rashodi u okviru tekućeg projekta Izvanredne mjere pomoći u poljoprivredi odnose se na rashode vezane za mjeru suzbijanja i zaštite od bolesti afričke svinjske kuge u iznosu od 20.473.413,10 eura.

Pojava afričke svinjske kuge potvrđena je u Republici Hrvatskoj u populaciji domaćih svinja u lipnju 2023. Ministarstvo je donijelo rješenje o određivanju zona ograničenja i zaraženog područja zbog izbijanja afričke svinjske kuge te su ovisno o razvoju epidemiološke situacije određene nove zone ograničenja i zaražena područja uz ažuriranje postojećih. U zonama ograničenja i zaraženom području provode se mjere određene naredbom donesenom na temelju odredaba Zakona o zdravlju životinja (Narodne novine 152/22 i 154/22 – ispravak). Od lipnja 2023. do konca 2024. doneseno je više naredbi o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj te više izmjena i dopuna navedenih naredbi. Naređene mjere kontrole nužne su kako bi se suzbila afrička svinjska kuga, no istovremeno dovode do nemogućnosti poslovanja objekata u kojima je potvrđena afrička svinjska kuga i u kojima su provedene mjere kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge.

Za suzbijanje i zaštitu od bolesti afričke svinjske kuge planirana su sredstva u iznosu od 47.000.000,00 eura, od čega u 2023. u iznosu od 12.440.000,00 eura, u 2024. u iznosu od 26.560.000,00 eura te u 2025. u iznosu od 8.000.000,00 eura. Do konca 2024. ostvareni su rashodi u iznosu od 30.675.181,26 eura, od čega u 2023. u iznosu od 10.201.768,16 eura te 2024. u iznosu od 20.473.413,10 eura.

Rashodi u 2024. vezani za mjeru suzbijanja i zaštite od bolesti afričke svinjske kuge ostvareni su na temelju sedam donesenih programa Ministarstva u iznosu od 19.617.132,38 eura te na temelju dvije odluke Vlade Republike Hrvatske o interventnoj mjeri i jednokratnoj mjeri pomoći u iznosu od 856.280,72 eura (Odluka o interventnoj mjeri pomoći zbog izbijanja afričke svinjske kuge na području Republike Hrvatske iz rujna 2023. i izmjene i dopune navedene Odluke iz listopada 2023. i siječnja 2024. u iznosu od 666.680,72 eura te Odluka o jednokratnoj mjeri pomoći za nabavu svinjskih polovica subjektima pogođenim provedbom mjera za suzbijanja afričke svinjske kuge iz studenoga 2023. i izmjene navedene Odluke iz prosinca 2023. u iznosu od 189.600,00 eura).

Rashodi u 2024. u vezi sa suzbijanjem pojave afričke svinjske kuge ostvareni su na temelju Programa državne potpore proizvođačima svinja većih klaoničkih težina zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih mjerama za suzbijanje afričke svinjske kuge u iznosu od 6.246.192,28 eura, Programa državne potpore za kompenzaciju smanjene vrijednosti tovnih svinja isporučenih na klanje iz zone ograničenja III. uslijed primjene posebnih mjera za kontrolu afričke svinjske kuge za 2024. u iznosu od 4.926.853,47 eura, Programa potpore sektoru svinjogojstva za nadoknadu gubitka uslijed naređenih mjera za suzbijanje afričke svinjske kuge u iznosu od 4.187.134,82 eura, Programa potpore za izostanak prihoda od svinjogojstva zbog mjera suzbijanja afričke svinjske kuge u iznosu od 2.234.717,88 eura, Programa potpore gospodarstvima zbog narušenog proizvodnog potencijala uslijed provedbe naređenih mjera suzbijanja afričke svinjske kuge u iznosu od 1.013.282,83 eura, Programa potpore za očuvanje proizvodnje prasadi na području zone ograničenja zbog izbijanja afričke svinjske kuge u iznosu od 689.737,25 eura te Programa državne potpore sektoru stočarstva zbog narušenog proizvodnog potencijala (mjera 5. Potpore za ublažavanje gubitaka nastalih u objektima za klanje svinja i preradu svinjskog mesa na području zone ograničenja) u iznosu od 319.213,85 eura.

Programima su određeni sljedeći ciljevi: dodjela potpore za nadoknadu gubitka prihoda za svinje većih završnih težina otpremljene iz objekata u zoni ograničenja na klanje jer proizvođači ostvaruju niže cijene od tržišnih cijena, kompenzacija smanjene vrijednosti tovnih svinja otpremljenih na klanje, potpore za kompenzaciju gubitka prihoda za životinje otpremljene na klanje iz objekata u zonama primjene naređenih mjera kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge, dodjela potpore za izostanak prihoda zbog nemogućnosti bavljenja svinjogojskom proizvodnjom odnosno nemogućnosti držanja svinja, dodjela potpore za ublažavanje gubitaka nastalih u objektima za klanje i/ili preradu uslijed ograničenja prometa i ograničenja proizvodnje određenih proizvoda te nadoknada povećanih troškova držanja uzrokovanih otežanim prometovanjem živih svinja te povećanim troškovima hranidbe.

Prema obrazloženju Ministarstva, više od 60,0 % ukupne populacije svinja nalazi se na području tri županije unutar kojih je uspostavljena zona ograničenja uslijed pojave afričke svinjske kuge. Ciljevi programa u vezi s mjerama suzbijanja i zaštite od bolesti afričke svinjske kuge su ostvareni. Osiguran je nastavak proizvodnje na gospodarstvima koja proizvode svinje, a koja nisu u mogućnosti plasirati na tržište po tržišnim cijenama zbog pojave bolesti afričke svinjske kuge te je osigurana potpora za gospodarstva koja uslijed nemogućnosti bavljenja svinjogojskom proizvodnjom i naređenih mjera nisu bila u mogućnosti ostvarivati prihode. Prema podacima Ministarstva, broj klasiranih trupova svinja isporučenih na klanje s farmi u Republici Hrvatskoj u 2024. bio je veći za 2,0 % u odnosu na prosjek 2019. – 2023., dok je ukupna masa proizvodnje svinjskog mesa bila veća za 4,1 % u odnosu na prosjek navedenih godina.

Provedba četiri programa i odluka Vlade Republike Hrvatske o interventnoj mjeri i jednokratnoj mjeri pomoći u vezi sa suzbijanjem i zaštitom od bolesti afričke svinjske završena je u 2024., dok se za tri programa provedba nastavlja u 2025.

- Kapitalni projekt Uspostava mreže logističke infrastrukture za jačanje proizvodno tržišnog lanca u sektoru voća i povrća – NPOO

Rashodi za provedbu kapitalnog projekta Uspostava mreže logističke infrastrukture za jačanje proizvodno tržišnog lanca u sektoru voća i povrća – NPOO planirani su za 2024. u iznosu od 56.792.990,00 eura, a izvršeni su u iznosu od 28.151.768,61 euro.

Na temelju Odluke o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (Narodne novine 78/21 i 25/25), koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo je, između ostalog, određeno kao tijelo državne uprave nadležno za komponentu 1. Gospodarstvo, potkomponentu NPOO-a C.1.5 Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom te reformsku mjeru C.1.5. R1 Uspostava mreže logističke infrastrukture za jačanje proizvodno tržišnog lanca u sektoru voća i povrća. Cilj navedene reformske mjere je organiziranje i povezivanje ponude malih poljoprivrednih gospodarstava putem organizacija proizvođača radi poticanja udruživanja, suradnje te razmjene iskustva i znanja. Provodi se putem dvije podmjere: Ulaganja C1.5.R1-I1 Izgradnja i opremanje logističko-distributivnih centara za voće i povrće i Ulaganja C1.5.R1-I2 Jačanje položaja i prepoznatljivosti proizvođača u lancu opskrbe hranom.

U cilju provedbe reformske mjere, Vlada Republike Hrvatske je u prosincu 2021. donijela Odluku o donošenju Operativnog programa jačanja tržišnog kapaciteta sektora voća i povrća za razdoblje od 2021. do 2026. (Narodne novine 143/21), kojim je Ministarstvo zaduženo za provedbu, upravljanje i praćenje provedbe Operativnog programa.

Operativnim programom utvrđen je okvir financiranja i visina potpore, prihvatljivi projekti, prihvatljivi korisnici te prihvatljivi troškovi za provedbu ulaganja u Izgradnju i opremanje logističko-distributivnih centara za voće i povrće te ulaganja u Jačanje položaja i prepoznatljivosti proizvođača u lancu opskrbe hranom. Rok za provedbu ulaganja je do 30. lipnja 2026.

a. Ulaganja u izgradnju i opremanje logističko-distributivnih centara za voće i povrće

Cilj podmjere Ulaganja u izgradnju i opremanje logističko-distributivnih centara za voće i povrće je poboljšanje konkurentnosti sektora izgradnjom i opremanjem logističko-distributivne infrastrukture za voće i povrće. Za provedbu navedene podmjere ukupno su raspoloživa bespovratna financijska sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost EU-a u iznosu od 80.960.913,13 eura. Operativnim programom utvrđeno je da će logističko-distributivni centar (dalje u tekstu: LDC) imati kapacitet od minimalno 3 000 tona skladišnog prostora (dugotrajno i/ili kratkotrajno čuvanje voća i povrća i/ili običnog prijamnog skladišta) i tome prilagođenog doradbeno-logističkog prostora do maksimalno 12 000 tona skladišnog prostora.

U travnju 2022. Ministarstvo je objavilo Poziv na dostavu projektnih prijedloga za dodjelu bespovratnih sredstava za Ulaganja u izgradnju i opremanje logističko-distributivnih centara za voće i povrće. Izgradnju i opremanje LDC-a moguće je provoditi u obliku LDC projekta kao lokalne infrastrukture i LDC projekta proizvođačke organizacije i partnera. Rok za dostavu projektnih prijedloga bio je 31. ožujka 2023. ili do iskorištenja raspoloživih EU sredstava. U razdoblju od studenoga 2022. do travnja 2024. objavljene su četiri izmjene dokumentacije navedenog Poziva, a zadnjim izmjena iz travnja 2024. produljen je rok za podnošenje projektnih prijedloga do 31. prosinca 2024.

Prihvatljivi prijavitelji provođenja LDC projekata kao lokalne infrastrukture su jedinice područne (regionalne) samouprave ili trgovačko društvo koje je osnovala i u 100-postotnom je vlasništvu jedinice područne (regionalne) samouprave u okviru kojeg će se provoditi projekt izgradnje i opremanja LDC-a. Najviši mogući udjel bespovratnih sredstava po projektu iznosi do 70,0 % ukupnog iznosa prihvatljivih troškova pojedinog projekta, a najveći iznos bespovratnih sredstava za pojedini odobreni projekt iznosi 10.000.000,00 eura, pri čemu ukupni troškovi projekta ne smiju prelaziti 20.000.000,00 eura.

Prihvatljivi prijavitelji provođenja LDC projekata proizvođačke organizacije i partnera su priznate proizvođačke organizacije kao samostalni investitori, proizvođačke organizacije i jedinice regionalne i/ili lokalne samouprave, kao investitori u zajedničkom projektu, a na temelju partnerskog sporazuma, proizvođačke organizacije i drugi poduzetnici kao investitori u zajedničkom projektu, a na temelju partnerskog sporazuma te proizvođačke organizacije i jedinice regionalne i/ili lokalne samouprave i drugi poduzetnici kao investitori u zajedničkom projektu, a na temelju partnerskog sporazuma. Najviši mogući udjel bespovratnih sredstava po projektu iznosi do 70,0 % ukupnog iznosa prihvatljivih troškova pojedinog projekta, a najveći iznos bespovratnih sredstava za pojedini odobreni projekt iznosi 15.000.000,00 eura.

Na temelju javnog poziva, Ministarstvo je zaprimilo sedam prijava, od kojih je pet prijava odobreno, jedna je odbijena, a jedna je prijava povučena. S prijaviteljima su zaključeni ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte koji se financiraju iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Navedenim ugovorima utvrđen je iznos bespovratnih sredstava, postotak financiranja, razdoblje trajanja projekta te drugi elementi bitni za praćenje provedbe projekta.

Do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.) ukupno je ugovorena izgradnja pet LDC-a u jedinicama lokalne samouprave Križ, Rugvica, Đurđevac, Požega i Nemetin, u ukupnoj vrijednosti od 111.499.124,94 eura, od čega se na bespovratna sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost odnosi 65.000.000,00 eura, a preostala sredstva u iznosu od 46.499.124,94 eura sufinancirali su korisnici projekata. Ukupno su isplaćena sredstva za izgradnju LDC-a u iznosu od 39.103.772,77 eura, od čega u 2022. u iznosu od 5.000.000,00 eura, u 2023. u iznosu od 322.442,27 eura, u 2024. u iznosu od 28.115.674,85 eura te u 2025. u iznosu od 5.665.655,65 eura. Izgrađen je LDC u naselju Nemetin, Osječko-baranjska županija te je u studenome 2023. sastavljeno završno izvješće. U veljači 2025. donesena je Odluka o raskidu ugovora za izgradnju LDC-a u Rugvici zbog odustajanja prijavitelja, a LDC-i u Križu, Đurđevcu i Požegi su u postupku izgradnje. Rok za provedbu ulaganja je do 30. lipnja 2026.

b. Ulaganja u jačanje položaja i prepoznatljivosti proizvođača u lancu opskrbe hranom

Cilj podmjere Ulaganja u jačanje položaja i prepoznatljivosti proizvođača u lancu opskrbe hranom je edukacija i savjetovanje proizvođačkih organizacija koje su korisnici ili dionici na način da su odabrani zakupnik/kupac LDC-a izgrađenog u okviru reformske mjere odnosno Ulaganja u izgradnju i opremanje logističko-distributivnih centara za voće i povrće, u području upravljanja i financija. Nadalje, cilj je uspostava sustava označavanja voća i povrća radi prepoznavanja lokalnih i regionalnih proizvođača te poboljšanje kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Za provedbu navedenih ulaganja ukupno su raspoloživa bespovratna financijska sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost EU-a u iznosu od 6.000.000,00 kn (prema fiksnom tečaju konverzije 796.336,85 eura).

Ministarstvo je u rujnu 2023. provelo otvoreni postupak javne nabave Nabava usluge izrade i provedbe programa edukacije proizvođačkih organizacija u dijelu upravljanja i financija u upravljanju tvrtkom te pripreme tržišnog nastupa procijenjene vrijednosti od 625.000,00 eura. Na temelju provedenog postupka nabave, u veljači 2024. zaključen je ugovor s odabranim ponuditeljem u iznosu od 231.000,00 eura bez poreza na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: PDV) odnosno 288.750,00 eura s PDV-om. Usluga edukacije i savjetovanja jedne proizvođačke organizacije u trajanju od jedne godine iznosi 38.500,00 eura bez PDV-a, a edukaciju i savjetovanje potrebno je osigurati za okvirno šest proizvođačkih organizacija.

Izvršena je edukacija četiri proizvođačke organizacije te su ostvareni rashodi u 2024. u iznosu od 192.500,02 eura. Sastavljena su izvješća o izvršenim edukacijama te su isplaćena sredstva u 2024. u iznosu od 36.093,76 eura, a ostatak sredstava u iznosu od 156.406,26 eura isplaćen je u 2025.

Aktivnosti za provedbu cilja uspostava sustava označavanja voća i povrća radi prepoznavanja lokalnih i regionalnih proizvođača te poboljšanje kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda planiraju se provoditi koncem 2025. nakon završetka izgradnje i opremanja LDC-a.

- Tekući projekt Izvanredna pomoć proizvođačima zbog elementarnih nepogoda i nepovoljnih događaja

Za provedbu tekućeg projekta Izvanredna pomoć proizvođačima zbog elementarnih nepogoda i nepovoljnih događaja u okviru programa Poljoprivreda planirani su rashodi u 2024. u iznosu od 20.863.967,00 eura, a ostvareni su u iznosu od 20.615.490,59 eura.

Vrijednosno najznačajniji rashodi u iznosu od 20.598.276,86 eura ostvareni su za subvencije, a odnose se na Potporu za nadoknadu štete koju su pretrpjeli proizvođači šećerne repe u 2024. u iznosu od 9.004.832,86 eura, Program potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2024. u iznosu od 5.970.089,58 eura te Program potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2023. u iznosu od 5.623.354,42 eura.

U studenome 2024. Ministarstvo je izradilo Program potpore za nadoknadu štete koju su pretrpjeli proizvođači šećerne repe u 2024. godini. Sredstva za provedbu navedenog Programa osigurana su u državnom proračunu za 2024. u iznosu od 9.000.000,00 eura. Cilj navedenog Programa je poljoprivrednim proizvođačima šećerne repe ublažiti posljedice suše i ostalih prirodnih nepogoda u 2024. u skladu s kategorijom procijenjene štete, a čija je posljedica smanjenje kvalitete i prinosa šećerne repe. Koncem studenoga 2024. ministar poljoprivrede, šumarstva i ribarstva donio je Pravilnik o provedbi Programa potpore za nadoknadu štete koju su pretrpjeli proizvođači šećerne repe u 2024. godini (Narodne novine 137/24). Na temelju odredbi navedenog Pravilnika korisnici potpora podnijeli su Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (u daljnjem tekstu: Agencija za plaćanja) Zahtjev za potporu za nadoknadu štete koju su pretrpjeli proizvođači šećerne repe u 2024. godini (dalje u tekstu: Zahtjev).

Prema odredbama članka 8., stavaka 1., 2. i 3. navedenog Pravilnika, Agencija za plaćanja provodi administrativnu obradu zaprimljenih Zahtjeva korisnika i kontrolu na terenu u skladu s odredbama članaka 140. i 141. Zakona o poljoprivredi. U skladu s odredbom članka 15. Zakona o poljoprivredi, Agencija za plaćanja donijela je Odluku o odobrenju isplata podnositeljima Zahtjeva koji su udovoljili uvjetima za dodjelu potpore iz navedenog Programa na račun korisnika upisan u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava i Odluku o neudovoljavanju uvjetima za ostvarivanje prava potpore iz navedenog Programa podnositeljima koji ne udovoljavaju propisanim uvjetima.

S obzirom na to da su korisnici prema podnesenim Zahtjevima potraživali nadoknadu štete koja prelazi iznos ukupnih raspoloživih sredstava Programa, u skladu s odredbom članka 6., stavka 8. Pravilnika o provedbi navedenog Programa izvršeno je proporcionalno umanjeње potpore. Potpore za nadoknadu štete koju su pretrpjeli proizvođači šećerne repe u 2024. isplaćene su za 504 korisnika u skladu s odredbama navedenog Pravilnika.

Za isplatu potpora poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda Ministarstvo je izradilo dva programa. U srpnju 2023. izrađen je Program potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2023. godini i u rujnu 2023. izmjene navedenog Programa. U studenome 2024. izrađen je Program potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2024. godini.

U srpnju 2023. Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o donošenju Programa potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2023. godini te u rujnu 2023. Odluku o izmjeni navedenog Programa (dalje u tekstu: Program za 2023.). U prosincu 2024. Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o donošenju Programa potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2024. godini (dalje u tekstu: Program za 2024.).

U Programu za 2023. navedeno je da su, u skladu s odredbama Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (Narodne novine 16/19), u 2023. proglašene prirodne nepogode mraz, tuča, olujni i orkanski vjetar, klizanja, tečenja, odronjavanja i prevrtanja zemlje, i to na poljoprivredi, građevinama i prometnoj infrastrukturi za područje ukupno 139 jedinica lokalne samouprave u Sisačko-moslavačkoj, Virovitičko-podravskoj, Varaždinskoj, Međimurskoj, Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Krapinsko-zagorskoj, Zadarskoj, Zagrebačkoj, Dubrovačko-neretvanskoj i Osječko-baranjskoj županiji.

Cilj Programa za 2023. je poljoprivrednim proizvođačima koji su pretrpjeli štetu od prirodnih nepogoda na području za koje je proglašena prirodna nepogoda kroz jedinični iznos potpore po površini osigurati zadržavanje i nastavak poljoprivredne proizvodnje.

U Programu za 2024. navedeno je da su proglašene prirodne nepogode mraz, olujni i orkanski vjetar, poplava, tuča, požar, druge pojave i suša u više županija. Cilj Programa za 2024. je ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda, osim suše, na prinosu poljoprivrednih kultura, osim šećerne repe.

U skladu s navedenim Programima donesen je Pravilnik o provedbi Programa potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2023. godini (Narodne novine 98/23 i 113/23) i Pravilnik o provedbi Programa potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2024. godini (Narodne novine 143/24).

Odredbama Pravilnika o provedbi Programa za 2023., između ostalog, određeno je da se potpora iz Programa dodjeljuje korisnicima potpore u iznosu najviše 50,0 % od ukupne štete nastale u 2023. i prijavljene u Registar šteta od prirodnih nepogoda za svakog pojedinog korisnika. Najmanji pojedinačni iznos potpore po korisniku potpore iznosi 50,00 eura, a najveći pojedinačni iznos 10.000,00 eura. Planirana su sredstva potpore u ukupnom iznosu od 25.000.000,00 eura, od čega 19.000.000,00 eura u 2023. za štete prijavljene u Registru šteta od prirodnih nepogoda najkasnije do 31. listopada 2023., a preostalih 6.000.000,00 eura u 2024. po provedenoj konačnoj obradi podataka o prijavljenim štetama od prirodnih nepogoda u 2023. U studenome 2023. Ministarstvo je donijelo Odluku o isplati predujma sredstva potpore te u ožujku 2024. Odluku o konačnoj raspodjeli potpore za 13 942 korisnika koja su zadovoljila uvjete navedene u Programu za 2023. i Pravilniku o provedbi potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2023.

Rashodi Programa za 2023. ostvareni su u ukupnom iznosu od 24.546.310,00 eura, od čega u 2023. u iznosu od 18.922.955,58 eura te u 2024. u iznosu od 5.623.354,42 eura.

Odredbama Pravilnika o provedbi Programa za 2024., između ostalog, određeno je da će se isplatiti sredstva potpore na temelju osiguranih proračunskih sredstava u 2024. u ukupnom iznosu od 6.000.000,00 eura korisnicima potpore kojima je šteta od prirodnih nepogoda u 2024. prijavljena i konačna u Registru šteta od prirodnih nepogoda zaključno s 5. prosinca 2024. Također, određeni su uvjeti prihvatljivosti korisnika potpore te postupak dodjele i isplate potpore. Pravo na potporu za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2024. ostvarilo je 3 440 korisnika u ukupnom iznosu od 5.970.089,58 eura.

Subvencije za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2023. i 2024. isplaćene su u skladu s odredbama navedenih Pravilnika.

Programi prema kojima su ostvareni rashodi za subvencije u 2024. u okviru provedbe navedenog tekućeg projekta su završeni do konca 2024. te su ostvareni ciljevi programa.

Javna nabava

Planom nabave za 2024., koji je donesen u prosincu 2023., planirana je nabava roba, usluga i radova procijenjene vrijednosti od 72.703.373,00 eura bez PDV-a. Tijekom 2024. doneseno je 70 izmjena i dopuna Plana nabave. Nakon posljednjih izmjena i dopuna Plana nabave iz prosinca 2024., procijenjena vrijednost nabave iznosila je 55.879.779,80 eura bez PDV-a, od čega se na javnu nabavu odnosi 48.333.147,80 eura, na postupke izuzete od primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22) odnosi se 4.937.025,00 eura, a na jednostavnu nabavu 2.609.607,00 eura.

Vrijednosno najznačajnije su 70. izmjene i dopune Plana nabave u kojima je došlo do značajnijeg smanjenja ukupne planirane vrijednosti nabave zbog odustajanja od postupka nabave broda za nadzor morskog ribarstva procijenjene vrijednosti nabave od 20.000.000,00 eura bez PDV-a.

Plan nabave te izmjene i dopune Plana nabave i Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma (dalje u tekstu: Registar ugovora) objavljeni su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, u skladu s odredbama članaka 4. i 7. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23).

Poslove javne nabave u Ministarstvu obavlja Sektor za javnu nabavu ustrojen unutar Uprave za financijske poslove i javnu nabavu, u skladu s Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Sektor za javnu nabavu obavlja stručne poslove koji se odnose na nabave svih roba, radova i usluga za potrebe unutarnjih ustrojstvenih jedinica Ministarstva, što obuhvaća jednostavnu nabavu, kao i provođenje postupaka javne nabave koji se financiraju iz državnog proračuna i iz sredstava tehničke pomoći operativnih programa EU-a. Za obavljanje poslova Sektora za javnu nabavu, ustrojene su Služba za planiranje, analizu i praćenje izvršenja plana nabave te Služba za provedbu postupaka javne nabave.

Ukupna nabava u 2024. iznosila je 37.150.614,63 eura bez PDV-a, od čega se na javnu nabavu odnosi 31.892.646,23 eura, na izuzeća od primjene Zakona o javnoj nabavi 3.040.397,03 eura, a na jednostavnu nabavu 2.217.571,37 eura. Vrijednosno značajnija odstupanja u odnosu na Plan nabave odnose se na predmete nabave Nabava usluge izrade prijedloga Projekta komasacije i provedbe komasacije procijenjene vrijednosti od 10.000.000,00 eura, Motorna vozila procijenjene vrijednosti od 799.000,00 eura te Nadogradnja Fitosanitarnog informacijskog sustava procijenjene vrijednosti od 500.000,00 eura. Navedene nabave planiraju biti ugovorene u 2025. nakon provedenih postupaka javne nabave.

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2024., na temelju otvorenih postupaka javne nabave zaključeno je 109 ugovora o nabavi roba, usluga i radova u vrijednosti od 23.435.498,27 eura bez PDV-a, tri okvirna sporazuma o nabavi usluga u vrijednosti od 2.042.560,04 eura te pet dodataka ugovoru o nabavi usluga u vrijednosti od 280.865,79 eura. Na temelju pregovaračkog postupka bez prethodne objave zaključena su tri ugovora o nabavi roba i usluga u vrijednosti od 142.909,10 eura.

Na temelju okvirnih sporazuma koje je zaključio Središnji državni ured za središnju javnu nabavu, zaključen je 71 ugovor o nabavi roba i usluga u vrijednosti od 5.990.813,03 eura bez PDV-a, od čega se na usluge odnosi 3.064.508,91 euro, a na robe 2.926.304,12 eura.

Na temelju izuzeća od primjene Zakona o javnoj nabavi, zaključeno je 15 ugovora o nabavi roba i usluga u vrijednosti od 3.040.397,03 eura bez PDV-a, od čega se na nabavu usluga odnosi 2.917.206,03 eura, a roba 123.191,00 eura. Vrijednosno najznačajnija nabava usluga na temelju izuzeća od primjene Zakona o javnoj nabavi odnosi se na nabavu usluge praćenja bioloških bogatstava mora u sklopu Nacionalnog plana prikupljanja podataka u ribarstvu Republike Hrvatske u iznosu od 2.526.618,35 eura.

Nabava robe i usluga procijenjene vrijednosti do 26.540,00 eura, odnosno radova do 66.360,00 eura (jednostavna nabava) iznosila je ukupno 2.217.571,37 eura bez PDV-a, od čega se na usluge odnosi 1.596.318,74 eura, robe 513.736,63 eura, a na radove 107.516,00 eura.

Ministarstvo je u prosincu 2022. donijelo Pravilnik o postupku provođenja jednostavne nabave. Prema navedenom Pravilniku, postupke nabave radova, roba i usluga, čija je procijenjena vrijednost iskazana u Planu nabave manja od 14.000,00 eura bez PDV-a, Naručitelj provodi slanjem pisanog poziva za dostavu ponuda jednom gospodarskom subjektu. Postupke nabave roba i usluga, čija je procijenjena vrijednost iskazana u Planu nabave jednaka ili veća od 14.000,00 eura bez PDV-a, a manja od 26.540,00 eura bez PDV-a, odnosno manja od 66.360,00 eura bez PDV-a za radove, provodi se slanjem pisanog poziva na dostavu ponuda na adrese najmanje tri gospodarska subjekta, objavom poziva na dostavu ponuda na mrežnim stranicama Naručitelja ili u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske.

III. REVIZIJA ZA 2024.

Postupci revizije provedeni su od 3. veljače do 19. kolovoza 2025.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na financijsko poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu, članak 131. – 140.
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave
2. Zakon o proračunu
3. Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu
4. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske
5. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
6. Zakon o pravu na pristup informacijama
7. Zakon o državnim službenicima (Narodne novine 155/23 i 85/24)
8. Zakon o koncesijama (Narodne novine 69/17 i 107/20)
9. Zakon o fiskalnoj odgovornosti
10. Zakon o poljoprivredi
11. Zakon o poljoprivrednom zemljištu
12. Zakon o šumama
13. Zakon o lovstvu (Narodne novine 99/18, 32/19, 32/20 i 127/24 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske)
14. Zakon o zdravlju životinja
15. Zakon o Središnjem registru državne imovine (Narodne novine 112/18)

16. Zakon o javnoj nabavi
17. Zakon o šumama
18. Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede
19. Uredba o Središnjem registru državne imovine (Narodne novine 3/20)
20. Uredba o općim pravilima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave
21. Pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
22. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 4/24)
23. Pravilnik o Registru evidencije ugovora i naplate za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 12/22)
24. Pravilnik o Gospodarskom programu korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 104/22)
25. Pravilnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta (Narodne novine 54/19, 126/19 i 147/20)
26. Pravilnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta (Narodne novine 1/23, 41/23, 150/23 i 158/23)
27. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta javne nabave
28. Pravilnik o postupku, načinu ostvarivanja prava i načinu korištenja sredstava naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma
29. Pravilnik o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru
30. Pravilnik o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2023. godinu (Narodne novine 25/23, 51/23, 56/23, 65/23 – ispravak, 126/23 i 150/23)
31. Pravilnik o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2024. godinu
32. Pravilnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta
33. Pravilnik o provođenju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske i zakup za ribnjake u vlasništvu Republike Hrvatske
34. Pravilnik o tehničkoj strukturi podataka i načinu upravljanja Središnjim registrom državne imovine (Narodne novine 37/24)
35. Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (Narodne novine 56/22, 127/22, 58/23, 128/23 i 29/24)
36. Etički kodeks državnih službenika
37. Odluka o donošenju Operativnog programa jačanja tržišnog kapaciteta sektora voća i povrća za razdoblje od 2021. do 2026.
38. Odluka o uvjetima korištenja službenih automobila, mobilnih telefona, redovnih zrakoplovnih linija, poslovnih kreditnih kartica, sredstava reprezentacije te načinu odobravanja službenih putovanja (Narodne novine 37/16)
39. Odluka o donošenju Programa državne potpore za iznimno osjetljive sektore u poljoprivredi za 2023. godinu (ožujak 2023.)
40. Pravilnik o korištenju automobila u službene svrhe (studen 2021.)
41. Pravilnik o postupku provođenja jednostavne nabave (prosinac 2022.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika.

Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima.

Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Ministarstva. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, imovina, potraživanja, obveze, prihodi, rashodi, projekti financirani u 2024. te javna nabava. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima Ministarstva i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2020. Financijskom revizijom Ministarstva za 2024. nije obuhvaćena dodjela i korištenje potpora iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), s obzirom na to da je navedeno predmet posebne revizije učinkovitosti.

Nalaz za 2024.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2024. te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2024. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na djelokrug, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode te imovinu.

1. Djelokrug

- 1.1. Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave ustrojena su tijela državne uprave i utvrđen njihov djelokrug. Odredbama članka 16. navedenog Zakona propisano je, između ostalog, da Ministarstvo uređuje pravne odnose na poljoprivrednom zemljištu, obavlja poslove raspolaganja, uređenja, okrupnjavanja, zaštite i promjene namjene poljoprivrednog zemljišta.

Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (dalje u tekstu: Zakon) uređeno je održavanje i zaštita poljoprivrednog zemljišta, korištenje poljoprivrednog zemljišta, promjena namjene poljoprivrednog zemljišta, raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske i Zemljišni fond.

Odredbom članka 84., stavka 1. Zakona propisano je da poljoprivredno zemljište koje je u vlasništvu države i poljoprivredno zemljište koje Ministarstvo kupi ili zamijeni u ime i za račun Republike Hrvatske, čine Zemljišni fond poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Poljoprivrednim zemljištem smatraju se poljoprivredne površine koje su po načinu uporabe u katastru opisane kao: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare, kao i drugo zemljište koje se može privesti poljoprivrednoj proizvodnji u skladu s prostornim planom.

Ministarstvo niti druga državna tijela nemaju evidentirane objedinjene podatke o ukupnoj površini i vrijednosti poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske. Zakonima i drugim podzakonskim aktima koji su bili na snazi u vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2025.) nije uređeno evidentiranje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u poslovnim knjigama.

S obzirom na to da nema objedinjenih podataka o površini i vrijednosti poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u poslovnim knjigama nijednog državnog tijela niti iskazane vrijednosti u konsolidiranim financijskim izvještajima državnog proračuna, Državni ured za reviziju preporučuje poduzeti aktivnosti kako bi se uredilo evidentiranje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u poslovnim knjigama državnih tijela.

Evidenciju ugovora i naplate po ugovoru za sve oblike zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države vode lokalne jedinice na čijem se području zemljište nalazi, a Ministarstvo vodi registar evidencija ugovora i naplate, u skladu sa Zakonom. Pravilnikom o Registru evidencije ugovora i naplate za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske iz siječnja 2022. propisan je sadržaj i način vođenja, prikupljanja i obrade podataka Registra evidencije ugovora i naplate (dalje u tekstu: Registar).

Registar je elektronička baza podataka i elektronička evidencija svih ugovora za sve oblike zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske. Odredbama članka 5. navedenog Pravilnika propisano je, između ostalog, da u Registar podatke upisuju javnopravna tijela koja u ime Republike Hrvatske sklapaju ugovore: Ministarstvo, jedinice lokalne samouprave odnosno Grad Zagreb i jedinice područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: Subjekti upisa). Nadalje, propisano je da su Subjekti upisa dužni u roku od pet dana od dana sklapanja ugovora odnosno od dana sklapanja aneksa ugovora u Registar upisati sve podatke iz ugovora odnosno sve podatke iz aneksa ugovora koji se aneksom ugovora mijenjaju te u elektroničkom obliku priložiti primjerak ugovora, primjerak aneksa ugovoru, obavijesti o raskidu ugovora, Gospodarski program, zapisnik o uvođenju u posjed, nagodbe o otplati duga, rješenja o otvaranju stečajnog postupka, postupka prisilne naplate te drugu dokumentaciju koja je sastavni dio ugovora i dokumentaciju koja prati ugovor. Subjekti upisa odgovorni su za točnost unosa podataka u Registru.

Nadalje, odredbama članka 6. navedenog Pravilnika propisano je da Ministarstvo provjerava upis svih podataka u Registru. Ako se provjerom utvrdi da u Registru nedostaje neki podatak, da neki od podataka ne odgovara podatku navedenom u ugovoru ili nedostaje dokumentacija, Ministarstvo Subjektu upisa šalje obavijest u elektroničkom obliku o nepotpunim i/ili netočnim podacima radi dopune i/ili ispravka podataka, odnosno dopune dokumentacije. Subjekt upisa dužan je u roku pet dana od zaprimanja obavijesti ispraviti i/ili nadopuniti podatke, odnosno unijeti u Registar dokumentaciju koja nedostaje.

Registar je sastavni dio aplikacije za vođenje evidencije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: e-DPZ). U e-DPZ-u je prema stanju koncem 2024. uneseno 409 programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske te 153 izmjene i dopune programa (na koje je Ministarstvo dalo prethodnu suglasnost) koje su izradile jedinice lokalne samouprave za svoje područje, ukupne površine od 371 238,93 ha (od čega se 247 368,18 ha ne koristi, a 123 870,75 ha je dano u zakup, koncesiju ili na korištenje izravnom pogodbom).

Ukupno je do travnja 2025. u e-DPZ uneseno 21 595 ugovora i dodataka ugovora koji obuhvaćaju 40 113,88 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske koje je dano u zakup, koncesiju ili na korištenje izravnom pogodbom. Za preostalih 83 756,87 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske koje je dano na korištenje Subjekti upisa nisu unijeli ugovore.

Ministarstvo je u 2024., prema obrazloženju odgovorne osobe iz Službe za registar evidencije ugovora i naplate, zaštitu i uređenje poljoprivrednog zemljišta, sa Subjektima upisa najvećim dijelom surađivalo telefonskim putem radi dopune dokumentacije bez obzira na to što je Pravilnikom propisano da se Subjektima upisa u elektroničkom obliku šalje obavijest o nepotpunim i/ili netočnim podacima radi dopune i/ili ispravka podataka. Nadalje, Ministarstvo je u studenome 2024. donijelo Plan upravnog nadzora za 2025. godinu, a koji će se provoditi nad tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Gradom Zagrebom. Predmet upravnog nadzora, između ostalog, bit će nadzor primjene Zakona i Pravilnika o registru evidencije ugovora i naplate za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske u dijelu kojim se uređuje postupak upisivanja i evidentiranja svih zaključenih ugovora i aneksa ugovora.

Državni ured za reviziju nalaže obavijesti o nepotpunim i/ili netočnim podacima radi dopune i/ili ispravka podataka, odnosno dopune dokumentacije dostavljati Subjektima upisa u elektroničkom obliku, u skladu s odredbama Pravilnika o Registru evidencije ugovora i naplate za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske.

Odredbama članka 29. Zakona propisano je, između ostalog, da se poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države raspolaže na temelju Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, a koji donosi općinsko ili gradsko vijeće za svoje područje na prijedlog općinskog načelnika/gradonačelnika odnosno Gradska skupština Grada Zagreba za svoje područje nakon primitka suglasnosti Ministarstva. Odredbama članka 49., stavaka 1. i 2. Zakona propisano je, između ostalog, da su sredstva ostvarena od zakupa, prihod državnog proračuna 25,0 %, 10,0 % proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave i 65,0 % proračuna jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi. Iznimno, ako Ministarstvo umjesto jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba donese Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države ili umjesto jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba raspolaže poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, 65,0 % prihoda proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba postaje prihod državnog proračuna. Nadalje, odredbama članka 50., stavaka 4. i 6. Zakona propisano je da evidenciju ugovora i naplate po ugovoru za sve oblike zakupa i prodaje vodi jedinica lokalne samouprave odnosno Grad Zagreb na čijem se području zemljište nalazi. Ministarstvo vodi registar evidencija ugovora i naplate.

Prema Izvješčaju o uplati i rasporedu zajedničkih prihoda proračuna, određenih ustanova i trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske te prihoda za druge javne potrebe, koji je dostavila Financijska agencija, ostvaren je prihod od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske u 2024. u iznosu od 29.819.058,57 eura, od čega se na prihod jedinica lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba odnosi 19.378.422,48, državnog proračuna 7.449.988,55 eura te županija 2.971.685,44 eura. Do konca siječnja 2025. neraspoređen je iznos od 18.962,10 eura.

Odredbom članka 5., stavka 3., točke c Pravilnika o Registru evidencije ugovora i naplate za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske propisano je da se u Registru, između ostalog, prikupljaju podaci o plaćanju.

Iako je omogućen unos ugovora, e-DPZ ne sadrži evidenciju naplate po ugovorima odnosno podatke o plaćanju po svim oblicima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske (zakup i privremeno korištenje, zakup ribnjaka, dugogodišnji zakup, koncesije, davanje u zakup bez javnog poziva te dugogodišnji zakup ribnjaka) i korisnicima.

Državni ured za reviziju nalaže uspostaviti evidenciju naplate po ugovorima za sve oblike zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu te Pravilnika o Registru evidencije ugovora i naplate za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske.

Za ostvarivanje prava na potpore, poljoprivredno zemljište koje je predmet izravnih plaćanja mora biti upisano u ARKOD sustav (evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta na području Republike Hrvatske).

U prijašnjim godinama, pojedinim korisnicima poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske radi dokaza o korištenju državnog zemljišta i ostvarivanja prava na izravna plaćanja, jedinice lokalne samouprave izdavale su potvrde o korištenju poljoprivrednog zemljišta za koja su istekli ugovori o zakupu, koncesiji, dugogodišnjem zakupu ili nekom drugom obliku raspolaganja na određeni rok kako poljoprivredna zemljišta ne bi bila brisana iz ARKOD sustava i korisnici izgubili prava na potporu. Odredbama članka 8. Pravilnika o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta, propisano je, između ostalog, da za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske za koje su istekli ugovori o zakupu, koncesiji, dugogodišnjem zakupu ili nekom drugom obliku raspolaganja sklopljenim na temelju provedenog javnog natječaja i mirnog posjeda, poljoprivredniku potvrdu o korištenju poljoprivrednog zemljišta izdaje jedinica lokalne samouprave.

S obzirom na to da navedenim Pravilnikom nije propisana obveza za jedinice lokalne samouprave da dostave Ministarstvu izdane potvrde o korištenju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske za koje su istekli ugovori o zakupu, koncesiji, dugogodišnjem zakupu ili nekom drugom obliku raspolaganja ili unesu navedene potvrde u e-DPZ, Ministarstvo ne raspolaže podacima iz kojih je vidljivo koliko se navedenog poljoprivrednog zemljišta koristi na temelju navedenih potvrda o korištenju poljoprivrednog zemljišta i na koji rok.

Pravilnikom o provođenju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakup za ribnjake u vlasništvu Republike Hrvatske propisana je dokumentacija, rokovi i postupak za raspisivanje javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, međutim nije propisan rok u kojem je jedinica lokalne samouprave obvezna raspisati natječaj za dodjelu poljoprivrednog zemljišta za koje je istekao zakup, koncesija, dugogodišnji zakup ili neki drugi oblik raspolaganja.

Državni ured za reviziju preporučuje poduzeti aktivnosti kako bi se uredio unos podataka u e-DPZ o izdanim potvrdama jedinica lokalne samouprave o korištenju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske za koje su istekli ugovori o zakupu, koncesiji, dugogodišnjem zakupu ili nekom drugom obliku raspolaganja, u cilju osiguravanja točnosti i potpunosti podataka o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske. Nadalje, preporučuje utvrditi način i rok na koji se izdaju potvrde o korištenju poljoprivrednog zemljišta za koja je istekao zakup, koncesija, dugogodišnji zakup ili neki drugi oblik raspolaganja. Također, preporučuje utvrditi rok u kojem je jedinica lokalne samouprave obvezna raspisati natječaj za dodjelu poljoprivrednog zemljišta za koje je istekao zakup, koncesija, dugogodišnji zakup ili neki drugi oblik raspolaganja.

Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 39/13 i 48/15) koji je bio na snazi do stupanja na snagu Zakona u ožujku 2018., poljoprivredno zemljište u vlasništvu države i ribnjaci davali su se u zakup putem javnog natječaja na razdoblje do 50 godina. Sudionici javnog natječaja bodovani su na način da je Gospodarski program korištenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (dalje u tekstu: Gospodarski program) donosio 60 bodova, a dosadašnji posjed zemljišta i visina ponuđene zakupnine po 20 bodova.

Odredbom članka 31., stavka 1. Zakona propisano je da se poljoprivredno zemljište u vlasništvu države daje u zakup putem javnog natječaja na rok od 25 godina za trajne nasade s mogućnošću produljenja za isto razdoblje te 15 godina za ostale vrste poljoprivredne proizvodnje s mogućnošću produljenja za isto razdoblje. Nadalje, odredbama članka 36. Zakona, između ostalog, propisano je da pravo prvenstva na javnom natječaju za zakup ima fizička i pravna osoba koja je sudjelovala u javnom natječaju i ostvarila najveći zbroj od ukupno mogućih 100 bodova. Bodovi se dodjeljuju prema kriterijima dosadašnjeg posjeda (posjednici koji su u mirnom posjedu zemljišta pod uvjetom da provode sve obveze po isteklom ugovoru), vrsti poljoprivredne proizvodnje, prebivalištu i sjedištu ponuditelja, godištu i spolu ponuditelja, obrazovanju i iskustvu u poljoprivredi, ekološkom uzgoju i uzgoju autohtonih pasmina, sudjelovanju u Domovinskom ratu, udruživanju i zapošljavanju (pravna osoba koja ima najmanje jednog zaposlenog na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom na poslovima poljoprivrede najmanje tri godine prije objave javnog natječaja na svakih 25 ha poljoprivrednog zemljišta upisanog u ARKOD i ima sklopljen kolektivni ugovor za zaposlenike odnosno fizička osoba koja ima najmanje jednog zaposlenog na puno i neodređeno radno vrijeme na poslovima poljoprivrede najmanje tri godine prije objave javnog natječaja na svakih 25 ha poljoprivrednog zemljišta upisanog u ARKOD te pravna ili fizička osoba koja ima najmanje jednog zaposlenog na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom na poslovima poljoprivrede najmanje tri godine prije objave javnog natječaja na svakih 50 ha poljoprivrednog zemljišta upisanog u ARKOD) te udjelu izravnih plaćanja u ukupnim prihodima od poljoprivrede.

Odredbama članka 35., stavaka 5. i 6. Zakona, propisano je da je sastavni dio ponude na javnom natječaju za zakup Gospodarski program korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Gospodarski program je plan korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i sadrži: podatke o podnositelju ponude, opis gospodarstva, vrstu poljoprivredne proizvodnje odnosno akvakulture na kopnu kojom se namjerava baviti na zemljištu koje je predmet zakupa, podatke o planiranim investicijama, podatke o novom zapošljavanju, tablični prikaz planiranih prihoda i rashoda za pravne osobe odnosno tablični prikaz planiranih primitaka i izdataka za fizičke osobe.

Gospodarski program podnosi se na obrascu propisanom Pravilnikom o gospodarskom programu korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske.

Iako je Gospodarski program korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske sastavni dio ponude na javnom natječaju za zakup, ne uzima se u obzir pri bodovanju za ostvarivanje prava prvenstva na javnom natječaju za zakup jer kriteriji za ocjenu i vrednovanje nisu doneseni, što utječe na rizik da poljoprivredno zemljište nije dano u zakup ponuditelju koji ima učinkovit Gospodarski program te planira unaprijediti poljoprivrednu proizvodnju uz povećanje prihoda od poljoprivredne djelatnosti i zaposlenosti.

U cilju učinkovitog raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske, Državni ured za reviziju preporučuje odrediti kriterije za vrednovanje učinka Gospodarskog programa. Nadalje, preporučuje vrednovati Gospodarski program kao jedan od elemenata ocjene ponuda na javnom natječaju za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u cilju unaprjeđenja poljoprivredne proizvodnje.

Prema odredbama članka 58. Zakona o zdravlju životinja Ministarstvo vodi sustav označavanja i registracije držanih kopnenih životinja vrsta goveda, ovce, koze, svinje, kopitari te drugih vrsta kopnenih životinja za koje je takav sustav predviđen Delegiranom uredbom (EU) 2019/2035, u skladu s člancima 108. i 110. Uredbe (EU) 2016/429, Provedbenom uredbom (EU) 2021/520, Provedbenom uredbom (EU) 2021/963 i odredbama navedenog Zakona. Podaci o premještanju domaćih životinja vode se u jedinstvenoj bazi podataka naziva Jedinstveni registar domaćih životinja (dalje u tekstu: JRDŽ). U JRDŽ-u su registrirane sve životinje i posjednici te je iz baze vidljiv svaki ulazak na gospodarstvo i svaki izlazak pojedine životinje s gospodarstva. Odredbama članka 113. Zakona o zdravlju životinja, između ostalog, propisano je da će pojedine provedbene propise iz navedenog Zakona donijeti ministar nadležan za veterinarstvo u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu navedenog Zakona. S obzirom na to da je navedeni Zakon objavljen u Narodnim novinama 23. prosinca 2022. i stupio je na snagu osmog dana od dana objave, odnosno 31. prosinca 2022., provedbene propise trebalo je donijeti do konca 2024.

Do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.) Ministarstvo nije donijelo provedbene propise (pravilnike) navedene odredbama članaka 58., 62., 63., 64. i 65. spomenutog Zakona, a odnose se na provedbu označavanja i registracije, identifikacijske dokumente, dokumente o premještanju, dokumente za označavanje i sljedivost držanih kopnenih životinja i drugih životinja, način registracije ovaca i koza, rokove, sredstva označavanja te primjenu izuzeća, način i rokove označavanja i registracije držanih kopitara, način označavanja i registracije držanih svinja te način označavanja i registracije drugih držanih kopnenih životinja.

Prema pisanom obrazloženju Sektora za organizaciju veterinarske djelatnosti, laboratorije, sljedivost životinja i pravnu podršku Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva, navedena podzakonska legislativa nije izrađena zbog nepostojanja dovoljnog administrativnog kapaciteta za izradu navedene legislative te se planira njezina objava u trećem kvartalu 2025.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu iz lipnja 2024., u Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane ustrojeno je 78, a popunjeno 45 radnih mjesta.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti aktivnosti kao bi se u najkraćem mogućem vremenu donijeli provedbeni propisi (pravilnici) u skladu s odredbama Zakona o zdravlju životinja.

- 1.2. *Ministarstvo u Očitovanju navodi da prihvaća preporuku Državnog ureda za reviziju u vezi s poduzimanjem aktivnosti kako bi se uredilo evidentiranje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u poslovnim knjigama državnih tijela. Obrazlaže da je u postupku donošenje novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske te navodi da će predložiti Povjerenstvu za izradu novog Zakona da je nadležno upravno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba obvezno utvrditi i voditi evidenciju vrijednosti poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države (bilančno) u skladu s posebnim propisom.*

Ministarstvo prihvaća nalog u vezi s dostavom obavijesti o nepotpunim i/ili netočnim podacima Subjektima upisa. Obrazlaže da u postojećoj aplikaciji e-DPZ, s obzirom na zastarjelu informacijsku tehnologiju na kojoj je sustav izrađen, nije omogućeno u elektroničkom obliku kroz aplikaciju vraćati subjektu na ispravak ili dopunu, već se isto obavlja slanjem mailova ili telefonskim putem (davanjem uputa kako izvršiti ispravak). Nadalje, Ministarstvo navodi da je u postupku nadogradnje aplikacije eZakup. Obrazlaže da planira nadograditi sustav novim funkcionalnostima te poboljšati postojeći, u cilju digitalizacije postupaka raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem i kontrole istog.

Ministarstvo prihvaća nalog u vezi s uspostavom evidencije naplate po ugovorima za sve oblike zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske. Obrazlaže da je u postupku nadogradnje aplikacije eZakup te planira migraciju postojećih ugovora i pripadajuće dokumentacije, kao i unesenih podataka u nove module u okviru aplikacije eZakup. Nadalje, navodi da vjeruje da će se u postupku nadogradnje uspostaviti značajno kvalitetniji sustav unosa i kontrole podataka, s ciljem uspostave jedinstvenog registra ugovora i naplate za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske.

Ministarstvo ne prihvaća dio preporuke Državnog ureda za reviziju u vezi s unosom podataka u e-DPZ o izdanim potvrdama jedinica lokalne samouprave o korištenju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske za koje su istekli ugovori o zakupu, koncesiji, dugogodišnjem zakupu ili nekom drugom obliku raspolaganja. Obrazlaže da se preporuka ne prihvaća s obzirom na to da iz odredbi Zakona o poljoprivrednom zemljištu, kao i odredbi Pravilnika o Registru ugovora i naplate za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske proizlazi da se u registar upisuju samo ugovori sklopljeni na temelju navedenog zakona, a da izdavanje potvrda za upis u ARKOD nije utemeljen u istom, već u odredbama Pravilnika o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta.

U vezi s preporukom da se odrede kriteriji za vrednovanje učinka Gospodarskog programa te Gospodarski program vrednuje kao jedan od elemenata ocjene ponuda na javnom natječaju za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, Ministarstvo navodi da će se preporuka razmotriti na sjednicama Povjerenstva za donošenje novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu čije se upućivanje na radna tijela Vlade Republike Hrvatske planira do kraja 2025.

U vezi s nalogom da se poduzmu aktivnosti kako bi se u najkraćem mogućem vremenu donijeli provedbeni propisi u skladu s odredbama Zakona o zdravlju životinja, Ministarstvo u Očitovanju navodi da je odredbama članaka 58., 62., 63., 64. i 65. Zakona o zdravlju životinja propisano da Ministarstvo vodi sustav označavanja i registracije držanih kopnenih životinja vrsta goveda, ovce, koze, svinje, kopitari te drugih vrsta kopnenih životinja za koje je takav sustav predviđen Delegiranom uredbom (EU) 2019/2035, u skladu s člancima 108. i 110. Uredbe (EU) 2016/429, Provedbenom uredbom (EU) 2021/520, Provedbenom uredbom (EU) 2021/963 te temeljem odredbi navedenih članaka Zakona o zdravlju životinja. Nadalje, obrazlaže da sustav propisan člancima 58., 62., 63., 64. i 65. Zakona o zdravlju životinja u Republici Hrvatskoj postoji od 2007., kao i baze podataka koje su vezane uz označavanje i sljedivost goveda, ovaca, koza, svinja i kopitara, jasna je nadležnost za sustav i sustav funkcionira u skladu s navedenim propisima.

Kao preduvjet za donošenje provedbenih propisa (pravilnika) navedenih u odredbama članaka 58., 62., 63., 64. i 65. spomenutog Zakona o zdravlju životinja, a koji se odnose na provedbu označavanja i registracije, identifikacijske dokumente, dokumente o premještanju, dokumente za označavanje i sljedivost držanih kopnenih životinja i drugih životinja, način registracije ovaca i koza, rokove, sredstva označavanja te primjenu izuzeća, način i rokove označavanja i registracije držanih kopitara, način označavanja i registracije držanih svinja te način označavanja i registracije drugih držanih kopnenih životinja, bilo je potrebno da Ministarstvo donese preuvjetne propise, a to su Pravilnik o veterinarskim posjetima i svjedodžbi o zdravstvenom stanju (Narodne novine 28/25) te Pravilnik o registraciji i odobravanju subjekata i objekata za držane kopnene životinje, koji je dostavljen na objavu u Narodne novine 11. srpnja 2025. (predmetni Pravilnik donosi se na temelju članka 51. stavka 5., članka 52. stavka 5., članka 53. stavka 5. i članka 59. stavka 4. Zakona o zdravlju životinja).

Ministarstvo obrazlaže da se u razdoblju od 2023. do 2025. Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane morala baviti prioritetnijim poslovima koji su bili vezani za suzbijanja velikih epidemija bolesti afrička svinjska kuga i avijarna influenza ptica te organizacije preventivnih poslova zaštite od slinavke i šapa i kuge malih preživača. Nadalje, navodi da je prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu iz lipnja 2024., u Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane ustrojeno 78, a popunjeno 45 radnih mjesta. U 2025. raspisan je Natječaj za zapošljavanje za pet radnih mjesta od traženih 12 radnih mjesta za koje se očekuje da će biti raspisani početkom 2026. Također, Ministarstvo obrazlaže da je pokrenulo postupak donošenja predmetnog Pravilnika, imenovano je Povjerenstvo koje će početi s radom tijekom ove godine, a realni rok za donošenje istog, s obzirom na trenutnu epidemiološku situaciju u Republici Hrvatskoj, kao i njezinom bliskom okruženju te trenutne administrativne kapacitete u Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane, je 2026.

- 1.3. U vezi s Očitovanjem Ministarstva u dijelu koji se odnosi na preporuku o unosu podataka u e-DPZ o izdanim potvrdama jedinica lokalne samouprave o korištenju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske za koje su istekli ugovori o zakupu, koncesiji, dugogodišnjem zakupu ili nekom drugom obliku raspolaganja, Državni ured za reviziju ostaje pri danoj preporuci.

Naime, Registar evidencije ugovora i naplate za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike je sastavni dio aplikacije za vođenje evidencije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske (e-DPZ) te nije nužno da navedeni podaci budu sadržani u Registru, već mogu biti sadržani i u nekom drugom dijelu aplikacije e-DPZ, u cilju osiguravanja točnosti i potpunosti podataka o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske.

2. Sustav unutarnjih kontrola

- 2.1. Sustav unutarnjih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, Zakona o fiskalnoj odgovornosti te Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru.

Odredbom članka 12. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru propisano je da odgovorna osoba institucije uspostavlja upravljanje rizicima kao cjelovit proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve te poduzimanje potrebnih mjera radi smanjenja rizika.

Smjernicama za upravljanje rizicima u poslovanju institucija javnog sektora Ministarstva financija iz svibnja 2017. preporučeno je da registar rizika minimalno sadrži rizik, kategoriju rizika (strateški ili operativni), kratak opis rizika (uzrok i posljedice), razinu ukupne izloženosti riziku (niska/srednja/visoka), područje utjecaja rizika (i procijenjeni financijski iznosi učinka rizika gdje je moguće), mjere za postupanje po riziku te odgovorne osobe za provedbu mjera i rok za provedbu.

Ministarstvo je u prosincu 2018. ustrojilo registar rizika kojim je definirano 111 rizika. Registar sadrži posebne ciljeve, vrstu i kratak opis rizika, procjenu značajnosti rizika te procjenu vjerojatnosti nastanka rizika.

Registar rizika Ministarstva ne sadrži kategoriju rizika, područje utjecaja rizika i procijenjeni financijski učinak, mjere za postupanje po riziku, odgovorne osobe za provedbu mjera te rok za provedbu mjera.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti registar rizika sa svim elementima, u skladu sa Smjernicama za upravljanje rizicima u poslovanju institucija javnog sektora.

- 2.2. *Ministarstvo u Očitovanju navodi da prihvaća preporuku u vezi s ustrojavanjem registra rizika sa svim elementima. Navodi da je potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar 14. travnja 2025. donio Odluku o osnivanju i imenovanju članova Povjerenstva za donošenje Strategije upravljanja rizicima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Predstavnici Povjerenstva izradili su Strategiju upravljanja rizicima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u lipnju 2025. Nadalje, Ministarstvo navodi da su izrađeni predlošci Odluke o ustrojavanju registra rizika na razini institucije, kao i popratni obrasci za utvrđivanje i procjenu rizika i registar rizika, koji sadržavaju faktor rizičnosti, pokazatelje, učinke, područje utjecaja rizika i procijenjeni financijski učinak. Također, ističe da je u tijeku prikupljanje podataka od nadležnih uprava i samostalnih sektora kako bi se objedinio i izradio Registar rizika na razini Ministarstva.*

3. Planiranje i izvršenje plana

- 3.1. Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu planirana su sredstva za Ministarstvo u iznosu od 1.146.630.495,00 eura. Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu te preraspodjelama po odlukama ministra financija, financijski plan Ministarstva smanjen je za 6.923.402,00 eura ili 0,6 % te iznosi 1.139.707.093,00 eura.
- Izmjenama i dopunama financijskog plana, za provedbu aktivnosti Unapređenje lovstva, smanjenje rizika od divljači i naknade štete planirano je 10.325.013,00 eura, od čega se na financiranje rashoda iz općih prihoda i primitaka odnosi 8.347.443,00 eura, a ostalih prihoda za posebne namjene 1.977.570,00 eura. Ostvareni su rashodi u 2024. za provedbu navedene aktivnosti u iznosu od 8.381.552,66 eura, što je 1.943.460,34 eura ili 18,8 % manje u odnosu na plan, od čega su rashodi u iznosu od 8.276.776,68 eura financirani općim приходima i primicima iz državnog proračuna, a rashodi u iznosu od 104.775,98 eura iz ostalih prihoda za posebne namjene. Vrijednosno najznačajniji rashodi u iznosu od 8.091.635,10 eura ostvareni su na temelju Ugovora za financiranje šteta od naleta divljači na vozilima, zaključenog s Hrvatskim lovačkim savezom u svibnju 2022. te dodatka navedenog Ugovora iz prosinca 2024.

Vrijednosno značajnija odstupanja u odnosu na planirana za provedbu aktivnosti Unapređenje lovstva, smanjenje rizika od divljači i naknade štete ostvarena su kod rashoda čije je financiranje planirano iz ostalih prihoda za posebne namjene. Navedenim prihodima planirano je financirati rashode u iznosu od 1.977.570,00 eura, a rashodi su ostvareni i financirani u iznosu od 104.775,98 eura, što je 1.872.794,02 eura ili 94,7 % manje od plana. Prema obrazloženju nadležnog Sektora lovstva u Upravi šumarstva, lovstva i drvne industrije, u 2024. je u skladu s Planom nabave objavljen postupak javne nabave za nabavu usluga Osiguranje od građanskopravne izvanugovorne odgovornosti prema trećim osobama svih lovoovlaštenika u Republici Hrvatskoj procijenjene vrijednosti od 7.300.000,00 eura, od čega je iznos od 1.792.422,00 eura bio planiran financirati ostalim prihodima za posebne namjene, a preostali iznos iz sredstava općih prihoda i primitaka državnog proračuna. S obzirom na to da je navedeni postupak javne nabave poništen jer nije pristigla niti jedna ponuda, planirana sredstva nisu utrošena. Nadalje, do odstupanja u izvršenju plana je došlo zbog toga jer u 2024. nisu provedeni natječaji za sufinanciranje zaštitnih sredstava za sprječavanje šteta od divljači niti za financiranje pojedinačnih polica osiguranja lovačkih društava.

Ministarstvo je financijskim planom za 2024. planiralo rashode financirati ostalim prihodima za posebne namjene na temelju zaključenih ugovora o zakupu prava lova i ugovora o koncesiji prava lova na lovištu u iznosu od 1.977.570,00 eura, što je znatno manje u odnosu na ostvarene i raspoložive navedene namjenske prihode u 2024. Preneseni ostvareni, a neutrošeni navedeni namjenski prihodi iz 2023. u 2024. iznosili su 2.738.749,38 eura, u 2024. uplaćeni su prihodi u iznosu od 2.160.493,99 eura te su raspoloživa sredstva za utrošak tijekom 2024. iznosila 4.889.243,37 eura. Tijekom 2024. utrošeni su namjenski prihodi u iznosu od 119.344,73 eura. Na koncu 2024. potraživanja iz proračuna za neutrošene namjenske prihode ostvarene na temelju zaključenih ugovora o zakupu prava lova i ugovora o koncesiji prava lova na lovištu iznose 4.779.898,64 eura.

Namjenski prihodi u 2024. u iznosu od 119.344,73 eura utrošeni su za unapređenje lovnog gospodarenja u iznosu od 71.531,85 eura (markice za obilježavanje divljači, sokolarske iskaznice i provedba DNA analize smeđeg medvjeda, službena putovanja i drugo), financiranje pojedinačnih polica osiguranja lovišta prema natječaju iz 2023. u iznosu od 23.531,63 eura te razvoj, opremanje i modernizaciju informatičkog sustava u lovstvu u iznosu od 24.281,25 eura. Utrošena namjenska sredstva u 2024. iznose 2,4 % u odnosu na ostvarene i raspoložive namjenske prihode u 2024.

Odredbom članka 31., stavka 1., točke 3. i stavka 5. Zakona o lovstvu propisano je da se Ministarstvu raspoređuje 50,0 % sredstava naknade za pravo lova za financiranje mjera određenih navedenim Zakonom i aktima donesenim na temelju njega. Navedenim sredstvima financirat će se osiguranje lovišta, zaštita i čuvanje državnih lovišta koja nisu pod ugovorom, naknada za štete od divljači u državnim lovištima koja nisu pod ugovorom, provedba natječaja za državna lovišta, promidžba i informiranje iz područja lovstva, razvoj, opremanje i modernizacija informatičkog sustava u lovstvu, unapređenje i razvoj lovstva te unapređenje lovnog gospodarenja.

Odredbama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede, između ostalog, propisano je da se u okviru Uprave šumarstva, lovstva i drvne industrije obavljaju poslovi pripreme i izrade dokumenata, smjernica i stručnih podloga vezanih uz razvoj lovstva, poslovi koji se odnose na gospodarenje s lovištima i divljači, poslovi vezani uz planiranje i pripremu, praćenje i ažuriranje te izvršavanje proračuna iz područja lovstva te izrade plana i provedbe sufinanciranja iz područja lovstva.

Ministarstvo nije donijelo plan aktivnosti kako bi se značajna raspoloživa i ostvarena namjenska sredstva usmjerila na sufinanciranje aktivnosti u području lovstva prema mjerama navedenim odredbom članka 31., stavka 5. Zakona o lovstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje donijeti plan aktivnosti prema mjerama propisanim odredbom Zakona o lovstvu, koje se planiraju financirati iz namjenskih prihoda na temelju zaključenih ugovora o zakupu prava lova i ugovora o koncesiji, u cilju razvoja lovstva i gospodarenja s lovištima i divljači.

3.2. *U vezi s preporukom da se donese plan aktivnosti prema mjerama koje se planiraju financirati iz namjenskih prihoda na temelju zaključenih ugovora o zakupu prava lova i ugovora o koncesiji, u cilju razvoja lovstva i gospodarenja s lovištima i divljači, Ministarstvo u Očitovanju navodi da djelomično prihvaća preporuku. Obrazlaže da niti jednim zakonskim aktom nije propisana obveza donošenja ovog plana, već je samim Zakonom o lovstvu propisana namjena na što se sredstva smiju trošiti. Nadalje, navodi da je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva propisano da Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije obavlja izrade plana i provedbe sufinanciranja iz područja lovstva, a koji plan se odnosi na donošenje Godišnjeg plana natječaja u skladu s Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine 26/15 i 37/21). Ministarstvo obrazlaže da, s obzirom na to da u 2024. nije bilo u planu raspisivanje natječaja, predmetni plan nije niti donesen. U godini u kojoj se sredstva budu trošila s ciljem razvoja lovstva i gospodarenja s lovištima i divljači putem sufinanciranja, donijet će se predmetni plan.*

3.3. S obzirom na to da Ministarstvo djelomično prihvaća preporuku, napominje se da Državni ured za reviziju ostaje pri danoj preporuci u vezi s donošenjem plana aktivnosti, neovisno o dinamici trošenja sredstava, jer su ostvarena značajna sredstva za sufinanciranje aktivnosti u području lovstva.

4. Računovodstveno poslovanje

4.1. Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Ustrojene su propisane poslovne knjige i sastavljeni propisani financijski izvještaji.

– Poslovne knjige

Nefinancijska imovina evidentirana je koncem 2024. u poslovnim knjigama te iskazana u Bilanci u ukupnom iznosu od 23.711.364,53 eura.

Ministarstvo nije u poslovnim knjigama evidentiralo ni u financijskim izvještajima za 2024. iskazalo vrijednost šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske.

Zakonom o šumama uređen je sustav i način upravljanja, gospodarenja, korištenja i raspolaganja šumama i šumskim zemljištima na načelima održivoga gospodarenja, ekonomske i ekološke prihvatljivosti te socijalne odgovornosti.

Odredbama članka 14. Zakona o šumama propisano je, između ostalog, da je šumoposjednik svaka pravna ili fizička osoba koja kao vlasnik i/ili posjednik gospodari šumom i/ili šumskim zemljištem.

Nadalje, propisano je da su šumoposjednici pravna osoba koja je ovlaštena za gospodarenje šumom i/ili šumskim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Javni šumoposjednik), pravna osoba sa statusom javne ustanove čiji je osnivač Republika Hrvatska i njezine znanstveno-nastavne sastavnice, koje svoju znanstveno-nastavnu djelatnost i znanstvenoistraživački rad obavljaju iz područja šumarstva, pravna osoba čiji je osnivač i vlasnik jedinica lokalne samouprave, a kojoj je odlukom Vlade Republike Hrvatske povjereno gospodarenje te privatni šumoposjednik odnosno pravna ili fizička osoba koja je vlasnik šume i/ili šumskog zemljišta te posjednik na temelju pravnoga posla.

Odredbom članka 17., stavka 4. navedenog Zakona propisano je da je naziv javnog šumoposjednika Hrvatske šume društvo s ograničenom odgovornošću (dalje u tekstu: Hrvatske šume d.o.o.).

Pravna osoba sa statusom javne ustanove čiji je osnivač Republika Hrvatska i njezine znanstveno-nastavne sastavnice, koje svoju znanstveno-nastavnu djelatnost i znanstvenoistraživački rad obavljaju iz područja šumarstva (dalje u tekstu: Ustanova) je Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu. U vrijeme obavljanja revizije (ožujak 2025.), prema obrazloženju odgovorne osobe iz Uprave šumarstva, lovstva i drvne industrije, ne postoji pravna osoba čiji je osnivač i vlasnik jedinica lokalne samouprave, a kojoj je odlukom Vlade Republike Hrvatske povjereno gospodarenje (dalje u tekstu: Pravna osoba).

Odredbom članka 64.a, stavka 2. Zakona o šumama propisano je da su Javni šumoposjednik, Pravna osoba i Ustanova dužni dostaviti Ministarstvu do 31. siječnja tekuće godine vrijednost šuma i šumskog zemljišta u svrhu evidentiranja imovine u vlasništvu Republike Hrvatske u poslovnim knjigama.

Hrvatske šume d.o.o. su u siječnju 2025. Ministarstvu dostavile vrijednost šuma sa stanjem koncem 2024. u iznosu od 9.848.894.815,00 eura, od čega se na vrijednost drvne zalihe odnosi 7.802.274.443,00 eura, šumu prvog dobnog razreda 1.676.615.840,00 eura, a na makiju, garig, šibljak i šikaru 370.004.532,00 eura. Podatke o vrijednosti šumskog zemljišta društvo Hrvatske šume d.o.o. nije dostavilo. Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu je u ožujku 2025. Ministarstvu dostavio vrijednost šuma i šumskog zemljišta u iznosu od 38.987.395,28 eura.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati vrijednost šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, u skladu s odredbom Zakona o šumama.

U poslovnim knjigama Ministarstva pojedini poslovni događaji nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana.

U okviru rashoda za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine, ostvarenih u 2024. u iznosu od 620.642,43 eura, iskazani su rashodi za licence u iznosu od 617.413,78 eura, od čega se na licence s rokom korištenja do jedne godine odnosi 260.932,35 eura. Licence s rokom korištenja do godine dana pogrešno su evidentirane u okviru dugotrajne nefinancijske imovine i vlastitih izvora. Rashodi za licence s rokom korištenja do godine dana trebali su biti evidentirani u okviru materijalnih rashoda te je pogrešno evidentiranje utjecalo na strukturu iskazanih rashoda u financijskim izvještajima za 2024.

Odredbom članka 18., stavka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenim evidencijama do konca 2024., propisano je da je dugotrajna nefinancijska imovina ona imovina čiji je vijek upotrebe duži od jedne godine.

Odredbom članka 26., stavka 4. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23) koji je na snazi od 30. prosinca 2023., a u knjigovodstvenim evidencijama primjenjuje se od 1. siječnja 2025., propisano je, između ostalog, da je dugotrajna imovina ona koja duže od jedne godine zadržava isti pojavni oblik, odnosno imovina čiji je korisni vijek uporabe duži od jedne godine.

Zbog pogrešnog evidentiranja licenci s razdobljem korištenja do godine dana u okviru dugotrajne nefinancijske imovine i vlastitih izvora, imovina i vlastiti izvori su u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani koncem 2024. više za 260.932,35 eura.

Državni ured za reviziju nalaže u okviru dugotrajne nefinancijske imovine evidentirati licence s rokom korištenja dužim od jedne godine, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

U poslovnim knjigama su evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana koncem 2024. ukupna potraživanja (prije obračuna ispravka vrijednosti) u iznosu od 341.815.194,94 eura, od čega se na potraživanja za prihode poslovanja odnosi 277.270.059,79 eura ili 81,1 % ukupnih potraživanja.

Potraživanja za prihode poslovanja odnose se na potraživanja za pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 220.112.118,41 euro, potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena u nadležni proračun u iznosu od 38.905.870,08 eura, potraživanja za prihode od imovine u iznosu od 11.194.897,58 eura, potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu od 3.809.590,86 eura te potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode u iznosu od 3.247.582,86 eura.

Potraživanja za prihode poslovanja nisu cjelovita jer u glavnoj knjizi nisu evidentirana i financijskim izvještajima za 2024. iskazana potraživanja za naknadu za OKFŠ.

Poslove obračuna i naplate naknade za OKFŠ obavlja Ministarstvo, a naplaćene naknade za OKFŠ dijele se između više korisnika. Ministarstvo je na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja, u Upravi šumarstva, lovstva i drvne industrije ustrojilo pomoćnu knjigovodstvenu evidenciju obveznika plaćanja naknade za OKFŠ po godinama i pojedinom obvezniku plaćanja, obračunanim akontacijama i rokovima dospijeca te izvršenim uplatama.

Na temelju odredbe članka 3., stavka 2. i članka 4., stavka 4. Pravilnika o načinu obračuna i uplati naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma (Narodne novine 88/24), obveza plaćanja akontacije naknade u pomoćnim knjigovodstvenim evidencijama zadužuje se tromjesečno. Kada je uplaćeni iznos akontacija veći od obveze plaćanja godišnje naknade, isti iznos ostaje kao predujam za sljedeću poslovnu godinu obveznika plaćanja naknade.

Ministarstvo je na temelju podataka iz pomoćne knjigovodstvene evidencije ustrojilo Registar obveznika plaćanja naknade za općekorisne funkcije šuma (dalje u tekstu: Registar) u elektroničkom obliku koji sadrži podatke o obveznicima plaćanja naknade, iznosu godišnje naknade, odnosno zaduženja akontacije naknade i uplate.

U Registru su iskazana ukupna zaduženja za 2024. u iznosu od 25.452.265,95 eura i uplate u iznosu od 18.503.144,76 eura. Potraživanja od obveznika plaćanja naknade za OKFŠ za zadužena neuplaćena sredstva u iznosu od 6.949.121,19 eura nisu evidentirana u glavnoj knjizi ni iskazana u financijskim izvještajima koncem 2024. Potraživanja od obveznika plaćanja naknade za OKFŠ evidentirana su u glavnoj knjizi Ministarstva u 2024. u trenutku naplate potraživanja, u visini uplaćene naknade.

Odredbom članka 38.a Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenim evidencijama do konca 2024., propisano je da proračunski korisnik koji je zadužen za praćenje naplate prihoda koji se dijele između više korisnika (zajednički prihodi) u svojoj glavnoj knjizi vodi potraživanje u ukupnom iznosu. Isto je propisano i odredbom članka 190., stavka 3. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji je na snazi od 30. prosinca 2023., a u knjigovodstvenim evidencijama primjenjuje se od 1. siječnja 2025.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati u glavnoj knjizi potraživanja za akontaciju naknade za općekorisne funkcije šuma u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Odredbama članka 65. Zakona o šumama, između ostalog, propisano je da pravne i fizičke osobe koje su obveznici poreza na dobit te fizičke osobe koje su obveznici poreza na dohodak, a u Republici Hrvatskoj obavljaju registriranu djelatnost i ostvaruju ukupni godišnji prihod i primitak veći od 995.421,06 eura, plaćaju naknadu za korištenje općekorisnih funkcija šuma. Za porezne obveznike po tonaži broda ukupni godišnji prihod prije obračuna nastale obveze na ime naknade za općekorisne funkcije šuma umanjuje za prihod ostvaren od obavljanja djelatnosti na koje se primjenjuju odredbe posebnog zakona kojim je uređen porez po tonaži broda. Ministarstvo financija, Porezna uprava dužna je, na zahtjev, Ministarstvu dostaviti popis fizičkih osoba – obveznika poreza na dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti te pravnih osoba koje su obveznici poreza po tonaži broda, s iskazanim iznosima primitaka odnosno prihoda ostvarenog od obavljanja djelatnosti na koje se primjenjuju odredbe posebnog zakona kojim je uređen porez po tonaži broda, u svrhu obavljanja poslova obračuna i naplate naknade.

Ministarstvo je u pomoćnim knjigovodstvenim evidencijama zaduženja za naknade za OKFŠ u 2024. obračunavalo na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja koji vodi Financijska agencija za obveznike plaćanja poreza na dobit. Radi obavljanja poslova obračuna i naplate navedene naknade Ministarstvo nije zatražilo od Ministarstva financija, Porezne uprave da mu se dostavi popis fizičkih osoba – obveznika poreza na dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti te pravnih osoba koje su obveznici poreza po tonaži roda, s iskazanim iznosima primitaka odnosno prihoda ostvarenog od obavljanja djelatnosti.

Stoga, Ministarstvo nije bilo u mogućnosti obračunati obveze na ime naknade za općekorisne funkcije šuma obveznika poreza na dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti te pravnih osoba koje su obveznici poreza po tonaži broda u ispravnom iznosu.

Državni ured za reviziju nalaže zatražiti od Ministarstva financija, Porezne uprave popis fizičkih osoba – obveznika plaćanja poreza na dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti te pravnih osoba koje su obveznici plaćanja poreza po tonaži broda, s iskazanim iznosima primitaka odnosno prihoda ostvarenog od obavljanja djelatnosti na koje se primjenjuju odredbe posebnog zakona kojim je uređen porez po tonaži broda, radi obračuna i naplate naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma u skladu s odredbama Zakona o šumama.

Ministarstvo je koncem 2024. imalo potencijalna potraživanja u ukupnom iznosu od 17.433.392,35 eura, koja u sljedećim razdobljima, uz ispunjenje određenih ugovornih uvjeta, mogu postati stvarna potraživanja, ali nisu evidentirana u glavnoj knjizi i iskazana u financijskim izvještajima koncem 2024. u okviru izvanbilančnih zapisa te Bilješkama uz Bilancu. Odnose se na potraživanja za naknade za zakup prava lova u iznosu od 11.924.261,44 eura te naknade za koncesije prava lova na državnim otvorenim lovištima u iznosu od 5.509.130,91 euro.

Odredbom članka 85. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., propisano je da skupina računa 99 – Izvanbilančni zapisi sadrži stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, i to: tuđa imovina dobivena na korištenje, dana jamstva, dana kreditna pisma, instrumenti osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku i ostali izvanbilančni zapisi.

Nadalje, odredbom članka 15., stavka 2. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu propisano je da su obvezne Bilješke uz Bilancu, između ostalog, popis ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina.

Odredbama članka 11., stavaka 3., 4. i 5. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji je na snazi od 30. prosinca 2023., a koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjuje od 1. siječnja 2025., propisano je da glavnu knjigu čine dva odvojena dijela: bilančni zapisi i izvanbilančni zapisi. Bilančni zapisi služe za evidentiranje poslovnih događaja koji mijenjaju imovinu, obveze, vlastite izvore, prihode, primitke, rashode ili izdatke. Izvanbilančni zapisi služe za evidentiranje poslovnih događaja koji nisu uključeni u bilančne kategorije jer u trenutku nastanka događaja nemaju izravan utjecaj na imovinu, obveze, vlastite izvore, prihode, primitke, rashode i izdatke, nego pružaju dodatne informacije o potencijalnim utjecajima na navedeno.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati na računima izvanbilančnih zapisa u glavnoj knjizi te iskazati u financijskim izvještajima i Bilješkama uz financijske izvještaje potencijalna potraživanja koja na temelju zaključenih ugovora, uz ispunjenje određenih uvjeta, u sljedećim razdobljima mogu postati imovina, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

– Popis imovine i obveza

Odluka o popisu imovine i obveza (dalje u tekstu: Odluka) sa stanjem na dan 31. prosinca 2024. donesena je u listopadu 2024. Navedenom Odlukom imenovana su povjerenstva za popis (Središnje povjerenstvo, povjerenstvo za Grad Zagreb (četiri lokacije) te 20 županijskih povjerenstava) i utvrđene su planirane zadaće povjerenstava.

Središnje povjerenstvo za popis zaduženo je, između ostalog, u posebne popisne liste popisati po poslovnom partneru stanje potraživanja te utvrditi je li potraživanje dospjelo i za dospjela potraživanja utvrditi dane kašnjenja, prikupiti od nadležnih ustrojstvenih jedinica Ministarstva pisane informacije o poduzetim mjerama za naplatu dospjelih potraživanja, popisati pojedinačno po poslovnom partneru nenaplativa i zastarjela potraživanja i obveze, dati mišljenje o sumnjivim i spornim potraživanjima kao i nenaplativim te zastarjelim potraživanjima, u posebne popisne liste popisati po poslovnom partneru stanje obveza te utvrditi jesu li obveze dospjele i za dospjele obveze utvrditi dane kašnjenja i razloge.

Središnje povjerenstvo izradilo je 27. siječnja 2025. Izvješće o izvršenom popisu imovine i obveza Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva na dan 31. prosinca 2024.

Agencija za plaćanja u koordinaciji s Ministarstvom provodi mjere Zajedničke poljoprivredne politike i Zajedničke ribarstvene politike te je za imovinu i obveze Ministarstva vezane za potpore u poljoprivredi o kojima vodi evidenciju obvezna postupati u skladu s Odlukom.

Potraživanja od 7 699 korisnika potpora u poljoprivredi koja koncem 2024. ukupno iznose 30.264.040,08 eura i obveze prema 13 926 korisnika potpora u poljoprivredi (fizičkim i pravnim osobama s osnove isplate potpora) koje koncem 2024. ukupno iznose 3.344.948,76 eura, Agencija za plaćanja popisala je po dužnicima i vjerovnicima u pojedinačnim iznosima. Za navedena potraživanja nije utvrđeno jesu li potraživanja dospjela te nisu utvrđeni dani kašnjenja u naplati. Nadalje, za potraživanja od korisnika potpora u poljoprivredi nisu prikupljene informacije koje su poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja te nije dano mišljenje o sumnjivim i spornim potraživanjima, kao i nenaplativim te zastarjelim potraživanjima. Popis obveza prema korisnicima potpora u poljoprivredi ne sadrži podatke jesu li obveze dospjele, nisu utvrđeni dani kašnjenja u podmirenju obveza i razlozi kašnjenja. Obveze za kredite i zajmove u iznosu od 30.260.800,32 eura Agencija za plaćanja nije popisala po vjerovnicima u pojedinačnim iznosima.

S obzirom na navedeno, Središnje povjerenstvo za popis nije u posebne popisne liste popisalo po poslovnom partneru stanje potraživanja te utvrdilo je li potraživanje dospjelo i za dospjela potraživanja utvrdilo dane kašnjenja u naplati te prikupilo pisane informacije koje su poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja. Nadalje, u posebnim popisnim listama nije po poslovnom partneru popisano stanje obveza te utvrđeno jesu li obveze dospjele i za dospjele obveze utvrđeni dani kašnjenja i razlozi. Nenaplativa i zastarjela potraživanja te dospjele obveze nisu popisane pojedinačno po poslovnom partneru u posebnim popisnim listama u dijelu koji je popisivala Agencija za plaćanja.

Popis potraživanja od korisnika potpora u poljoprivredi i obveza prema korisnicima potpora u poljoprivredi obavljen je formalno, prijepisom stanja iz analitičkih evidencija.

Odredbom članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., propisano je da se, između ostalog, popis imovine i obveza mora sastaviti na koncu svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance. Popis imovine i obveza obuhvaća i stavke evidentirane u okviru izvanbilančnih zapisa. Podaci o popisu se unose pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste.

Odredbama članaka 221. – 227. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, a koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjuje od 1. siječnja 2025., detaljnije je uređeno obavljanje popisa imovine. Odredbom članka 225. navedenog Pravilnika, između ostalog, propisano je da Izvještaj povjerenstva o obavljenom popisu treba sadržavati mišljenje o sumnjivim i spornim potraživanjima kao i nenaplativim te zastarjelim potraživanjima te prijedlog mjera za otklanjanje nedostataka.

Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza iz prosinca 2015. koju je donio ministar financija određeno je, između ostalog, da je Povjerenstvo za popis obvezno nakon obavljenog popisa sastaviti izvještaj o obavljenom popisu i uz njega priložiti popisne liste. Izvještaj o obavljenom popisu treba sadržavati, između ostalog, mišljenje o sumnjivim i spornim potraživanjima, kao i nenaplativim te zastarjelim potraživanjima.

Državni ured za reviziju nalaže popis imovine i obveza obavljati u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza.

- 4.2. *U vezi s nalogom da se u poslovnim knjigama evidentira i u financijskim izvještajima iskaže vrijednost šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, Ministarstvo u Očitovanju obrazlaže da je, na temelju dopisa Ministarstva financija od 6. prosinca 2022. i održanog sastanka u Ministarstvu financija 20. prosinca 2022., postupilo po preporukama Državnog ureda za reviziju iz 2021. te izmijenilo Zakon o šumama. U Izvještaju o obavljenoj reviziji Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. navedeno je kako zbog nejasnih i nedorečenih propisa, državna imovina koja se odnosi, između ostalog, na šume i šumsko zemljište, stečena na ime duga državi, nije evidentirana u poslovnim knjigama niti iskazana u financijskim izvještajima državnih tijela. Kako je Zakonom o upravljanju državnom imovinom propisano da se zemljišta koja su u naravi šume, livade, pašnjaci i oranice ne smatraju državnom imovinom, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine ista ne evidentira u svojim poslovnim knjigama bez obzira na način njihova stjecanja. Ministarstvo navodi da je člankom 68.a Izmjena i dopuna Zakona o šumama uredilo evidentiranje šuma u svojim poslovnim knjigama na način da je Javni šumoposjednik dužan predmetne evidencije odnosno procijenjenu vrijednost šuma dostavljati Ministarstvu najkasnije do 31. siječnja tekuće godine. Nadalje, Ministarstvo obrazlaže da je 22. siječnja 2025. od Javnog šumoposjednika zaprimilo Procjenu vrijednosti šuma ukupne vrijednosti od 9.848.894.815,00 eura. Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu je u ožujku 2025. Ministarstvu dostavio vrijednost šuma i šumskog zemljišta u iznosu od 38.987.395,28 eura. Ministarstvo ističe da predmetni dokument obuhvaća samo procijenjenu vrijednost šuma, ali ne i šumskog zemljišta te navodi da Ministarstvo odobrava šumskogospodarske planove za šumsko zemljište gdje je Republika Hrvatska upisana kao vlasnik ili vanknjižni vlasnik. S obzirom na to da je Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine ustrojilo registar državne imovine, navodi da bi i Ministarstvo trebalo po istom modelu voditi predmetnu imovinu.*

Nadalje, navodi da bi temelj za evidentiranje vrijednosti šuma u poslovnim knjigama trebali biti podaci o onim česticama šumskog zemljišta na kojima se nalazi šuma, a kod kojih je Republika Hrvatska upisana isključivo kao vlasnik. Nastavno na navedeno zatraženo je mišljenje Ministarstva financija 23. siječnja 2025., međutim do pisanja Očitovanja Ministarstvo nije zaprimilo odgovor. Ministarstvo obrazlaže će od Javnog šumoposjednika zatražiti dostavu vrijednosti šuma za nekretnine kod kojih je Republika Hrvatska upisana isključivo kao vlasnik.

Ministarstvo prihvaća nalog da se u okviru dugotrajne nefinancijske imovine evidentiraju licence s rokom korištenja dužim od jedne godine. Obrazlaže da je u prethodnoj godini Uprava za financijske poslove i javnu nabavu upozoravala nadležne uprave koje su provodile nabavu licenci da ispravno planiraju sredstva u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu kako ne bi dolazilo do neispravnog evidentiranja. Navodi da će se prilikom izrade proračuna za 2026. i projekcija za 2027. i 2028. voditi računa o tome da se sredstva za nabavu licenci ispravno planiraju i evidentiraju.

Ministarstvo prihvaća nalog u vezi s evidentiranjem u glavnoj knjizi potraživanja za akontaciju naknade za općekorisne funkcije šuma. Obrazlaže da će Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije dostaviti podatke o ukupno zaduženim potraživanjima na ime akontacije za općekorisne funkcije šuma iz Konto OKFS programa radi evidentiranja u glavnoj knjizi.

Ministarstvo prihvaća nalog da se zatraži od Ministarstva financija, Porezne uprave popis fizičkih osoba – obveznika plaćanja poreza na dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti te pravnih osoba koje su obveznici plaćanja poreza po tonaži broda, s iskazanim iznosima primitaka odnosno prihoda ostvarenog od obavljanja djelatnosti na koje se primjenjuju odredbe posebnog zakona kojim je uređen porez po tonaži broda, radi obračuna i naplate naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma. Navodi da je Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije dopisom od 24. ožujka 2025. te požurnicom od 24. lipnja 2025. zatražila dostavu podataka od Ministarstva financija te da navedeni podaci nisu zaprimljeni do pisanja ovog Očitovanja.

Ministarstvo prihvaća nalog u vezi s evidentiranjem na računima izvanbilančnih zapisa u glavnoj knjizi te iskazivanjem u financijskim izvještajima i Bilješkama uz financijske izvještaje potencijalnih potraživanja koja na temelju zaključenih ugovora, uz ispunjenje određenih uvjeta, u sljedećim razdobljima mogu postati imovina. Navodi da će se pokrenuti nadogradnja sustava kojom će se otplatni plan, a koji je i sastavni dio ugovora o pravu lova, unijeti u sustav kroz cijelo vrijeme trajanja ugovora. Nadalje, navodi da će se vrijednosti predmetnih potencijalnih potraživanja evidentirati izvanbilančno u skladu s dostavljenim podacima Uprave šumarstva, lovstva i drvne industrije.

Ministarstvo u Očitovanju navodi da Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju prihvaća nalaz u vezi s obavljanjem popisa imovine i obveza. Obrazlaže da je, u cilju zadovoljavanja potreba kod pripreme popisa imovine, Agencija s vanjskim izvođačem pripremila funkcionalnu specifikaciju kojom će se osigurati izvještaj o stanju potraživanja s iskazanim nedospjelim potraživanjima te dospjelim potraživanjima s rokom prije jedne, dvije i preko dvije godine. Nadalje, navodi da bi se novi izvještaj pripremio kod popisa imovine za 2025. Također, obrazlaže da će se kod pripreme izvještaja uz popis imovine pripremiti detaljnije obrazloženje o postupcima s potraživanjima.

Osim toga, Ministarstvo ističe da se nakon isteka roka za povrat duga korisnicima šalju opomene za dospelja dugovanja. Također, kod pripreme svake novoodobrene isplate sustav kontrolira knjigu dužnika i rade se kompenzacije odobrenih prava s dospjelim potraživanjima. Ako korisnik nema zahtjeva i ne vraća dugovanja, pokreću se ovrhe. Nadalje, navodi da Agencija za plaćanja putem INSOLV-INFO-a prati postupke vezane za predstečaj i stečaj za sve dužnike – pravne osobe evidentirane u Knjizi dužnika te ako se objavljuje stečaj, Agencija za plaćanja prijavljuje se u stečajnu masu. Za dugove pravnih osoba koje su brisane u sudskom registru, povjerenstvo u Agenciji za plaćanja priprema prijedlog za otpis potraživanja koji se dostavlja Ministarstvu. Nakon prihvatanja prijedloga, potraživanja se isknjižavaju. Za jedan dio potraživanja na temelju inspekcijskih rješenja Ministarstva u tijeku su postupci koje Općinsko državno odvjetništvo vodi pred sudovima, a kojima se pokušavaju naplatiti potraživanja.

U vezi s iskazivanjem dospjelih i nedospjelih obveza, Ministarstvo ističe da se odobravanja isplata prema korisnicima potpora u poljoprivredi provode temeljem zakonski propisanih vremenskih rokova. U skladu s odredbama članka 246. Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2024. godinu, isplata odobrenih sredstava korisniku provodi se sukladno članku 75. Uredbe 1306/2013 i članku 44. Uredbe 2021/2116.

5. Prihodi

- 5.1. Prihodi od imovine ostvareni su u iznosu od 2.150.610,26 eura, a odnose se na prihode od zakupa prava lova/lovozakupnine u iznosu od 1.775.615,47 eura te prihode od naknada za koncesije za pravo lova na državnim otvorenim lovištima u iznosu od 374.994,79 eura.

Prema odredbama Zakona o lovstvu, zakup prava lova i koncesiju prava lova na državnim otvorenim lovištima ostvaruju fizičke i pravne osobe registrirane za obavljanje lova na području Republike Hrvatske.

Za davanje u zakup prava lova na državnom lovištu provodi se javni natječaj te s najpovoljnijim ponuditeljem zaključuje ugovor o zakupu prava lova na državnom otvorenom lovištu. U razdoblju od travnja 2014. do 30. srpnja 2024. s lovozakupnicima su zaključena 192 ugovora o zakupu kojima je ugovoreno plaćanje godišnje naknade za pravo lova za lovnu godinu, odnosno zakupnine za lovnu godinu u ukupnom iznosu od 1.784.879,82 eura. Ugovorom o zakupu, između ostalog, uređen je početak i trajanje ugovora o zakupu prava lova te rok, način i uvjeti plaćanja godišnje naknade za pravo lova. Pravo lova za lovnu godinu ugovarano je za razdoblje od 1. travnja tekuće godine do 31. ožujka sljedeće godine. Lovozakupnik je dužan do 1. ožujka platiti 50,0 % iznosa godišnje naknade za pravo lova za iduću lovnu godinu, a preostali iznos naknade za pravo lova zaključno do 30. rujna tekuće godine.

Odredbom članka 26., stavka 1. Zakona o lovstvu propisano je da se zakup prava lova može višekratno produljiti najranije u zadnjoj lovnoj godini, na razdoblje od idućih deset godina, lovozakupniku koji uredno provodi te ispunjava mjere i radnje propisane ugovorom o zakupu prava lova. Tako su lovozakupnici koji su se pridržavali svih ugovornih obveza po ranije zaključenim ugovorima o zakupu ostvarili uvjete za produljenje zakupa prava lova na narednih deset godina. S lovozakupnicima kojima je na temelju ranije zaključenih ugovora istekao rok za zakup prava lova u 2024., zaključeni su novi ugovori o zakupu prava lova na državnim otvorenim lovištima na narednih deset lovni godina uz plaćanje fiksne godišnje naknade za lovnu godinu po istim uvjetima kao u ranije zaključenim ugovorima o zakupu.

U razdoblju od 1995. do 2013., Ministarstvo je s koncesionarima zaključilo 71 ugovor o koncesiji prava lova na državnim otvorenim lovištima na rok od 30 godina. Po navedenim ugovorima plaćene su godišnje koncesijske naknade za lovnu godinu u ukupnom iznosu od 743.820,77 eura. Navedenim ugovorima, između ostalog, uređen je početak i trajanje ugovora o koncesiji te rok, način i uvjeti plaćanja (fiksne) godišnje naknade za koncesiju. Ugovorena fiksna godišnja koncesijska naknada plaća se dva puta godišnje u rokovima utvrđenim za plaćanje naknade za pravo lova. Ugovorima o koncesiji predviđeno je da ako se površina lovišta smanji više od 20,0 %, koncesionar ima pravo na proporcionalno smanjenje ugovorene godišnje naknade ako se lovište ne ukine.

Odredbama članka 57., stavaka 4., 5. i 6. Zakona o koncesijama (Narodne novine 69/17 i 107/20) propisano je da se ugovorom o koncesiji može odrediti promjena visine i/ili načina izračuna i plaćanja naknade za koncesiju u određenom razdoblju, za vrijeme trajanja ugovora o koncesiji, u skladu s dokumentacijom za nadmetanje i odlukom o davanju koncesije. Promjene naknade za koncesiju moguće su temeljem: indeksacije vezane uz promjenu tečaja kune i eura u odnosu na fluktuaciju tečaja; indeksa potrošačkih cijena, odnosno izmjena posebnog propisa u dijelu kojim se uređuje visina i način plaćanja naknade za koncesiju te gospodarskih okolnosti koje značajno utječu na ravnotežu odnosa naknade za koncesiju i procijenjene vrijednosti koncesije koja je bila temelj sklapanja ugovora o koncesiji. Promjena naknade za koncesiju utvrđuje se ugovorom o koncesiji i posebnim zakonima, a vrši se ovisno o nastanku okolnosti i/ili periodično u za to određenim vremenskim razdobljima ovisno u uvjetima fluktuacije tečaja ili promjena potrošačkih cijena. Prijelaznim i završnim odredbama navedenog Zakona propisano je da će se postupci davanja koncesija koji su započeli prije stupanja na snagu ovoga Zakona te sudski ili drugi postupci koji se vode vezano za te koncesije, dovršiti prema odredbama propisa koji su bili na snazi u vrijeme njihova pokretanja.

S obzirom na to da su pojedini ugovori o koncesiji zaključeni u 1995., a koncesija prava lova dana je na 30 lovnih godina, kod izrade planskih dokumenata za davanje koncesije u narednom razdoblju nužno je uzeti u obzir trajanje koncesije i inflatorna kretanja koja kod duljeg trajanja koncesije mogu bitno utjecati na vrijednost naknade za koncesiju.

S obzirom na višegodišnje trajanje ugovora o zakupu prava lova i ugovora o koncesiji na državnom otvorenom lovištu te ugovorene fiksne godišnje naknade u prijašnjim godinama, Državni ured za reviziju preporučuje preispitati način ugovaranja primjerene naknade za zakup odnosno naknade za koncesiju kod zaključivanja novih ugovora, uzimajući u obzir inflatorna kretanja i druge okolnosti koje imaju utjecaj na visinu i/ili način izračuna i plaćanje naknade u određenom razdoblju za vrijeme trajanja ugovora.

- 5.2. *Ministarstvo prihvaća preporuku u vezi s preispitivanjem načina ugovaranja primjerene naknade za zakup prava lova odnosno naknade za koncesiju na državnom otvorenom lovištu kod zaključivanja novih ugovora. Obrazlaže da će se u Izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu koje su u tijeku ugraditi odredba kojom se za ugovore koji se višekratno produljuju i za one koji imaju dugogodišnje trajanje (koncesija), iznos godišnje naknade uskladi sa stanjem na tržištu.*

6. Rashodi

- 6.1. Ukupni rashodi ostvareni su u 2024. u iznosu od 1.032.786.161,95 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na rashode za subvencije u iznosu od 665.942.683,46 eura, ostale rashode u iznosu od 211.863.041,41 euro te rashode za pomoći dane u inozemstvu i unutar općeg proračuna u iznosu od 69.580.425,24 eura. U okviru rashoda za subvencije, ostalih rashoda i pomoći, vrijednosno značajniji su rashodi za izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima u iznosu od 387.882.740,58 eura, mjere ruralnog razvoja u iznosu od 303.301.965,58 eura te rashodi za provedbu Programa za ribarstvo i akvakulturu u iznosu od 81.130.703,23 eura.

Zakonom o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (Narodne novine 30/09 i 56/13) propisano je da je djelatnost Agencije za plaćanje operativna provedba mjera tržišne i strukturne potpore u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, provođenje programa međunarodne potpore, plaćanje i nadzor provedbe programa i mjera te provođenje kontrole na terenu.

Pravilnikom o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2024. godinu propisano je da je Agencija za plaćanja provedbeno tijelo za provedbu mjera i intervencija proizvodno nevezanih izravnih plaćanja i proizvodno vezanih izravnih plaćanja iz Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027., IAKS mjera ruralnog razvoja i mjera državne potpore za iznimno osjetljive sektore iz Programa državne potpore za iznimno osjetljive sektore u poljoprivredi za 2024. godinu.

Izravna plaćanja u poljoprivredi predstavljaju godišnju potporu dohotku koja se dodjeljuje aktivnim poljoprivrednicima za obavljanje poljoprivredne aktivnosti na poljoprivrednom gospodarstvu. Dodjeljuju se za proizvodnju, uzgoj ili sadnju poljoprivrednih proizvoda, za uzgoj ili držanje stoke, kao i za održavanje poljoprivredne površine u stanju pogodnom za pašu ili uzgoj. Da bi ostvarili izravna plaćanja, poljoprivrednici koji obavljaju poljoprivrednu aktivnost trebaju biti aktivni poljoprivrednici, poljoprivredno zemljište koje je predmet izravnih plaćanja mora biti upisano u ARKOD sustav, a sva stoka evidentirana u Jedinostvenom registru domaćih životinja (JRDŽ). Upis poljoprivrednog zemljišta u ARKOD provodi se u podružnicama Agencije za plaćanja na temelju izjave poljoprivrednika o korištenju poljoprivrednog zemljišta uz dokaze o vlasništvu ili posjedu zemljišta te pomoću podataka iz Upisnika poljoprivrednika i fotointerpretacije površine poljoprivrednog zemljišta. Dokazi o vlasništvu ili posjedu su: izvadak iz zemljišnih knjiga; izvadak iz katastra; ovjereni ugovori o zakupu, prodaji, korištenju poljoprivrednog zemljišta izravnom pogodbom, privremenom korištenju, koncesiji, plodouživanju, osnivanju prava služnosti na šumi i/ili šumskom zemljištu, darovanju; pravomoćna sudska presuda/odluka/nagodba i drugo. Osnovna jedinica upisa u ARKOD sustav je ARKOD parcela s površinom jednakom ili većom od 0,05 ha.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, za izravna plaćanja u poljoprivredi u 2024. je korisnicima potpora isplaćeno 387.724.886,66 eura, od čega je za intervencije u okviru Strateškog plana isplaćeno 372.430.039,77 eura, državne potpore u iznimno osjetljivim sektorima 14.330.052,71 euro te za Program izravnih plaćanja ZPP-a u iznosu od 964.794,18 eura.

Godišnja financijska omotnica za izravna plaćanja iz Strateškog plana u razdoblju od 2023. do 2027. iznosi 374.770.237,00 eura i u cijelosti se financira iz EPJF-a.

Poljoprivrednici i drugi korisnici izravnih plaćanja iz Strateškog plana za proizvodnu 2023., IAKS mjere ruralnog razvoja iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. kojima višegodišnja obveza nije završena (Mjera 10 – Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene i Mjera 11 – Ekološki uzgoj) te mjere državne potpore za iznimno osjetljive sektore su radi ostvarenja prava na potporu bili dužni dostaviti Agenciji za plaćanja jedinstven zahtjev za potporu putem AGRONET-a (zaštićena mrežna aplikacija Agencije za plaćanja namijenjena korisniku koja se koristi za pregled baza podataka, elektroničko popunjavanje i/ili podnošenje zahtjeva te preuzimanje odluka u vezi s provedbom mjera poljoprivredne politike). Navedeni zahtjev se podnosi za proizvodnu godinu koja obuhvaća razdoblje od 15. kolovoza prethodne godine do 1. listopada tekuće godine. Svaki korisnik potpora po jedinici površine za prihvatljivi hektar ili domaćoj životinji unutar izravnih plaćanja, klimatsko okolišnih intervencija ili sektorskih intervencija, obveznik je pridržavanja pravila uvjetovanosti kako bi ostvario potpore u punom iznosu. Administrativnu kontrolu, provjeru sustavom za nadzor površina (monitoring) i kontrolu na terenu uvjetovanosti kod obveznika provodi Agencija za plaćanja. Monitoring je postupak redovitog i sustavnog promatranja, praćenja i procjene poljoprivrednih djelatnosti i praksi na poljoprivrednim površinama na temelju podataka dobivenih putem satelita Sentinel u okviru programa Copernicus i drugih jednakovrijednih podataka. Monitoringom su obuhvaćeni svi uvjeti za sve intervencije povezane s površinom koji se njime mogu nadzirati.

U 2024. je korisnicima izravnih plaćanja za intervencije iz Strateškog plana isplaćeno 372.430.039,77 eura ili 99,4 % godišnje financijske omotnice, od čega je za proizvodnu 2024. isplaćen predujam u iznosu od 211.678.549,54 eura, a za proizvodnu 2023. isplaćene su potpore za izravna plaćanja u iznosu od 160.751.490,23 eura.

Odredbama članka 21.a Zakona o poljoprivredi propisano je da Agencija za plaćanja za svakog korisnika izravne potpore donosi odluku o visini iznosa prava na potporu za godinu za koju je podnesen jedinstveni zahtjev. Navedena odluka donosi se u roku od 60 dana od krajnjeg roka za isplatu potpora korisnicima propisanog odredbama članka 75., stavka 1. Uredbe (EU) 1306/2013 i članka 44., stavka 2. Uredbe (EU) 2021/2116 kojima je utvrđeno da se plaćanja za proizvodnu godinu izvršavaju najranije 1. prosinca, a najkasnije 30. lipnja sljedeće kalendarske godine. Na navedene odluke korisnici izravne potpore mogu izjaviti žalbe Ministarstvu putem Agencije za plaćanja, u skladu s člankom 15. ovoga Zakona. Dostava odluka korisnicima izravnih plaćanja i IAKS mjera ruralnog razvoja obavlja se putem AGRONET-a, a korisnik je obavezan preuzeti odluku odnosno rješenje u roku od pet dana od dana postavljanja odluke odnosno rješenja na AGRONET.

S donošenjem i dostavom odluka o ostvarivanju prava na potporu za 2023. za sve potpore u okviru izravnih plaćanja i IAKS mjera ruralnog razvoja propisanih Pravilnikom o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2023. započelo se koncem siječnja 2025.

Državni ured za reviziju preporučuje poduzeti aktivnosti kako bi se u suradnji s Agencijom za plaćanja pronašao način da se odluke o ostvarivanju prava na potporu za sve intervencije u okviru izravnih plaćanja donose u roku propisanom odredbama Zakona o poljoprivredi.

Koncem 2024. u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava upisno je 161 228 poljoprivrednih gospodarstava, od čega status obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva ima 118 860 ili 73,7 % ukupno upisanih poljoprivrednih gospodarstava. Prema evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta na području Republike Hrvatske, u ARKOD sustav upisano je zemljište površine 1 157 898,54 ha, od čega je 865 975,15 ha u privatnom vlasništvu, a 291 923,39 ha u državnom vlasništvu. Vrijednosno značajnije površine odnose se na oranice 843 542,00 ha, livade 104 259,13 ha te krške pašnjake 100 634,71 ha.

Odredbama članka 8. Pravilnika o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta propisano je da se upis poljoprivrednog zemljišta u ARKOD provodi na temelju izjave poljoprivrednika o korištenju poljoprivrednog zemljišta uz dokaze o vlasništvu ili posjedu zemljišta te pomoću podataka iz Upisnika poljoprivrednika i fotointerpretacije površine poljoprivrednog zemljišta na digitalnoj ortofoto karti. Dokazi o vlasništvu ili posjedu su: izvadak iz zemljišnih knjiga, izvadak iz katastra, ovjereni ugovori o zakupu, dugogodišnjem zakupu, davanju na korištenje izravnom pogodbom, privremenom korištenju, prodaji, koncesiji ili plodouživanju, služnosti šumskog zemljišta ili darovanju, pravomoćna sudska odluka, drugo pravomoćno rješenje nadležnog tijela i drugo. Za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske za koje su istekli ugovori o zakupu, koncesiji, dugogodišnjem zakupu ili nekom drugom obliku raspolaganja sklopljenim na temelju provedenog javnog natječaja i mirnog posjeda, poljoprivredniku potvrdu o korištenju poljoprivrednog zemljišta izdaje jedinica lokalne samouprave. Navedena potvrda o korištenju poljoprivrednog zemljišta koristi se kao dokaz za upis poljoprivrednog zemljišta u ARKOD u podružnicama Agencije za plaćanja.

U ARKOD sustavu, koji vodi Agencija za plaćanja te služi za izradu analiza i podloga za donošenje odluka u procesu kreiranja i provedbe poljoprivredne politike i ruralnog razvoja, nisu javno dostupni podaci po statusu korištenja i korisnicima katastarskih čestica u vlasništvu Republike Hrvatske.

S obzirom na značaj ARKOD sustava za proces kreiranja i provedbe poljoprivredne politike i ruralnog razvoja, Državni ured za reviziju preporučuje, u suradnji s Agencijom za plaćanja, poduzeti aktivnosti za proširenje funkcija ARKOD sustava, kako bi podaci o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske po statusu korištenja i korisnicima bili javno dostupni.

U okviru rashoda za subvencije iskazane su subvencije kreditnim i ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru u iznosu od 4.000.000,00 eura, a odnose se na sredstva isplaćena za provedbu Programa potpore male vrijednosti za osiguranje likvidnosti poduzetnika u djelatnostima prerade drva i proizvodnje namještaja u Republici Hrvatskoj.

Ministarstvo je u travnju 2024. donijelo Program potpore male vrijednosti za osiguranje likvidnosti poduzetnika u djelatnostima prerade drva i proizvodnje namještaja u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: Program). Predmet Programa je dodjela potpora male vrijednosti poduzetnicima za subvenciju kamatne stope po kreditima i sufinanciranje premije osiguranja po policama osiguranja kredita u okviru HBOR-ovog Programa Obrtna sredstva – Mjera za poduzetnike u djelatnostima prerade drva i proizvodnje namještaja, u ukupnom iznosu od 3.000.000,00 eura. Cilj mjere je rješavanje problema nelikvidnosti i umanjivanja financijske štete u poslovanju poduzetnika čija je poslovna aktivnost smanjena uslijed tržišnih poremećaja.

Korisnici potpore su mali, srednji i veliki poduzetnici (isključivo trgovačka društva i obrti) registrirane djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. (Narodne novine 58/07) u područjima: Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala (C16) te Proizvodnja namještaja (C31) sa sjedištem i vlastitom proizvodnjom u Republici Hrvatskoj, koji su u zadnjoj poslovnoj godini za koju su dostupna službena financijska izvješća pozitivno poslovali te oni koji su zapali u privremene teškoće uslijed tržišnih poremećaja.

Programom je određeno da se potpore mogu dodjeljivati u razdoblju od travnja 2024. do 1. kolovoza 2024. ili do iskorištenja sredstava.

Izmjenama Programa iz srpnja i kolovoza 2024. povećan je ukupan iznos sredstava namijenjenih za dodjelu potpora na 4.000.000,00 eura te produžen rok za dodjelu potpora do 31. prosinca 2024.

U travnju 2024. Ministarstvo je zaključilo Sporazum o poslovnoj suradnji na provedbi mjera osiguravanja likvidnosti poduzetnicima u preradi drva i proizvodnji namještaja (dalje u tekstu: Sporazum) s HBOR-om, kojim su uređena međusobna prava i obveze u provedbi financiranja poduzetnika u preradi drva i proizvodnji namještaja kroz poticajne kredite HBOR-a. Dodaci Sporazuma zaključeni su u travnju i rujnu 2024.

Sporazumom je utvrđeno da će HBOR financiranje provoditi putem Programa Obrtna sredstva – Mjera za poduzetnike u djelatnostima prerade drva i proizvodnje namještaja. Financiranje Ministarstva obuhvaća potpore poduzetnicima za subvenciju kamatne stope po kreditima i sufinanciranje premija osiguranja po policama osiguranja kredita koje je izdao HBOR kao osiguratelj u ime i za račun Republike Hrvatske. Krediti uz subvencioniranu kamatnu stopu i uz sufinanciranje premije osiguranja koje će HBOR odobravati namijenjeni su rješavanju problema nelikvidnosti i umanjivanju financijske štete u poslovanju poduzetnika čija je poslovna aktivnost smanjena uslijed tržišnih poremećaja, a što podrazumijeva financiranje plaća, režijskih troškova i ostalih osnovnih troškova poslovanja (tzv. hladni pogon); nabava sirovine, repromaterijala, poluproizvoda, sitnog inventara i podmirenje; obveza prema dobavljačima i ostalih troškova tekućeg poslovanja, osim kreditnih te obveza prema poslovnim bankama i drugim financijskim institucijama i PDV-a.

Sporazumom je, između ostalog, utvrđeno da će HBOR Ministarstvu redovito dostavljati kvartalna izvješća o iskorištenim sredstvima i stanju sredstava za subvencioniranje kamatne stope i sufinanciranje premije osiguranja po policama osiguranja kredita. HBOR je ovlašten koristiti dodijeljena sredstva do iznosa neutrošenih i nerezerviranih sredstava, uzimajući u obzir iznose potrebne za subvencioniranje kamate za cijelo vrijeme trajanja kredita i sufinanciranje premije osiguranja po policama osiguranja kredita. U slučaju da HBOR ne iskoristi sva uplaćena sredstva za subvencioniranje kamatne stope i sufinanciranje premije osiguranja po policama osiguranja kredita, razliku od iznosa iskorištenih sredstava do iznosa ukupnih sredstava vratit će u korist računa Državnog proračuna. Rok za povrat je 15 dana od zadnjeg dostavljenog kvartalnog izvještaja o iskorištenim sredstvima i stanju sredstava.

Ministarstvo je HBOR-u u travnju 2024. uplatilo sredstva za subvenciju kamatne stope po kreditima i za sufinanciranje premije osiguranja po policama osiguranja kredita u ukupnom iznosu od 4.000.000,00 eura.

Prema izvješću HBOR-a od 31. siječnja 2025. o iskorištenim sredstvima na temelju Sporazuma, sa stanjem na 31. prosinca 2024., HBOR je odobrio 34 kredita u iznosu od 17.251.000,00 eura. Za navedene kredite odobrene su subvencije kamatne stope i premija po policama osiguranja kredita poduzetnicima u djelatnostima prerade drva i proizvodnje namještaja u iznosu od 1.533.184,65 eura.

Ministarstvo do vremena obavljanja revizije (lipanj 2025.) nije evidentiralo u poslovnim knjigama potraživanja za neutrošena sredstva isplaćena HBOR-u za subvenciju kamatne stope po kreditima i za sufinanciranje premije osiguranja po policama osiguranja kredita poduzetnicima u djelatnostima prerade drva i proizvodnje namještaja u Republici Hrvatskoj u iznosu od 2.466.815,35 eura. Nadalje, HBOR do vremena obavljanja revizije (lipanj 2025.) nije vratio navedena neutrošena sredstva na račun Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju preporučuje zatražiti povrat neiskorištenih sredstava od HBOR-a na račun Državnog proračuna Republike Hrvatske, u skladu sa Sporazumom o poslovnoj suradnji na provedbi mjera osiguravanja likvidnosti poduzetnicima u preradi drva i proizvodnji namještaja.

- 6.2. *U vezi s preporukom da se poduzmu aktivnosti kako bi se u suradnji s Agencijom za plaćanja pronašao način da se odluke o ostvarivanju prava na potporu za sve intervencije u okviru izravnih plaćanja donose u roku propisanom odredbama Zakona o poljoprivredi, Ministarstvo u Očitovanju obrazlaže da su poduzete aktivnosti koje uključuju pripremu IT sustava za objavu Odluka o ostvarenom pravu za 2023. godinu, koja je napravljena do 31. siječnja 2025. godine i Odluke su objavljene te prilagodbu IT sustava za objavu Odluka o ostvarenom pravu za 2024. godinu, koja je završena te će objava Odluka biti u zakonskom roku sukladno članku 21.a Zakona.*
- Nadalje, Ministarstvo navodi da poljoprivrednici i drugi korisnici izravnih plaćanja iz Strateškog plana 2023. – 2027. za proizvodnu 2023., IAKS mjere ruralnog razvoja iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. kojima višegodišnja obveza nije završena (Mjera 10 – Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene i Mjera 11 – Ekološki uzgoj) te mjere državne potpore za iznimno osjetljive sektore popunjavaju jedinstveni zahtjev elektroničkim putem i dostavljaju jedinstveni zahtjev u podružnice Agencije za plaćanja u propisanim rokovima. U skladu s odredbama članka 10., stavaka 1. i 2. Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2023. godinu (dalje u tekstu: Pravilnik), Jedinstveni zahtjev za 2023. godinu podnosi se u razdoblju od 6. ožujka do 31. svibnja 2023., a iznimno od stavka 1. istog članka zahtjevi se mogu podnositi i u roku za zakašnjele zahtjeve do 26. lipnja 2023. Nadalje, prema članku 11., stavku 1. Pravilnika, izmjene i odustajanje od jedinstvenog zahtjeva vrše se najkasnije 15 kalendarskih dana prije datuma isplate prvog obroka ili predujma predmetnog jedinstvenog zahtjeva, ako je Monitoringom ili administrativnim provjerama moguće utvrditi ispunjavanje uvjeta prihvatljivosti. Ministarstvo navodi da je za proizvodnu 2023. objava Odluka o ostvarivanju prava iznimno kasnila zbog novog Strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike 2023. – 2027. budući da je zbog sveobuhvatnih izmjena koje je uzrokovala promjena pravne osnove za razdoblje 2023. – 2027. i velikog broja novih intervencija kasnio razvoj novog IT sustava, uključujući i IT modul za Odluke o ostvarivanju prava. Nadalje, obrazlaže da je odredbama članka 243. Pravilnika propisano da nakon obračuna visine potpore Agencija za plaćanja za svakog korisnika donosi Odluku o visini iznosa prava na potporu za godinu za koju je podnesen Jedinstveni zahtjev (dalje u tekstu: odluka o ostvarivanju prava na potporu), u skladu s člankom 21.a Zakona.*

Ako se promijene okolnosti koje utječu na izračun potpore, Agencija za plaćanja može donijeti novu odluku o ostvarivanju prava na potporu. U spomenutom slučaju ranije donesena odluka o ostvarivanju prava na potporu smatra se ukinutom. Agencija za plaćanja odluku iz stavka 1. i 2. ovoga članka dostavlja korisniku putem AGRONET-a. Agencija za plaćanja je 31. siječnja 2025. objavila putem stranica apprrr.hr da započinje dostava Odluka za 2023. putem mrežne aplikacije AGRONET s detaljnim uputama kako preuzeti Odluku o ostvarivanju prava. Na temelju gore navedenog, Agencija za plaćanja je donijela svim korisnicima Odluke i dostavila u njihov osobni pretinac na zaštićenu mrežnu aplikaciju – AGRONET, kojem korisnik pristupa koristeći korisničko ime i zaporku koju je korisniku dodijelila Agencija za plaćanja. Sukladno članku 15., stavku 3. Zakona, korisnik je obavezan preuzeti odluku odnosno rješenje najkasnije u roku od pet dana od dana postavljanja odluke odnosno rješenja na AGRONET i zaprimanja obavijesti putem elektroničke pošte ili putem obavijesti na mrežnoj stranici Agencije za plaćanja o postavljanju odluka na AGRONET. Nadalje, sukladno članku 15., stavku 4. Zakona dostava odluke smatra se obavljenom u trenutku zapisa na AGRONET-u kada je korisnik preuzeo odluku odnosno rješenje. Ako korisnik ne preuzme odluku odnosno rješenje s AGRONET-a u roku od pet dana od dana postavljanja na AGRONET, dostava se smatra obavljenom istekom roka od pet dana od dana kada je odluka odnosno rješenje postavljeno na AGRONET.

Ministarstvo navodi da je predmetni IT modul za Odluke o ostvarenom pravu u kojima se ujedno informira korisnika o njegovim pravima i financijskim posljedicama za intervencije/mjere uključujući i kršenja pravila za uvjetovanost i kršenja pravila višegodišnje obveze za IAKS mjere ruralnog razvoja uspostavljen i funkcionira u godini podnošenja zahtjeva 2024. i 2025. te da su svi predmetni korisnici primili informacije i financijske odluke kojima ih se obavještava o financijskim posljedicama nesukladnosti utvrđenih za godinu zahtjeva 2023., a u tijeku je objava Odluka za 2024. te će iste biti objavljene u propisanom roku iz članka 21. Zakona, odnosno do kraja kolovoza 2025.

U vezi s preporukom da se u suradnji s Agencijom za plaćanja poduzmu aktivnosti za proširenje funkcija ARKOD sustava, kako bi podaci o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske po statusu korištenja i korisnicima bili javno dostupni, Ministarstvo u Očitovanju navodi da djelomično prihvaća preporuku. Obrazlaže da struktura podataka koje vodi Agencija za plaćanja i činjenica da se podaci ne prikazuju po česticama, već prema ucrtanim poligonima, nije podudaran s podacima koje vodi Ministarstvo za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske koje se vodi na nivou katastarske čestice. Ministarstvo navodi da će pokrenuti postupak nadogradnje sustava eZakup na način da bude dostupan javnosti u dijelu prikaza čestica i po statusu korištenja i korisnicima.

Ministarstvo prihvaća preporuku u vezi s povratom neiskorištenih sredstava od HBOR-a na račun Državnog proračuna Republike Hrvatske. Navodi da je zatražilo povrat sredstava od HBOR-a 14. srpnja 2025.

- 6.3. S obzirom na to da Ministarstvo djelomično prihvaća preporuku u vezi s poduzimanjem aktivnosti za proširenje funkcija ARKOD sustava, napominje se da Državni ured za reviziju ne osporava navode Ministarstva u vezi s postupkom nadogradnje sustava eZakup. Međutim, ostaje pri danoj preporuci kako bi se unaprijedile funkcije ARKOD sustava na način da podaci o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske po statusu korištenja i korisnicima budu javno dostupni, s ciljem povećanja transparentnosti korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske.

7. Imovina

7.1. Imovina su resursi koje kontrolira proračun odnosno proračunski korisnici kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti.

– Središnji registar državne imovine

U poslovnim knjigama Ministarstva evidentirane su koncem 2024. nekretnine na adresi Planinska ulica 2a i 2b u iznosu od 7.279.318,72 eura, uredski prostor na adresi Ilica 101 u iznosu od 392.896,18 eura, sajamski prostor u Gudovcu u iznosu od 195.179,36 eura te tri poljoprivredna zemljišta u ukupnom iznosu od 4.962,53 eura. U Središnji registar državne imovine, pod korisničkom oznakom Ministarstva, uneseni su podaci za 172 nekretnine. Revizijom je utvrđeno da su za sve nekretnine uneseni nepotpuni podaci o adresi nekretnine, zemljišnoknjižnom stanju i katastarskom stanju nekretnine. Podaci o nazivu nekretnine, pojavnom obliku, vrsti imovine i površini nekretnina nisu uneseni. Najvećim dijelom u Središnji registar državne imovine uneseni su podaci o nekretninama koje nisu u vlasništvu Ministarstva niti Ministarstvo raspolaže odnosno upravlja navedenim nekretninama.

Središnji registar predstavlja sveobuhvatnu i cjelovitu, metodološki standardiziranu i kontinuirano ažuriranu evidenciju državne imovine. Odredbama članka 4. Zakona o Središnjem registru državne imovine (Narodne novine 112/18) propisano je, između ostalog, da su proračunski korisnici obveznici dostave i unosa podataka u središnji registar državne imovine. Obveznici su dužni dostaviti i unijeti podatke o pojavnim oblicima državne imovine kojom upravljaju ili raspolažu u Središnji registar. Podatke vezane uz promjene u vlasništvu i drugim stvarnim pravima svih pojava oblika državne imovine, kao i podatke o ispravama na temelju kojih je promjena izvršena, obveznici su dužni dostaviti u Središnji registar bez odgode, a najkasnije u roku od 60 dana od izvršene promjene.

Uredbom o Središnjem registru državne imovine (Narodne novine 3/20) propisano je da Središnji registar sadrži evidenciju o državnoj imovini na temelju podataka koje dostavljaju obveznici dostave i unosa podataka, a sastoji se od evidencije nekretnina, financijske imovine, pokretnina, prava i obveza i drugih pojava oblika imovine. Pravilnikom o tehničkoj strukturi podataka i načinu upravljanja Središnjim registrom (Narodne novine 37/24) uređeni su, između ostalog, elementi evidencije državne imovine koja se unosi u Središnji registar državne imovine, način upravljanja Središnjim registrom državne imovine te specifikacija formata za razmjenu podataka. Evidencija nekretnina sastoji se od, između ostalog, opisa nekretnine, adrese nekretnine, vlasnika nekretnine, zemljišnoknjižnog stanja, katastarskog stanja, svrhe korištenja nekretnine, financijske vrijednosti, procjene nekretnine. Evidencija financijske imovine sastoji se od pregleda i pretraživanja vrijednosnih papira, pregleda i pretraživanja poslovnih udjela te pružanja podataka o financijskoj imovini. Evidencija Pokretnina sastoji se od Registara vozila, Registra plovila, Registra zrakoplova, Registra umjetnina i Registra ostalih pokretnina. Obveznici dostave i unosa podataka u Središnji registar dužni su postupati u skladu s utvrđenim mogućnostima programskog rješenja za unos, ažuriranje, verifikaciju, održavanje podataka i njihovu dostavu. Navedeno podrazumijeva redovito ažuriranje podataka u skladu s odredbama Zakona o Središnjem registru državne imovine, korištenje propisanih formata za unos podataka i provjeru točnosti unesenih podataka.

Prema obrazloženju odgovorne osobe Ministarstva iz Sektora za pravne poslove i uredsko poslovanje, podaci o imovini Ministarstva do konca 2024. nisu se unosili niti ažurirali u Središnjem registru državne imovine te Ministarstvo nema informacije kada su uneseni podaci o 172 nekretnine pod korisničkom oznakom Ministarstva. Ministarstvo tijekom 2024. nije poduzelo aktivnosti u cilju unosa ispravnih podataka u Središnji registar državne imovine. U 2025. Ministarstvo je započelo s uspostavljanjem organizacijske strukture s formalnom raspodjelom zadaća, ovlasti i odgovornosti kojom se osigurava primjerena komunikacija sa Središnjim registrom državne imovine.

Državni ured za reviziju nalaže u Središnji registar državne imovine unositi cjelovite i ažurirane podatke o svim elementima evidencije državne imovine, u skladu s odredbama Pravilnika o tehničkoj strukturi podataka i načinu upravljanja Središnjim registrom državne imovine.

– Evidencija korištenja službenih vozila

Ministarstvo je u studenome 2021. donijelo Pravilnik o korištenju automobila u službene svrhe, kojim je uređeno pravo na korištenje, uvjeti i način korištenja te održavanja službenih automobila Ministarstva, odgovornost za korištenje službenih automobila, kao i pravo na korištenje privatnih automobila u službene svrhe. Ministarstvo je koncem 2024. raspolagalo 61 vozilom.

Odredbama članka 17. navedenog Pravilnika propisano je, između ostalog, da je korisnik automobila dužan prilikom korištenja službenog automobila ispuniti sve potrebne podatke u putnom radnom listu (datum korištenja službenog automobila, ime i prezime korisnika automobila, pravac kretanja automobila, vrijeme korištenja, početno i završno stanje brojila kilometara službenog automobila, ukupan broj prijeđenih kilometara, podaci o gorivu i potrošnji, potpis vozača), kao i opis svrhe putovanja. Prilikom vraćanja službenog automobila, korisnik automobila dužan je službeniku ustrojstvene jedinice nadležne za vozni park u Glavnom tajništvu predati ispunjeni putni radni list.

U pojedinim slučajevima putni radni listovi za korištenje vozila u 2024. nisu ispunjeni te dostavljeni službeniku ustrojstvene jedinice nadležne za vozni park.

Državni ured za reviziju nalaže ispunjavati putni radni list pri korištenju službenog vozila, u skladu s odredbama Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila.

- 7.2. *Ministarstvo u Očitovanju navodi da prihvaća nalog u vezi s unošenjem cjelovitih i ažuriranih podataka o svim elementima evidencije državne imovine u Središnji registar državne imovine. Obrazlaže da je započelo s uspostavljanjem organizacijske strukture s formalnom raspodjelom zadaća, ovlasti i odgovornosti kojom se osigurava primjerena komunikacija sa Središnjim registrom državne imovine, nakon čega će se moći prekontrolirati uneseni podaci u Središnjem registru te unijeti ispravni podaci u isti.*

Također, Ministarstvo prihvaća nalog u vezi s ispunjavanjem putnih radnih listova pri korištenju službenog vozila te navodi da će voditi računa da se putni radni list pri korištenju službenog vozila ispunjava u skladu s odredbama Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Ministarstva za 2020., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja. Revizijom za 2024. provjereno je je li Ministarstvo postupilo prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi (N) i preporuke (P) iz prošlih revizija i njihov status. Također, navodi se preporuka čija provedba zbog opravdanih razloga nije primjenjiva.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godine prošlih revizija	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
1.	Planiranje i izvršenje plana	2018. 2020.	P	Poduzeti mjere u cilju izrade strategije razvoja poljoprivrede kako bi se u novom programskom razdoblju obuhvatile mjere koje će pridonijeti značajnijem razvoju poljoprivrede, prehrambeno-prerađivačke industrije i ruralnih područja.	31. siječnja 2022.	provedeno
2.	Računovodstveno poslovanje	2018. 2020.	N	Poduzeti mjere za uspostavu Središnjeg veterinarskog informacijskog sustava (SVIS).	31. prosinca 2022.	provedeno
3.		2020.	N	Prihode od pomoći od institucija i tijela EU evidentirati u poslovnim knjigama u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	-	provedeno
4.		2020.	P	Zatražiti od Ministarstva financija informaciju o tome treba li se u poslovnim knjigama Ministarstva evidentirati obveze za sredstva primljena prijašnjih godina iz EPFRR-a kroz financijske instrumente.	30. siječnja 2022.	provedeno
5.		2020.	N	Evidentirati rashode i obveze u poslovnim knjigama prema modificiranom načelu nastanka događaja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	30. siječnja 2022.	provedeno
6.		2020.	N	U poslovnim knjigama pravodobno evidentirati potraživanja za naknade za osnovano pravo služnosti na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	31. prosinca 2021.	provedeno
7.		2020.	N	Provoditi ispravak vrijednosti potraživanja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	31. siječnja 2022.	provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godine prošlih revizija	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
8.		2020.	N	Popis imovine i obveza obavljati u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza.	31. siječnja 2022.	djelomično provedeno
9.	Prihodi	2020.	N	Donijeti pravilnik o načinu ostvarivanja prava i načinu korištenja sredstava naknade za općekorisne funkcije šuma (OKFŠ), čije donošenje propisuje Zakon o šumama.	31. siječnja 2022.	provedeno
10.		2020.	P	U dogovoru s Ministarstvom financija urediti način planiranja i evidentiranja prihoda od OKFŠ-a te rashoda koji se njima financiraju, radi transparentnosti naplate i utroška tih sredstava.	30. siječnja 2022.	provedeno
11.	Rashodi	2018. 2020.	P	Poduzeti mjere u cilju korištenja sredstava iz EPFRR-a za sustave navodnjavanja.	31. prosinca 2023.	provedeno
12.		2020.	P	Poduzeti aktivnosti za proširenje funkcija ARKOD sustava, kako bi bilo moguće dobiti podatke o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske po statusu korištenja i korisnicima.	31. prosinca 2022.	nije provedeno
13.		2020.	P	Propisati jasne kriterije za utvrđivanje minimalne i maksimalne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske koja se daje u zakup radi poljoprivredne proizvodnje.	1. svibnja 2022.	provedeno
14.		2020.	P	U cilju učinkovitog raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske, preporučeno je odrediti kriterije za vrednovanje učinka Gospodarskog programa.	1. svibnja 2022.	nije provedeno
15.		2020.	P	Provoditi aktivnosti na uspostavi učinkovitog sustava kontrola radi praćenja ugovora i ispunjenja ciljeva Gospodarskog programa kako bi se utvrdilo je li državno zemljište u funkciji poljoprivredne proizvodnje ili je sredstvo za ostvarenje potpora.	31. prosinca 2022.	provedeno
16.		2020.	P	S jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrditi površine državnog poljoprivrednog zemljišta koje su trebale biti, a nisu priključene na sustav navodnjavanja kako bi bile na raspolaganju onima koji namjeravaju koristiti navedeni sustav u cilju poljoprivredne proizvodnje i povećanja prinosa.	31. prosinca 2022.	djelomično provedeno
17.		2020.	N	Poduzeti aktivnosti radi donošenja Pravilnika o načinu vođenja registra evidencije ugovora i naplate.	31. siječnja 2022.	provedeno
18.		2020.	N	Ustrojiti registar evidencije ugovora i naplate po ugovoru za sve oblike zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.	31. siječnja 2022.	djelomično provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godine prošlih revizija	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
19.		2020.	N	Sastaviti otplate naknade kao sastavni dio ugovora za osnovano pravo služnosti u skladu s odredbama Pravilnika o načinu i uvjetima osnivanja prava građenja i prava služnosti na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske.	31. siječnja 2022.	provedeno
20.		2020.	P	S jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugim nadležnim tijelima poduzeti aktivnosti kako bi se podaci o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske unijeli u Središnji registar državne imovine.	31. prosinca 2022.	nije primjenjivo
21.	Potraživanja	2018. 2020.	N	Pravodobno poduzimati raspoložive mjere za naplatu potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara.	1. svibnja 2022.	provedeno
22.		2020.	N	Obračunati zatezne kamate za zakašnjela plaćanja.	1. svibnja 2022.	provedeno
23.		2020.	N	U slučajevima nepoštivanja rokova i uvjeta povrata potpora navedenih u odlukama o povratu sredstava (izvansudske nagodbe) zatražiti pravodobnu zaštitu prava Ministarstva putem nadležnog suda, u skladu s odredbama Pravilnika o uvjetima, kriterijima i načinu dodjele potpore u okviru provedbe mjere IV.3. Stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture (za razdoblje 2014. – 2020.) te Pravilnika o uvjetima, kriterijima i načinu dodjele potpore u okviru provedbe mjere I.10. Trajni prestanak ribolovnih aktivnosti.	1. srpnja 2022.	provedeno

Obrazloženje danih naloga i preporuka koje su djelomično provedene ili nisu primjenjive daje se u nastavku.

- Popisom imovine i obveza za 2024., potraživanja i obveze popisani su prema dužnicima i vjerovnicima u pojedinačnim iznosima. Za potraživanja od korisnika potpora u poljoprivredi u iznosu od 30.264.040,08 eura nije utvrđeno jesu li potraživanja dospjela te nisu utvrđeni dani kašnjenja u naplati. Nadalje, nisu prikupljene informacije koje su poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja te nije dano mišljenje o sumnjivim i spornim potraživanjima, kao i nenaplativim te zastarjelim potraživanjima. Za obveze prema korisnicima potpora u poljoprivredi u iznosu od 3.344.948,76 eura popisom nije utvrđeno jesu li obveze dospjele, nisu utvrđeni dani kašnjenja u podmirenju obveza i razlozi kašnjenja. Obveze za kredite i zajmove u iznosu od 30.260.800,32 eura nisu popisane po vjerovnicima u pojedinačnim iznosima. (redni broj 8.)
- Vlada Republike Hrvatske je 2005. odobrila Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama (NAPNAV), kojim je planirana izgradnja infrastrukture za navodnjavanje na 65 000 ha poljoprivrednih površina.

U cilju povećanja ukupnih površina zemljišta koje se mogu navodnjavati prvenstveno zbog negativnog učinka suša te osiguranja stabilnosti i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje, u okviru Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. omogućeno je korištenje sredstava EPFRR-a za ulaganja i izgradnju sustava javnog navodnjavanja. Putem operacije 4.3.1. Investicije u osnovnu infrastrukturu javnog navodnjavanja omogućeno je jedinicama područne (regionalne) samouprave financiranje iz EPFRR-a do 100,0 % prihvatljivih troškova projekta navodnjavanja. Do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.) zaključeno je 18 ugovora kojima je za navodnjavanje 7 418 ha zemljišta odobrena potpora u iznosu od 92.077.861,53 eura. Od 18 ugovora, 15 ugovora o izgradnji infrastrukture u vrijednosti od 76.518.014,60 eura je završeno, dok je za tri ugovora u vrijednosti od 15.559.846,93 eura provedba u tijeku. Ministarstvo je u prosincu 2024. pokrenulo otvoreni postupak javne nabave usluge Nadogradnja informacijskog sustava eZakup kojim je, između ostalog, predviđena uspostava slojeva koji će prikazivati postojanje sustava navodnjavanja na pojedinom području kako bi se utvrdile površine poljoprivrednog zemljišta koje su trebale biti, a nisu priključene na sustav navodnjavanja, prema podacima Hrvatskih voda d.o.o. Ugovor o nadogradnji informacijskog sustava eZakup zaključen je u travnju 2025. (redni broj 16.)

- Registar je sastavni dio aplikacije za vođenje evidencije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske e-DPZ. Iako je omogućen unos ugovora, e-DPZ ne sadrži evidenciju naplate po ugovorima, odnosno podatke o plaćanju po svim oblicima raspolaganja državnog poljoprivrednog zemljišta. (redni broj 18.)
- Zakonom o poljoprivrednom zemljištu propisano je, između ostalog, da se poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države raspolaže na temelju Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, a koji donosi općinsko ili gradsko vijeće za svoje područje na prijedlog općinskog načelnika/gradonačelnika odnosno Gradska skupština Grada Zagreba za svoje područje, nakon primitka suglasnosti Ministarstva. Odredbama članka 4. Zakona o Središnjem registru državne imovine propisano je, između ostalog, da su obveznici dostave i unosa podataka proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna, jedinice lokalne samouprave te jedinice područne (regionalne) samouprave. Nadalje, propisano je da su obveznici dužni voditi svoju evidenciju o pojavnim oblicima državne imovine kojom upravljaju, raspolažu ili im je dana na korištenje, neovisno o nositelju vlasničkih prava te imovine te dostaviti i unijeti podatke o pojavnim oblicima državne imovine kojom upravljaju ili raspolažu u Središnji registar. (redni broj 20.)

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju, koji nisu provedeni ili nisu u cijelosti provedeni.

1.2. Ministarstvo se nije očitovalo na status naloga i preporuka.